

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУНЧИЛИК
ТЎПЛАМИ

27-сон
(1099)
2023 йил
июль

Ўзбекистон Республикаси қонунчилик тўплами беш бўлимдан иборат:

биринчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари эълон қилинади;

бешинчи бўлимда вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

Биринчи бўлим

272. «Рақобат тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 3 июлдаги ЎРҚ–850-сон Қонуни
273. ««Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 7 июлдаги ЎРҚ–853-сон Қонуни

Иккинчи бўлим

274. «Маъмурий ислохотлар доирасида рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини химоя қилиш соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 6 июлдаги ПФ–108-сон Фармони
275. «Маъмурий ислохотлар доирасида олий таълим, фан ва инновациялар

соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 3 июлдаги ПҚ–200-сон қарори

Бешинчи бўлим

276. Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитасининг 2023 йил 16 июндаги 07/05-05/01-сон ва Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг 2023 йил 13 июндаги 25-сон «Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қондаларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 4 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2038-7*)
277. O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 4-iyuldagi 9-mh-son “Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi buyrug‘i (*O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2023-yil 5-iyulda ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami 3444*)
278. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2023 йил 27 июндаги 22-сон «Имтиёзли тоифага кирувчи шахсларни электрон ахборот тизими орқали ҳисобга олиш ва навбат асосида даволанишга йўллаш тизимига ўтказилган давлат тиббиёт муассасаларида Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан даволанадиган касалликлар рўйхатининг I бўлими 2-бобига ўзгартириш киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 6 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3348-2*)
279. Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирининг 2023 йил 6 июндаги 486-сон «Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 6 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1869-4*)
280. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 8 июндаги 29-сон «Божхона қиймати декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқноманинг 3-иловасига ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 7 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2868-3*)

281. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 2 июндаги 25-сон «Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган товарларга тўланиши лозим бўлган божхона тўловлари миқдорини аниқлаш бўйича дастлабки қарорни қабул қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 7 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3343-1*)

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисидаги маълумот

БИРИНЧИ БЎЛИМ**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ****272 Рақобат тўғрисида***

Қонунчилик палатаси томонидан 2023 йил
14 февралда қабул қилинган

Сенат томонидан 2023 йил 2 мартда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар**1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади**

Ушбу Қонуннинг мақсади товар ёки молия бозорларида рақобатнинг чекланишига, шунингдек рақобат ёки табиий монополия шароитларида истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари камситилишига олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатларни назорат қилишни амалга ошириш ҳамда уларга чек қўйиш билан боғлиқ бўлган, рақобат соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчилик

Рақобат тўғрисидаги қонунчилик ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг рақобат тўғрисидаги қонунчилигида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Ушбу Қонуннинг қўлланилиш соҳаси

Ушбу Қонун жисмоний ва юридик шахсларнинг, шу жумладан давлат органларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва (ёки) ундан ташқарида содир этиладиган, Ўзбекистон Республикасидаги товар ёки молия бозорида рақобатнинг чекланишига, шунингдек рақобат ёки табиий монополия шароитларида истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари камситилишига олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатларига (ҳаракатсизлигига) нисбатан татбиқ этилади.

Ушбу Қонун интеллектуал мулк объектларига бўлган мутлақ ҳуқуқлар билан боғлиқ муносабатларга нисбатан татбиқ этилмайди.

* Ушбу Қонун «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 3 июлда эълон қилинган.

4-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

давлат иштирокидаги корхона — хўжалик фаолиятини амалга оширадиган, устав фондидаги (устав капиталидаги) давлат улуши миқдори 25 фоиздан ортиқ бўлган юридик шахс, шунингдек давлат унитар корхонаси ёки ўзига хўжалик фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқи берилган давлат муассасаси;

давлат иштирокидаги корхоналарнинг аффилланган шахслари — устав фондининг (устав капиталининг) 20 фоизи ва ундан ортиғи бевосита ёхуд билвосита давлат иштирокидаги корхоналарга тегишли бўлган юридик шахслар;

инсофсиз рақобат — хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг иқтисодий фаолиятни амалга оширишда афзалликларга эга бўлишга қаратилган, қонунчиликка, иш муомаласи одатларига зид бўлган ҳамда бошқа хўжалик юритувчи субъектларга (рақобатчиларга) зарар етказадиган ёки зарар етказиши мумкин бўлган ёхуд уларнинг ишчанлик обрўсига путур етказадиган ёки путур етказиши мумкин бўлган ҳаракатлари;

истеъмолчи — хўжалик юритувчи субъектдан товарни олувчи, товарга буюртма берувчи ёхуд товарни олиш ёки унга буюртма бериш ниятида бўлган жисмоний ёки юридик шахс;

иқтисодий концентрация — хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг устунлигига олиб келадиган, товар ёки молия бозорида рақобатнинг ҳолатига таъсир кўрсатадиган битимлар тузиш ва (ёки) бошқа ҳаракатларни бажариш;

камситувчи шарт-шароитлар — товар ёки молия бозорига кириш, товарни ишлаб чиқариш, истеъмол қилиш, олиш, реализация қилиш ёки ўзгача тарзда бошқа шахсга ўтказиш шарт-шароитлари бўлиб, улар бошқа тенг шарт-шароитларда битта ёки бир нечта хўжалик юритувчи субъектни ўзга хўжалик юритувчи субъектга (рақобатчига) нисбатан тенг бўлмаган ҳолатга солиб қўяди;

молия бозори — банклар, кредит, суғурта ва бошқа молия ташкилотлари томонидан кўрсатиладиган молиявий хизматнинг, шунингдек қимматли қоғозлар бозори профессионал иштирокчилари хизматларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги ёки унинг бир қисмидаги муомаласи доираси бўлиб, у Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилишига мос келмаслиги мумкин ва мазкур муомала доираси чегараларида бундай хизматларни кўрсатиш имконияти мавжуд бўлади;

мувофиқлаштирилган ҳаракатлар — икки ёки ундан ортиқ хўжалик юритувчи субъектларнинг улардан ҳар бирининг манфаатларини қаноатлантирадиган, бирининг ҳаракатлари бошқасига маълум бўлган ёки улардан ҳар бирининг ҳаракатларидан келиб чиққан ҳолда бажариладиган, рақобатни чеклайдиган ёхуд чеклашга ва (ёки) рақобат шароитларида истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари камситилишига олиб келиши мумкин бўлган ўзаро келишилмаган ҳаракатлари;

рақобат — хўжалик юритувчи субъектларнинг (рақобатчиларнинг) му-

собақалашуви бўлиб, бунда уларнинг мустақил ҳаракатлари улардан ҳар бирининг товар ёки молия бозоридаги товар муомаласининг умумий шарт-шароитларига бир томонлама тартибда таъсир кўрсатиш имкониятини истисно этади ёки чеклайди;

рақамли платформа — рақамли маҳсулотлардан Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали ҳақ эвазига ёки бепул фойдаланилишини таъминловчи ахборот тизими;

табиий монополия — товар бозорининг ҳолати бўлиб, унда технологик ўзига хос хусусиятлар туфайли товарларнинг муайян турига бўлган талабни қаноатлантиришнинг рақобатли шароитларини яратиш мумкин эмас ёки иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлмайди;

табиий монополия субъекти — табиий монополия шароитларида товарларни ишлаб чиқариш ва (ёки) реализация қилиш бўйича фаолиятни амалга оширадиган хўжалик юритувчи субъект ёки шахслар гуруҳи;

товар — фаолиятнинг олиш ва реализация қилиш учун мўлжалланган маҳсули, шу жумладан ишлар ва хизматлар;

товар бозори — товарнинг, шу жумладан бир-бирининг ўрнини босадиган товарнинг (ўзининг белгиланган мақсади, қўлланилиши, сифати ва техник хусусиятлари, нархи ҳамда бошқа кўрсаткичлари бўйича таққосланиши мумкин бўлган, истеъмолчи алмаштиришга тайёр бўлган товарнинг) Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги ёки унинг бир қисмидаги муомаласи доираси бўлиб, у Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилишига мос келмаслиги мумкин ва мазкур муомала доираси чегараларида товарни олиш ёки реализация қилиш имконияти мавжуд бўлади;

хўжалик юритувчи субъект — товарларни ишлаб чиқариш, олиш ва реализация қилиш бўйича фаолият билан шуғулланувчи юридик шахс, шу жумладан давлат иштирокидаги корхона ва хўжалик фаолияти билан шуғулланувчи муассаса, юридик шахс ташкил этмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи жисмоний шахс.

5-модда. Рақобат соҳасидаги асосий принциплар

Рақобат соҳасидаги асосий принциплар қуйидагилардан иборат:

инсофли рақобат;

қонунийлик;

истеъмолчилар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги;

шаффофлик;

тенглик.

6-модда. Рақобат соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари

Рақобат соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари устуворлигини инобатга олган ҳолда рақобатни ҳимоя қилиш, рақобатга қарши ҳаракатларнинг олдини олиш ва уларни тўхтатиш;

жамиятда рақобатга қарши ҳар қандай хатти-ҳаракатларга нисбатан муросасизликни шакллантириш;

рақобат муҳитини ривожлантириш ҳамда товар ва молия бозорларининг самарали фаолият кўрсатиши учун шарт-шароитлар яратиш;

товар ва молия бозорлари иштирокчиларининг иқтисодий фаолияти эркинлигини ҳамда товарларнинг эркин ҳаракатланишини таъминлаш;

табiiй монополиялар субъектлари фаолиятни амалга оширадиган соҳаларда рақобат муҳитини шакллантириш;

товар ва молия бозорларининг иштирокчилари учун тенг шарт-шароитларни белгилаш ҳамда давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини қисқартириш;

рақобат муҳитини яхшилаш ва ривожлантириш учун республика ижро этувчи ҳокимият органларининг жавобгарлигини ошириш.

7-модда. Рақобат соҳасидаги ваколатли давлат органи ва унинг фаолиятини молиялаштириш манбалари

Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси рақобат соҳасидаги ваколатли давлат органи (монополияга қарши орган) ҳисобланади (бундан буён матнда ваколатли давлат органи деб юритилади).

Ваколатли давлат органи ўз фаолиятида бевосита Ўзбекистон Республикаси Президентига ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига ҳисобдор бўлиб, у ўз фаолиятини давлат органлари, бошқа ташкилотлар ва мансабдор шахслардан мустақил равишда амалга оширади.

Ваколатли давлат органининг марказий аппарати ва ҳудудий органлари фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилади.

8-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг рақобатга таъсирини баҳолаш

Ваколатли давлат органи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг рақобатга таъсирини баҳолайди, шунингдек товар ёки молия бозорида рақобатни бевосита ёхуд билвосита чеклашга олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган нормаларни бартараф этишга қаратилган таклифлар ва тавсиялар ишлаб чиқади.

Рақобатга таъсирни баҳолаш учун ваколатли давлат органига қуйидагиларни назарда тутувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари киритилади:

ҳўжалик юритувчи субъектлар учун янги чекловлар, лицензияларнинг, рухсат бериш тартиб-таомилларининг янги турлари жорий этилишини ёки амалдаги чекловлар, рухсат бериш тартиб-таомиллари, фаолиятнинг лицензияланадиган турлари бозор иштирокчиларининг янада кенгроқ доирасига нисбатан татбиқ этилишини;

лицензиялар ёки рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларни олиш учун қўшимча талаблар ва шартлар жорий этилишини;

юримдик шахслар устав фондининг (устав капиталининг) энг кам миқдорига доир талаблар оширилишини;

хўжалик юритувчи субъектларнинг белгиланган ҳуқуқлари чекланишини (камайтирилишини) ёки улар учун қўшимча мажбуриятлар ёхуд қўшимча харажатлар жорий этилишини;

хўжалик юритувчи субъектлар учун ҳар қандай турдаги имтиёзлар, кафолатлар, преференциялар белгиланишини, шунингдек уларга янги ҳуқуқлар, шу жумладан эксклюзив ҳуқуқлар берилишини.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари фақат ваколатли давлат органининг уларнинг рақобатга таъсирини баҳолаш натижалари бўйича хулосалари мавжуд бўлган тақдирда, белгиланган тартибда қабул қилинади.

Ваколатли давлат органи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг рақобатга таъсирини баҳолаш натижалари бўйича ишлаб чиқилган ҳисоботларни кўриб чиқади.

Ваколатли давлат органи ва унинг ҳудудий органлари амалдаги қонунчилик ҳужжатларини ҳамда давлат органлари ва бошқа ташкилотлар томонидан қабул қилинган ҳужжатларни уларнинг рақобат тўғрисидаги қонунчиликка мувофиқлиги юзасидан ўрганишдан ўтказидади.

Ўрганиш ваколатли давлат органининг ташаббусига кўра жисмоний ва юримдик шахсларнинг муурожаатларига, жамоатчилик назорати субъектларининг таклифлари ва тавсияларига, шунингдек оммавий ахборот воситаларида эълон қилинган материалларни ўрганиш натижаларига асосан ўтказилади.

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликка зид бўлган қонунчилик ҳужжатлари аниқланган тақдирда, ваколатли давлат органи:

Қонунлар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ва қарорлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари юзасидан — Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига белгиланган тартибда таклифлар киритади;

бошқа давлат органлари (бундан маҳаллий давлат ҳокимияти органлари мустасно) томонидан қабул қилинган қонунчилик ҳужжатлари юзасидан — рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини белгиланган муддатларда бартараф этиш тўғрисида уларга тақдимнома киритади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан қабул қилинган ва рақобат тўғрисидаги қонунчиликка зид бўлган қонунчилик ҳужжатлари аниқланган тақдирда, ваколатли давлат органи рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини белгиланган муддатларда бартараф этиш тўғрисида уларга тақдимнома киритади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг рақобатга таъсирини баҳолаш тартиби қонунчиликда белгиланади.

9-модда. Монополияга қарши комплаенс

Монополияга қарши комплаенс фаолиятнинг рақобат тўғрисидаги қонунчилик талабларига мувофиқлигини таъминлаш, уларнинг бузилиши ха-

тарларини аниқлаш ва мазкур хатарларнинг олдини олиш бўйича ички ташкилий тартиб-таомиллар тизимидан иборатдир.

Монополияга қарши комплаенснинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

республика ижро этувчи ҳокимият органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, шу жумладан фаолиятнинг айрим турларини лицензиялашни, рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатлар беришни амалга оширувчи, махсус электрон тизим воситасида хабарномаларни қабул қилувчи, рўйхатдан ўтказиш ёки аккредитация қилиш ваколатлари берилган давлат унитар корхоналари ёки муассасалари, шунингдек давлат мақсадли жамғармалари (бундан буён матнда республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар деб юритилади), хўжалик юритувчи субъектлар ҳамда юридик шахслар бирлашмалари фаолиятининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик талабларига мувофиқлигини таъминлаш ҳамда мониторинг қилиш;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик талабларининг бузилиши хатарларини бошқариш;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, хўжалик юритувчи субъектлар ҳамда юридик шахслар бирлашмалари томонидан рақобат тўғрисидаги қонунчилик талабларининг бузилишларини аниқлаш ва уларнинг олдини олиш;

инсофли рақобатни шакллантириш ва тартибга солиш.

Республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотларда, хўжалик юритувчи субъектларда ва юридик шахслар бирлашмаларида монополияга қарши комплаенс жорий этиш, унинг ишлашини таъминлаш ҳамда мониторинг қилиш мақсадида масъул шахс тайинланади.

Монополияга қарши комплаенс мажбурий тартибда:

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотларда; товар ёки молия бозорида устун мавқега эга бўлган хўжалик юритувчи субъектларда;

охирги уч йилда товарларни реализация қилишдан олинган тушумининг ўртача йиллик миқдори базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг бараваридан ошадиган ҳамда устав фондининг (устав капиталининг) 50 фоизи ва ундан ортиғи давлатга тегишли бўлган юридик шахсларда;

охирги уч йилда товарларни реализация қилишдан олинган тушумининг ўртача йиллик миқдори базавий ҳисоблаш миқдорининг юз минг бараваридан ошадиган ҳамда устав фондининг (устав капиталининг) 50 фоизи ва ундан ортиғи устав фондидаги (устав капиталидаги) давлат улуши 50 фоизни ва ундан ортиқни ташкил этадиган юридик шахсга тегишли бўлган юридик шахсларда;

юридик шахсларнинг бирлашмаларида жорий этилади.

Ушбу модданинг тўртинчи қисмида кўрсатилмаган хўжалик юритувчи субъектларда монополияга қарши комплаенс жорий этиш тавсиявий хусусиятга эга.

Монополияга қарши комплаенс ташкил қилиш ва жорий этиш тартиби қонунчиликда белгиланади.

10-модда. Шахслар гуруҳи

Қуйидаги шартлардан бирига ёки бир нечтасига мувофиқ бўлган, ягона (умумий) иқтисодий манфаатга эга бўлган шахслар йиғиндиси шахслар гуруҳи деб эътироф этилади:

икки ва ундан ортиқ хўжалик юритувчи субъектнинг бири бевосита ёки билвосита, шунингдек бошқа шахслардан олинган ваколатларга мувофиқ бошқа хўжалик юритувчи субъект устав фондининг (устав капиталининг) 50 фоизидан ортиғига эгалик қилади;

икки ва ундан ортиқ хўжалик юритувчи субъектда айни бир жисмоний шахс, шунингдек унинг эри (хотини), ота-онаси (фарзандликка олувчилари), болалари (фарзандликка олинган болалари), туғишган ва ўғай ака-укалари ҳамда опа-сингиллари (бундан буён матнда яқин қариндошлари деб юритилади) ушбу хўжалик юритувчи субъектлардаги ўз иштироки туфайли бевосита ва (ёки) билвосита ёхуд бошқа шахслардан олинган ваколатларга мувофиқ мазкур хўжалик юритувчи субъектлардан ҳар бирининг устав фондининг (устав капиталининг) 50 фоизидан ортиғига эгалик қилади (эга бўлади);

икки ва ундан ортиқ хўжалик юритувчи субъектда айни бир юридик шахс ушбу хўжалик юритувчи субъектлардаги ўз иштироки туфайли бевосита ва (ёки) билвосита ёхуд бошқа шахслардан олинган ваколатларга мувофиқ мазкур хўжалик юритувчи субъектлардан ҳар бирининг устав фондининг (устав капиталининг) 50 фоизидан ортиғига эгалик қилади (эга бўлади);

икки ва ундан ортиқ юридик шахснинг ижро этувчи органи таркибига айни бир жисмоний шахс ҳамда унинг яқин қариндошлари қиради;

икки ва ундан ортиқ юридик шахснинг коллегиял ижро этувчи органи ва (ёки) кузатув кенгаши сон таркибининг 50 фоизидан ортиғини айни бир жисмоний шахс ва унинг яқин қариндошлари ташкил этади;

икки ва ундан ортиқ юридик шахслардан бири қонунчиликка ёки ушбу юридик шахсларнинг таъсис ҳужжатларига ёхуд улар билан тузилган шартномаларга асосан ушбу юридик шахсларга ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар беришга ҳақли бўлади;

икки ва ундан ортиқ хўжалик юритувчи субъектда айни бир жисмоний шахс ёки айни бир юридик шахс қонунчиликка ва (ёки) ушбу юридик шахсларнинг таъсис ҳужжатларига ёхуд улар билан тузилган шартномаларга асосан уларга ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар беришга ҳақли бўлади.

Ушбу Қонунда шахслар гуруҳига товар ёки молия бозорининг ягона субъекти сифатида қаралади.

11-модда. Товарнинг монопол юқори нархи

Агар товарни реализация қилиш нархи ҳамда уни ишлаб чиқариш ва (ёки) реализация қилиш учун зарур бўлган харажатлар ўртасидаги тафовут жуда юқори бўлса ёки товарнинг сифатини пасайтириш ҳисобидан қўшимча фойда олишга қаратилган бўлса, товарнинг товар ёки молия бозорида устун мавқега эга бўлган хўжалик юритувчи субъект томонидан белгиланадиган нархи товарнинг монопол юқори нархидир.

Товарнинг нархи товар-хомашё биржа савдолари яқунларига кўра шаклланган тақдирда, у монопол юқори нарх деб эътироф этилмайди, бундан устун мавқега эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар иштирокидаги хийла-найранглардан иборат ҳаракатлар натижасида шаклланган нарх мустасно.

Мазкур модданинг талаблари экспорт нархларига нисбатан татбиқ этилмайди.

Товарнинг монопол юқори нархи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда аниқланади.

12-модда. Товарнинг монопол паст нархи

Товар ёки молия бозорида устун мавқега эга бўлган хўжалик юритувчи субъект томонидан товарнинг таннархидан паст даражада ва мазкур товарни сотишдан зарар келтирадиган даражада белгиланадиган, натижада рақобат чекланишига олиб келадиган нарх товарнинг монопол паст нархидир.

Мазкур модданинг талаблари экспорт нархларига нисбатан татбиқ этилмайди.

Товарнинг монопол паст нархи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда аниқланади.

13-модда. Устун мавқе

Товар ёки молия бозоридаги хўжалик юритувчи субъектнинг ёхуд шахслар гуруҳининг унга ўз фаолиятини рақобатлашувчи хўжалик юритувчи субъектларга боғлиқ бўлмаган ҳолда амалга ошириш ва рақобатнинг ҳолатига ҳал қилувчи таъсир кўрсатиш, тегишли бозорга бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг киришини қийинлаштириш ёхуд ушбу бошқа субъектларнинг иқтисодий фаолият эркинлигини бошқача тарзда чеклаш имкониятини берадиган ҳолати устун мавқедир.

Товар ёки молия бозорида қуйидагилар устун мавқе деб эътироф этилади:

агар хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг рақобатчилари мавжуд бўлмаса;

агар хўжалик юритувчи субъектнинг ёхуд шахслар гуруҳининг бозордаги улуши 40 фоизни ва ундан ортиқни ташкил этса;

агар хўжалик юритувчи субъект ёки шахслар гуруҳи табиий монополия субъекти деб эътироф этилса;

агар хўжалик юритувчи субъектга ёки шахслар гуруҳига муайян товарларни ишлаб чиқариш ёки реализация қилиш ёхуд олиш учун қонунчиликда белгиланган тартибда мутлақ ва (ёки) эксклюзив ҳуқуқ берилган бўлса.

Охирги календарь йилда товарларни реализация қилишдан олинган тушуми базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз минг бараваридан камроқни ташкил этувчи хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг (бундан табиий монополия субъектлари, маҳсулотларининг нархлари давлат томонидан тартибга солинадиган хўжалик юритувчи субъектлар мустасно) товар ёки молия бозоридаги ҳолати устун мавқе деб эътироф этилмайди.

Хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг товар ёки мо-

лия бозоридаги устун мавқеи эътироф этилган кундан эътиборан уч кунлик муддатда ваколатли давлат органи бу ҳақда уларга хабарнома юборади, мазкур хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг товарларига нисбатан нархлар давлат томонидан тартибга солинган тақдирда эса бу ҳақда нархни тартибга солувчи органга ҳам хабар беради.

Товар ёки молия бозорида хўжалик юритувчи субъектнинг ёхуд шахслар гуруҳининг, рақамли платформа операторининг устун мавқеини аниқлаш ва эътироф этиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

14-модда. Устун музокара кучи

Устун мавқега эга бўлмаган хўжалик юритувчи субъект ёки шахслар гуруҳи томонидан битим шартларини, товарлар реализация қилинадиган ҳудуди ва нархни белгилашга бир томонлама таъсир кўрсатиш имкониятининг мавжудлиги устун музокара кучи деб эътироф этилади.

15-модда. Товарнинг монопол турига нисбатан қўлланиладиган нархларни (тарифларни) эълон қилиш

Хўжалик юритувчи субъект ва шахслар гуруҳи устун мавқега эга деб эътироф этилган пайдан эътиборан товарнинг монопол турига нисбатан қўлланиладиган янги нархларни (тарифларни) жорий нархлар (тарифлар) ўзгартирилишидан камида ўн беш кун олдин эълон қилиши шарт.

2-боб. Табиий монополия субъектлари фаолиятини тартибга солиш

16-модда. Табиий монополия субъектлари товарларининг нархларини (тарифларини) тартибга солиш

Табиий монополия субъектлари товарларининг нархларини (тарифларини) тартибга солиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ваколат берган орган томонидан амалга оширилади.

Табиий монополия субъектлари товарларининг нархларини (тарифларини) белгилаш учун табиий монополия субъектлари ўз товарлари нархларининг (тарифларининг) лойиҳаларини ҳамда улар бўйича ҳисоб-китобларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан ваколат берилган органга тақдим этади.

Табиий монополия субъектлари товарлари нархларининг (тарифларининг) лойиҳалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ваколат берган орган томонидан бир ойлик муддатда кўриб чиқилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ваколат берган органнинг табиий монополия субъектлари товарларининг нархлари (тарифлари) бўйича қарори табиий монополия субъектлари томонидан мазкур қарор кучга киргунига қадар ўн беш кундан кечиктирмай оммавий ахборот воситаларида ҳамда ўз расмий веб-сайтларида эълон қилинади.

Ваколатли давлат органи табиий монополия субъектлари товарларининг нархларини (тарифларини) тартибга солишда иштирок этмайди.

17-модда. Табиий монополия субъектларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Табиий монополия субъектлари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

реализация қилинган товарлар учун ҳақ тўланишини таъминламаётган истеъмолчиларга хизмат кўрсатишни қонунчиликда белгиланган тартибда рад этиш;

табиий монополия шароитларида реализация қилинадиган товарларнинг нархларини (тарифларини) ваколатли давлат органини хабардор қилган ҳолда барча истеъмолчилар учун бир вақтда пасайтириш.

Табиий монополия субъектлари:

ўз товарларининг сотиб олинишида истеъмолчилар учун тенг шарт-шароитлар яратиб бериши, барча истеъмолчиларга хизмат кўрсатиш учун қувватлар етарли бўлмаган тақдирда, товарлар истеъмолчилар ўртасида адолатли тақсимланишини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига мувофиқ тартибга солиши;

ўз фаолияти тўғрисидаги ҳисоботни ваколатли давлат органига қонунчиликда белгиланган тартибда тақдим этиши;

товарларнинг нархларини (тарифларини) белгилаш учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан ваколат берилган органга ишончли ахборотни тақдим этиши;

табиий монополия шароитларида амалга ошириладиган товарлар ишлаб чиқаришга (реализация қилишга) доир тўғридан-тўғри харажатларнинг алоҳида-алоҳида ҳисобини юритиши шарт.

Табиий монополия субъектлари қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши ва уларнинг зиммасида ўзга мажбуриятлар бўлиши мумкин.

3-боб. Рақобатга қарши ҳаракатларни тақиқлаш

18-модда. Устун мавқени ва устун музокара кучини суиистеъмол қилишни тақиқлаш

Устун мавқега ёки устун музокара кучига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектнинг ёки бир гуруҳ шахсларнинг пировард натижада рақобатни чеклашга ва (ёки) истеъмолчиларнинг, бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини камситишга олиб келадиган ҳаракатлари, шу жумладан қуйидаги ҳаракатлари устун мавқени ёки устун музокара кучини суиистеъмол қилиш деб эътироф этилади ҳамда тақиқланади:

товарларнинг муомаласи ҳажмини товар ёки молия бозорида тақчилликни келтириб чиқариш ёки сақлаб туриш мақсадида нархларнинг ошишига ва (ёки) истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига зарар етказилишига олиб келадиган тарзда қисқартириш;

истеъмолчиларнинг зарур ҳажмдаги товарни ва лозим даражадаги сифатли товарни олишга бўлган ҳуқуқлари камситилишига йўл қўйиш;

товарнинг монопол юқори ёки монопол паст нархларини белгилаш;

шартнома предметига тааллуқли бўлмаган шартларни, шу жумладан молиявий маблағларни, бошқа мол-мулкни, мулкый ҳуқуқларни ўзга шахсга ўтказишга доир асоссиз талабларни мажбуран қабул қилдириш;

товарни реализация қилишда ёки олишда камситувчи шарт-шароитларни белгилаш, шу жумладан товардан фойдаланиш шартларини мажбуран қабул қилдириш;

шартнома тузишга фақат контрагент томонидан бошқа товарни олиш ёки реализация қилиш ёхуд контрагентнинг товарни ўзга хўжалик юритувчи субъектлардан олишдан ёки бошқа хўжалик юритувчи субъектларга реализация қилишдан ўзини тийиши шарт билан розилик бериш;

тегишли товарни ишлаб чиқариш ёки реализация қилиш имконияти бўла туриб, шартнома тузишни асоссиз равишда рад этиш;

товар ёки молия бозорига бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг кириши учун тўсиқлар яратиш;

нархларни давлат томонидан тартибга солиш қўлланиладиган товарлар учун белгиланган нархдан ортиқ ҳақ олиш ёки нархларни давлат томонидан тартибга солиш тартибини бузиш, шунингдек кўрсатилмаган хизматлар ёки бепул кўрсатилиши керак бўлган хизматлар учун ҳақ олиш;

бошқа хўжалик юритувчи субъектлар (рақобатчилар) томонидан ишлаб чиқарилган товарларни олишни ёки реализация қилишни тақиқлаш ёхуд чеклаш.

Устун мавқега эга бўлган деб эътироф этилган рақамли платформа операторига маълумотлар, технологиялар ва рақамли маҳсулотлардан фойдаланиш ҳақидаги талабларни белгилаш орқали рақобатни чеклайдиган ҳаракатларни бажариш тақиқланади.

Устун мавқега эга бўлган деб эътироф этилган рақамли платформа операторининг рақобатнинг чекланишига олиб келадиган ҳаракатларини аниқлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

19-модда. Рақобатга қарши келишувларни ва мувофиқлаштирилган ҳаракатларни тақиқлаш

Товар ёки молия бозорида икки ва ундан ортиқ тарафнинг рақобатни чеклашга ёки истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига зарар етказилишига олиб келадиган ёхуд олиб келиши мумкин бўлган, битта ёки бир нечта ҳужжатда акс эттирилган ёзма шаклдаги шартлашуви, шунингдек оғзаки шаклдаги шартлашуви рақобатга қарши келишувдир.

Рақобатлашаётган хўжалик юритувчи субъектлар, шу жумладан потенциал рақобатчилар ўртасидаги рақобатни чеклашга ва (ёки) истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига зарар етказилишига олиб келадиган ҳамда қуйидагиларга қаратилган рақобатга қарши келишувлар ва мувофиқлаштирилган ҳаракатлар тақиқланади ҳамда ўз-ўзидан ҳақиқий эмас деб топилади:

нархларни (тарифларни), чегирмаларни, устамаларни, қўшимча тўловларни ёки устама нархларни сунъий равишда белгилаш ёки сақлаб туриш, эркин бозор нархларининг қарор топишига тўсқинлик қилиш;

таклиф ҳажмини сунъий равишда ўзгартириш мақсадида ишлаб чиқариш ҳажмларини келишиб олиш, товарларни ишлаб чиқаришни иқтисодий ёки технологик жиҳатдан асоссиз равишда камайтириш ва (ёки) тугатиш ёхуд технологиялар ва инвестицияларни чеклашни келишиб олиш;

энг яхши таклифларни танлашда, тендерларда, аукционларда, биржаларда ва бошқа савдоларда (бундан буён матнда савдолар деб юритилади) нархларни ошириш, пасайтириш ёки сақлаб туриш;

товар ёки молия бозорини ҳудудий принцип бўйича, реализация қилиш ёки харидлар ҳажми бўйича, товарларнинг хиллари бўйича ёхуд товарларни сотувчилар ёки сотиб олувчилар, товар буюртмачилари доираси бўйича бўлиб олиш ёхуд махсулот сотиладиган бозорлар устидан назорат ўрнатиш;

бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг муайян товарларни сотувчилар ёки сотиб олувчилар, буюртмачилар сифатида товар ёки молия бозорига киришини чеклаш ёки уларни бозордан четлаштириш ёхуд хўжалик юритувчи субъектларни муайян бозорга киритмаслик;

айрим сотувчилар ёки сотиб олувчилар билан шартномалар тузишда шартнома предметига тааллуқли бўлмаган шартларни, шу жумладан молиявий маблағларни, бошқа мол-мулкни, мулкый ҳуқуқларни ўзга шахсга ўтказишга доир асоссиз талабларни мажбуран қабул қилдириш йўли билан шартномалар тузиш.

Рақобатлашмаётган хўжалик юритувчи субъектларнинг, шунингдек хўжалик юритувчи субъектларнинг юридик шахслар бирлашмаси, республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар билан рақобатга қарши келишувларига ҳамда мувофиқлаштирилган ҳаракатларига, агар бундай келишувлар ва ҳаракатлар пировард натижада ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган оқибатларга олиб келса ёки олиб келиши мумкин бўлса, йўл қўйилмайди, шу жумладан қуйидаги келишувлари ва ҳаракатларига йўл қўйилмайди:

сотувчининг ёки сотиб олувчининг ҳудудни ёки сотиб олувчилар доирасини товарни кейинчалик қайта сотиш мақсадида мустақил равишда белгилашни чеклайдиган келишувлари ва ҳаракатларига;

товарларни қайта сотиш учун нархларга чекловлар белгилайдиган келишувлари ва ҳаракатларига;

бошқа хўжалик юритувчи субъектлар томонидан ишлаб чиқариладиган товарларни хўжалик юритувчи субъектлар томонидан реализация қилишни тақиқлайдиган келишувлари ва ҳаракатларига.

Хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий фаолиятини ушбу хўжалик юритувчи субъектларга алоқадор бўлмаган юридик ва жисмоний шахслар томонидан ташқи мувофиқлаштириш, агар бундай мувофиқлаштириш ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмларида кўрсатилган оқибатлардан бирига олиб келса, тақиқланади.

Агар рақобатга қарши келишувлар ва ҳаракатлар ишлаб чиқаришни та-

комиллаштиришга, техника тараққиётини юксалтиришга, инновацияларни жорий этишни рағбатлантиришга, ишлаб чиқариш ва товарларни реализация қилиш ҳажмларини кўпайтиришга ёки иқтисодий ўсишни рағбатлантиришга ёхуд товарларнинг жаҳон товар ёки молия бозоридаги рақобатбардошлилигини оширишга қаратилган бўлса, ушбу моддада назарда тутилган тақиқлар мазкур келишувлар ва ҳаракатларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Рақобатга қарши келишувларни ва мувофиқлаштирилган ҳаракатларни аниқлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

20-модда. Рақобатга қарши келишувлар ва мувофиқлаштирилган ҳаракатлар учун жавобгарликдан озод қилиш

Рақобатга қарши келишув ёки мувофиқлаштирилган ҳаракат иштирокчиси бўлган, мазкур келишув ёки ҳаракат содир этилганлиги ҳақида ваколатли давлат органига биринчи бўлиб ихтиёрий равишда ариза билан мурожаат қилган жисмоний шахс, хўжалик юритувчи субъект, юридик шахслар бирлашмаси тегишинча маъмурий ва молиявий жавобгарликдан озод қилинади.

21-модда. Инсофсиз рақобатни тақиқлаш

Хўжалик юритувчи субъектлар ёки уларнинг манфаатларини кўзлаб бошқа шахслар томонидан рақобатчиларга нисбатан инсофсиз рақобатни амалга ошириш, шу жумладан қуйидаги ҳаракатларни амалга ошириш тақиқланади:

рақобатчини обрўсизлантириш, яъни рақобатчи хўжалик юритувчи субъектнинг фаолиятига салбий таъсир кўрсатиши ёки унинг ишчанлик обрўсига путур етказиши мумкин бўлган, у сотувга таклиф қилаётган товарнинг сифати ва истеъмол хоссалари тўғрисида, мазкур товарни тайёрлаш ҳамда ундан фойдаланиш усуллари ва шароитлари ҳақида, ундан фойдаланишдан кутилаётган натижалар тўғрисида, товарнинг муайян мақсадларга яроқлилиги ҳақида, товарни сотувга таклиф этиш шартлари, шу жумладан унинг нархи тўғрисида ёлгон, ноаниқ ёки бузиб кўрсатилган маълумотларни тарқатиш;

нотўғри таққослаш, яъни рақобатчи хўжалик юритувчи субъектни ёки унинг товарини товарнинг устунлиги ҳақида тасаввур ҳосил қилувчи сўзлардан ёки рамзлардан товарнинг ҳолисона тасдиққа эга бўлган тавсифини ёки таққослаш параметрларини кўрсатмаган ҳолда фойдаланиб таққослаш;

товарнинг хусусияти, ишлаб чиқарилиш усули ва жойи, истеъмол хоссалари, нархи ва сифати, ишлаб чиқарувчининг (бажарувчининг) кафолат мажбуриятлари хусусида истеъмолчиларни чалғитиш;

тижорат сирини ёки қонун билан қўриқланадиган бошқа сирни, шу жумладан фан-техникага, ишлаб чиқаришга ёки савдога оид ахборотни эгасининг розилигисиз олиш, ундан фойдаланиш, уни ошкор этиш;

товар ёки молия бозорига рақобатчи хўжалик юритувчи субъектнинг киришига тўсқинлик қилишга ёки уни бозордан четлаштиришга олиб келувчи ҳаракатларни содир этиш.

22-модда. Республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, юридик шахсларнинг бирлашмалари томонидан рақобатни чеклайдиган ҳужжатлар қабул қилинишини ҳамда ҳаракатлар амалга оширилишини (ҳаракатсизликни) тақиқлаш

Республика ижро этувчи ҳокимият органларига ва бошқа ташкилотларга, юридик шахсларнинг бирлашмаларига товар ёки молия бозорида рақобатни чеклашга ҳамда истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини камситишга олиб келувчи ҳужжатларни қабул қилиш ҳамда ҳаракатларни амалга ошириш (ҳаракатсизлик), шу жумладан қуйидагилар тақиқланади:

фаолиятнинг бирон-бир соҳасида янги хўжалик юритувчи субъектларни ташкил этишга, фаолиятнинг айрим турларини амалга оширишга ёки муайян товарларни ишлаб чиқаришга нисбатан тақиқ белгилаш ёки чекловлар жорий этиш;

хўжалик юритувчи субъектларнинг товар ёки молия бозорига киришини чеклаш ёки уларни ундан чиқариб юбориш;

шартномалар тузишда устунлик бериш, сотиб олувчиларнинг муайян доирасига товарларни биринчи навбатда реализация қилиш, молиявий маблағларнинг манбаларини танлаш ва улардан фойдаланиш йўналишларининг афзаллиги тўғрисида хўжалик юритувчи субъектга кўрсатмалар бериш;

хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига асоссиз равишда тўсқинлик қилиш, шу жумладан товарларга ёки хўжалик юритувчи субъектларга нисбатан қонунчиликда назарда тутилмаган талабларни белгилаш йўли билан тўсқинлик қилиш;

товарларнинг эркин ҳаракатланиши ва реализация қилинишини қонунга хилоф равишда чеклаш, хўжалик юритувчи субъектларнинг товарларни ёки бошқа фуқаролик ҳуқуқлари объектларини тасарруф этиш ҳамда улардан фойдаланиш ҳуқуқларига нисбатан тақиқлар ёки чекловлар белгилаш;

хўжалик юритувчи субъектларга товарларни сотиб олиш тўғрисида кўрсатмалар бериш ёки товарларни сотиб олувчиларга бундай товарларни реализация қиладиган хўжалик юритувчи субъектларни тикиштириш ёхуд ушбу субъектларни танлашда чекловлар белгилаш;

хўжалик юритувчи субъектларга ахборотдан ўз рақобатчиларининг товар ёки молия бозорида камситилишига олиб келиши мумкин бўлган тарзда устувор фойдаланиш имкониятини бериш;

айрим хўжалик юритувчи субъектларга уларни товар ёки молия бозорида фаолият кўрсатаётган бошқа хўжалик юритувчи субъектларга нисбатан афзал ҳолатга қўядиган имтиёзлар, преференциялар, енгиликлар ва эксклюзив ҳуқуқларни асоссиз равишда бериш;

хўжалик юритувчи субъектларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларни (улушларни) олиш, бундан қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар мустасно;

хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий фаолиятига оқибатда рақобат чекланиши мумкин бўлган тарзда аралашиш;

республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва бошқа ташкилот-

ларнинг, юридик шахслар бирлашмаларининг вазифаларини хўжалик юритувчи субъектларнинг вазифалари билан қўшиб бажариш, бундан қонунчиликда белгиланган ҳоллар мустасно;

айрим хўжалик юритувчи субъектларнинг фаолияти учун бошқа камситувчи ёки имтиёзли шарт-шароитлар яратиш.

Алоҳида ҳолларда, табиий офатлар, ҳалокатларнинг оқибатларини тугатиш ва эпидемияларнинг олдини олиш мақсадида ҳамда фавқулодда вазиятлар даврида республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳужжатларни қабул қилиши ва ҳаракатларни амалга ошириши мумкин.

Республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва бошқа ташкилотларнинг, юридик шахслар бирлашмаларининг товар ёки молия бозорида нархларни сунъий равишда оширишга, пасайтиришга, сақлаб туришга олиб келадиган ҳаракатларига йўл қўйилмайди.

4-боб. Давлат ёрдами берилишига ва тадбиркорлик фаолиятида давлатнинг иштирок этишига нисбатан рақобатни чеклашга қарши талаблар

23-модда. Давлат ёрдамининг рақобатга таъсирини баҳолаш

Давлат хўжалик юритувчи субъектларга солиқ ва божхона имтиёзлари, субсидиялар, грантлар, давлат кафолатлари, имтиёзли кредитлар, эксклюзив ҳуқуқлар, давлат мулкани имтиёзли нархларда сотиш ва ижарага бериш, ер ресурсларидан ва ерости бойликларидан фойдаланиш ҳуқуқларини имтиёзли шартлар асосида бериш ҳамда бошқа преференциялар ва афзалликлар тарзида давлат ёрдами бериши мумкин.

Айрим хўжалик юритувчи субъектларга соғлом рақобат муҳитига салбий таъсир кўрсатадиган тарзда яқка тартибда давлат ёрдами берилишига йўл қўйилмайди.

Давлат ёрдами берилишини назарда тутувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари уларнинг рақобатга таъсирини баҳолаш учун ваколатли давлат органига мажбурий тартибда киритилади.

Рақобатга таъсирни баҳолаш натижалари юзасидан ваколатли давлат органининг ҳулосаси давлат ёрдами кўрсатилишини назарда тутувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилиш чоғида мажбурий тартибда кўриб чиқилади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган талаблар Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган ҳолларга нисбатан татбиқ этилмайди.

24-модда. Давлат иштирокидаги корхоналарнинг рақобатга таъсирини чеклаш

Давлатнинг тадбиркорлик фаолиятида иштирок этиши давлат иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш, хўжалик юритувчи субъектларнинг устав фондида (устав капиталда) бевосита ёки билвосита иштирок этиш орқали,

шунингдек давлат-хусусий шериклик лойиҳасида давлат шериги сифатида иштирок этиш орқали амалга оширилади.

Қўйидагиларга йўл қўйилмайди:

беш ва ундан ортиқ хусусий тадбиркорлик субъекти товар ёки молия бозорида фаолият юритиб келаётган, рақобат ривожланган соҳаларда давлат иштирокидаги корхона ва унинг аффилиланган шахсларини ташкил этишга;

республика ижро этувчи ҳокимият органларига ва бошқа ташкилотларга фаолиятнинг айрим турларини лицензиялашни амалга ошириш, рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларни бериш, махсус электрон тизим воситасида хабарномаларни қабул қилиш, шунингдек рўйхатдан ўтказиш ёки аккредитация қилиш ваколатлари берилган соҳаларда ушбу органлар ва бошқа ташкилотлар томонидан улар иштирокидаги корхоналарни ташкил этишга;

ягона етказиб берувчи бўлган ёки ўзига мазкур ҳуқуқ берилган ёхуд устун мавқега эга бўлган давлат иштирокидаги корхона томонидан фаолияти муассиснинг товарларидан (ресурсларидан) ёки тармоқ инфратузилмасидан фойдаланишга боғлиқ бўлган ҳамда хусусий тадбиркорлик субъектлари билан рақобатлашадиган фаолият билан шуғулланадиган, ушбу корхонага аффилиланган шахсларни ташкил этишга, бундан мазкур аффилиланган шахсларнинг уларни рақобатчилар билан тенг фаолият шарт-шароитлари билан таъминлаган ҳолда бўлиб юбориш натижасида ташкил этилиши ҳоллари мустасно;

давлат иштирокидаги корхоналарнинг рақобат ривожланган соҳаларда ўз асосий фаолиятига боғлиқ бўлмаган қўшимча фаолият билан шуғулланишига;

давлат иштирокидаги корхоналарнинг рақобат ривожланган соҳаларда ҳўжалик юритувчи субъектларнинг устав фондида (устав капиталида) иштирок этишига ёки ундаги улушни олишига.

Ушбу модда иккинчи қисмининг бешинчи ва олтинчи хатбошиларида кўрсатилган талаблар Ўзбекистон Республикаси Президентининг ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорларида назарда тутилган ҳолларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Давлат иштирокидаги корхоналарни ва уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш (қайта ташкил этиш) ваколатли давлат органининг олдиндан розилиги олинганидан кейин амалга оширилади.

Ваколатли давлат органининг олдиндан розилигини олиш қўйидаги ҳолларда талаб этилади:

давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш чоғида;

давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини қайта ташкил этиш чоғида (қўшиб юбориш ва қўшиб олиш шаклида);

ҳўжалик юритувчи субъектларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акциялар (улушлар) республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, давлат иштирокидаги корхоналар томонидан олинганда;

давлат иштирокидаги корхоналарнинг, шунингдек ушбу корхоналар аффилиланган шахсларининг фаолият тури ўзгарганда.

Ушбу модданинг бешинчи қисмида кўрсатилган талаблар Ўзбекистон Республикаси қонунларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган ҳолларда давлат иштирокидаги корхоналарни ва уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этишга (қайта ташкил этишга), уларнинг фаолият турини ўзгартиришга, шунингдек акциялар (улушлар) олишга нисбатан татбиқ этилмайди.

Агар давлат иштирокидаги корхоналар ёки уларнинг аффилиланган шахслари ушбу модданинг талабларини бузган ҳолда ташкил этилган (қайта ташкил этилган) бўлса ёки фаолият турини ўзгартирган бўлса, шунингдек акциялар (улушлар) олган бўлса, бундай ҳолда давлат иштирокидаги мазкур корхоналар ёки уларнинг аффилиланган шахслари ваколатли давлат органининг кўрсатмасига биноан ёхуд суд тартибида тегишинча тугатилади ёки уларнинг фаолият тури ўзининг аввалги фаолият турига ўзгартирилади ёхуд акцияларни (улушларни) олишга доир битимлар ҳақиқий эмас деб топилади.

25-модда. Давлат иштирокидаги корхоналарни ва уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш (қайта ташкил этиш), уларнинг фаолият турини ўзгартириш, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олиниши учун олдиндан розилик олиш тартиби

Давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этишга (қайта ташкил этишга) ва (ёки) уларнинг фаолият турини ўзгартиришга, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олинишига олдиндан розилик олиш учун тегишинча республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, давлат иштирокидаги корхоналар ёки уларнинг аффилиланган шахслари ваколатли давлат органига ариза билан мурожаат қилади.

Ваколатли давлат органи давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш (қайта ташкил этиш) ва (ёки) уларнинг фаолият турини ўзгартириш, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олиш масаласи юзасидан ариза келиб тушган кундан эътиборан икки ой муддатда қарор қабул қилади.

Агар ваколатли давлат органи томонидан товар ёки молия бозорида хусусий тадбиркорлик субъектлари мавжуд эмаслигининг объектив сабаблари аниқланмаган бўлса, давлат иштирокидаги корхоналарга, шунингдек уларнинг аффилиланган шахсларига уч йил муддат мазкур товар ёки молия бозорида фаолият юритишга рухсат берилади.

Ваколатли давлат органи давлат иштирокидаги корхоналарни ва (ёки) уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этишни (қайта ташкил этишни) ва (ёки) уларнинг фаолият турини ўзгартиришни, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олинишини ушбу Қонун 24-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда рад этади.

Давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш (қайта ташкил этиш) ва (ёки) уларнинг фаолият турини ўзгартириш, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олиниши бўйи-

ча ҳаракатлар товар ёки молия бозорида рақобат муҳитига салбий таъсир кўрсатмаслигини исботловчи далиллар ва (ёки) ҳужжатлар тақдим этилган тақдирда, ваколатли давлат органи ушбу аризани қаноатлантириши мумкин.

Ваколатли давлат органи давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш (қайта ташкил этиш) ва (ёки) уларнинг фаолият турини ўзгартириш, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олиниши учун олдиндан розилик бериш тўғрисида қарорлар қабул қилиш чоғида рақобатни таъминлашга қаратилган талабларни белгилаши мумкин.

Ваколатли давлат органининг давлат иштирокидаги корхоналарни ёки уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этиш (қайта ташкил этиш) ва (ёки) уларнинг фаолият турини ўзгартириш, шунингдек улар томонидан акциялар (улушлар) олиниши учун олдиндан розилик бериш тўғрисидаги қарори, агар қарор бир йил ичида ижро этилмаса, ўз кучини йўқотади.

Рўйхатдан ўтказувчи органлар давлат иштирокидаги корхоналарни ва уларнинг аффилиланган шахсларини, шунингдек таъсис ҳужжатларига киритилаётган ўзгартишларни ҳамда улар томонидан акциялар олинишини рўйхатдан ўтказиш (қайта рўйхатдан ўтказиш) чоғида ваколатли давлат органининг олдиндан розилиги мавжудлигини қонунчиликда белгиланган тартибда текшириши ва ваколатли давлат органининг олдиндан розилик бериш тўғрисидаги қарори аризачи томонидан тақдим этилмаган тақдирда, рўйхатдан ўтказишни рад этиши шарт, бундан Ўзбекистон Республикаси қонунларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган ҳолларда ташкил этилган хўжалик юритувчи субъектлар мустасно.

5-боб. Рақобатни чеклашга йўл қўймаслик мақсадида иқтисодий концентрацияни ва савдоларни тартибга солиш

26-модда. Иқтисодий концентрация устидан давлат назорати

Иқтисодий концентрация устидан давлат назорати иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш орқали ваколатли давлат органи томонидан қуйидаги ҳолларда амалга оширилади:

хўжалик юритувчи субъектни қўшиб олиш ёки қўшиб юбориш орқали қайта ташкил этишда;

шахс ёки шахслар гуруҳи Ўзбекистон Республикасида рўйхатга олинган акциядорлик жамияти овоз берувчи акцияларининг 25 фоизидан ортисини тасарруф этиш ёхуд масъулияти чекланган жамиятнинг ёки қўшимча масъулиятли жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларнинг учдан бир қисмидан ортисини тасарруф этиш ҳуқуқини олганда.

Агар ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган битимларда иштирок этаётган хўжалик юритувчи субъектлардан бири активларининг баланс қиймати ёки охириги календарь йилда товарларни реализация қилишдан олинган тушуми базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз эллик минг баравари миқдоридан ортиқ ёхуд уларнинг активларининг жами баланс қиймати ёки охириги календарь йилда товарларни реализация қилишдан олинган жами

тушуми базавий ҳисоблаш миқдорининг беш юз минг баравари миқдоридан ортиқ бўлса, иқтисодий концентрация устидан давлат назорати амалга оширилади.

Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари тўғрисидаги қонунчилик иқтисодий концентрацияга ваколатли давлат органининг олдиндан розилигини олиш билан боғлиқ муносабатларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Ушбу модданинг талаблари қуйидагиларга нисбатан татбиқ этилмайди:

давлат иштирокидаги корхоналарнинг қўшиб юборилишига ёки қўшиб олинишига ёхуд уларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларнинг (улушларнинг) олинишига доир битимлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорига биноан амалга оширилган ҳолларга;

хўжалик юритувчи субъектни ташкил этиш чоғида унинг муассисларига;

хўжалик юритувчи субъект томонидан устав фондидаги (устав капиталидаги) ўз акцияларини (улушларини) олишга доир битимларга;

акциядорлик жамияти (масъулияти чекланган жамият ёки қўшимча масъулиятли жамият) ўз устав фондининг (устав капиталининг) миқдорини сақлаб қолган ҳолда бошқа ташкилий-ҳуқуқий шаклга ўзгартирилишига;

акциялар (улушлар) кейинчалик қайта сотиш мақсадида инвестиция воситачилари томонидан олинишига;

хўжалик юритувчи субъектнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларни (улушларни) жисмоний шахс томонидан олишга доир битимларга, агар ариза билан мурожаат этилган пайтда бундай жисмоний шахс бирон-бир хўжалик юритувчи субъектнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларнинг (улушларнинг) 25 фоизидан кўпроғини тасарруф этмаган бўлса.

27-модда. Иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик олиш

Олдиндан розилик олиш талаб этиладиган иқтисодий концентрацияни амалга ошириш чоғида шахслар ёки шахслар гуруҳи бу ҳаракатлар бажарилгунига (битимлар тузилгунига) қадар ваколатли давлат органига қуйидагиларни қонунчиликда белгиланган тартибда тақдим этади:

иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисидаги аризани;

норезидент бўлган жисмоний шахс учун — паспортнинг кўчирма нусхасини;

норезидент бўлган юридик шахс учун — давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги ҳужжатнинг кўчирма нусхасини ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжатни;

битим тарафларининг ариза берилган кундан аввалги икки йил давомидаги ёхуд агар фаолият икки йилдан кам муддатни ташкил этса, фаолият амалга оширилган муддат давомидаги фаолияти турлари, ишлаб чиқарилган ва реализация қилинган товар турларининг номлари ҳамда уларнинг ҳажмлари тўғрисидаги маълумотларни;

ўтган икки календарь йилга доир молиявий ва статистика ҳисоботларини;

шахслар гуруҳининг таркиби тўғрисидаги маълумотларни, бундай шахсларнинг ушбу шахслар гуруҳига кириш асослари кўрсатилган ҳолда;

шахслар ёки бир гуруҳ шахсларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларининг (улушларининг) 25 фоиздан кўпроғига бевосита ёки билвосита эгалик қилиш орқали ҳақиқатда назорат қиладиган жисмоний шахслар — асосий бенефициар мулкдорлар тўғрисидаги маълумотларни.

Иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисидаги аризани кўриб чиққанлик учун қонунчиликда белгиланган тартибда йиғим ундирилади.

Иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисидаги ариза қуйидаги тарзда кўриб чиқилади:

агар ҳаракат (битим) рақобатга таъсир қилмаса, ариза ва унга илова қилинган ҳужжатлар рўйхатга олинган пайтдан эътиборан ўттиз календарь кундан кечиктирмай аризачи қабул қилинган қарор тўғрисида ёзма шаклда хабардор қилинади;

агар ҳаракат (битим) рақобатнинг чекланишига олиб келиши мумкин бўлса, қўшимча ўрганиш ўтказиш учун аризани кўриб чиқиш муддати икки ойдан кўп бўлмаган муддатга узайтирилиши мумкин.

Иқтисодий концентрациянинг рақобатга таъсирини баҳолаш учун экспертлар ва мутахассислар жалб этилиши мумкин.

Иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисидаги аризани кўриб чиқиш натижалари бўйича ваколатли давлат органи қуйидаги қарорлардан бирини қабул қилади:

иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисида;

иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик беришни рад этиш ҳақида.

Ваколатли давлат органи аризачига олдиндан розилик беришни қуйидаги ҳолларда рад этишга ҳақли, агар:

иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисидаги аризанинг қаноатлантирилиши товар ёки молия бозорида тегишли хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг устун мавқеи юзага келишига ёхуд кучайишига ва (ёки) рақобатнинг чекланишига олиб келиши мумкин бўлса;

тақдим этилган ҳужжатларда нотўғри ёки бузиб кўрсатилган маълумотларнинг мавжудлиги.

Ваколатли давлат органи ҳатто товар ёки молия бозорида хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг устун мавқеи юзага келишига ёхуд кучайишига ва рақобатнинг чекланишига олиб келиши мумкин бўлган тақдирда ҳам, агар иқтисодий концентрация тўғрисида қарор қабул қилувчи юридик ва (ёки) жисмоний шахслар ўз ҳаракатлари (битимлари) истеъмолчиларга сезиларли тарзда наф келтиришини исботлаб берса, иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш ҳақидаги аризани қаноатлантиради.

Ваколатли давлат органи иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик беришга ва буни рақобатни таъминлашга қаратилган талабларни бажариш билан боғлиқ қилиб қўйишга ҳақли. Бунда мазкур талаблар, шунингдек уларни бажариш муддатлари ваколатли давлат органининг иқтисодий концентрацияга олдиндан розилик бериш тўғрисидаги қарорида кўрсатилиши керак.

Товар ёки молия бозорида тегишли хўжалик юритувчи субъектнинг ёки шахслар гуруҳининг устун мавқеи юзага келишига ёки кучайишига ва (ёки) рақобатнинг чекланишига олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатларни бажариш (битимлар тузиш) тўғрисида қарор қабул қилган юридик ва (ёки) жисмоний шахслар ваколатли давлат органининг талабига қўра рақобатнинг зарур шарт-шароитларини тиклаш бўйича чоралар кўриши шарт.

Ваколатли давлат органининг олдиндан берилган розилигисиз тузилган, товар ёки молия бозорида рақобатнинг чекланишига олиб келадиган иқтисодий концентрацияга доир битимлар суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин.

Иқтисодий концентрацияни амалга ошириш учун ваколатли давлат органидан олдиндан розилик олиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

28-модда. Хўжалик юритувчи субъектларни мажбурий тарзда бўлиш ёки ажратиб чиқариш

Товар ёки молия бозорида устун мавқега эга бўлган хўжалик юритувчи субъектга нисбатан рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини бартараф этиш юзасидан илгари қўлланилган чоралар самарасиз бўлган тақдирда, ваколатли давлат органи хўжалик юритувчи субъектни мажбурий тарзда бўлиш ёки ажратиб чиқариш ҳақидаги даъво билан судга мурожаат қилади, бўлиш ёки ажратиб чиқариш мазкур хўжалик юритувчи субъект негизида икки ёхуд бир нечта алоҳида хўжалик юритувчи субъектни ташкил этиш орқали амалга оширилади.

Хўжалик юритувчи субъектни мажбурий тарзда бўлиш ёки ажратиб чиқариш қўйидаги шартларнинг барчаси жам бўлганда амалга оширилиши мумкин:

бўлинаётган ёки ажратиб чиқарилаётган таркибий бўлинмаларнинг ташкилий ва ҳудудий жиҳатдан алоҳида ажралиб чиқиш имконияти мавжуд бўлганда;

унинг таркибий бўлинмалари ўртасида узвий технологик боғланиш мавжуд бўлмаганда;

бўлиш ёки ажратиб чиқариш натижасидаги таркибий бўлинмаларнинг товар ёки молия бозорида мустақил равишда фаолият кўрсатиш имконияти мавжуд бўлганда.

29-модда. Савдоларда рақобатни чеклашга қарши талаблар

Савдолар бошланғич нархни пасайтириш ёки ошириш йўли билан ташкил этилиши мумкин.

Савдоларда рақобатни чеклашга олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатлар, шу жумладан қўйидагилар тақиқланади:

савдоларни ўтказишнинг қонунчиликда белгиланган тартибини бузиш;

савдолар иштирокчиларининг фаолиятини мувофиқлаштириш;

савдоларнинг битта ёки бир нечта иштирокчисига савдоларда иштирок

этиш учун имтиёзли шарт-шароитлар яратиш, шу жумладан ахборотдан фойдаланиш орқали имтиёзли шарт-шароитлар яратиш;

савдоларга оид ҳужжатларга ва қоидаларга, шу жумладан эълоннинг матнига иштирокчилар ўртасида рақобатни чеклайдиган ёки чеклашга олиб келиши мумкин бўлган талабларни киритиш;

савдоларнинг ўтказилиш жараёнига ва натижаларига таъсир кўрсатиш;

савдоларда талабнинг ўзгаришига, нархларнинг сунъий равишда оширилишига олиб келиши мумкин бўлган ёлғон, асосиз маълумотларни тарқатиш;

савдоларнинг операторлари ва (ёки) ташкилотчилари ва (ёки) буюртмачилари ва (ёки) савдолар иштирокчилари томонидан рақобатга қарши келишувларни ҳамда мувофиқлаштирилган ҳаракатларни амалга ошириш;

электрон тарзда ўтказиладиган савдоларда нархларнинг сунъий равишда шакллантирилишига олиб келадиган нарх алгоритмидан, яъни товарлар нархини олдиндан белгиланган параметрларга асосан мониторинг қилиш, ҳисоб-китоб қилиш, белгилаш ва назорат қилиш имкониятини берувчи дастурий таъминотдан фойдаланиш;

савдоларда савдо шартларини бир неча марта бажармаслик натижасида товарнинг нархларини рақобат мавжуд бўлганда шаклланган нархлардан (талаб, таклиф ёки ишлар ҳажмидан) анча ошириш;

буюртмачининг ёки сотувчининг савдолар натижаларига кўра шартнома тузишдан асосиз равишда бўйин товлаши.

Биржа савдоларини ўтказиш чоғида рақобатни чеклайдиган ёки чеклашга олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатлар, шу жумладан қуйидагилар тақиқланади:

биржа савдоларини ўтказиш жараёнига таъсир кўрсатадиган, шу жумладан хийла-найранг ҳисобланадиган ҳаракатлар, бундан қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар мустасно;

биржа савдолари иштирокчиларининг мувофиқлаштирилган ҳаракатлари натижасида жорий биржа нархларининг кескин ошишига ёки қатъий белгиланишига олиб келадиган ҳаракатлар;

биржа шартномаси бўйича барча харидорларга савдоларда тенг иштирок этиш имкониятини чеклайдиган лотларни белгилаш;

тўловнинг ва етказиб беришнинг асосланмаган муддатларини, шунингдек ўхшаш маҳсулотни сотувчилар томонидан белгиланган шартлардан жиддий фарқ қилувчи алоҳида шартларни жорий этиш;

биржа шартномаларида иштирокчилар сонини чеклайдиган алоҳида шартларни кўрсатиш;

товарларни савдога қўйиш жадвалларини биржанинг расмий веб-сайтига жойлаштирмаслик;

юқори ликвидли ва (ёки) монополь маҳсулотни жадвалларда назарда тутилган муддатларда биржага қўймаслик ёки уни кам ҳажмда ёхуд мувофиқ бўлмаган ҳажмда қўйиш;

биржа савдолари давомида биржанинг муайян иштирокчиси томонидан бошқа иштирокчиларнинг буюртмаларига нисбатан нархи ноодатий тарзда катта фарқ қилувчи буюртмалар бериш, кейинчалик мазкур буюртмаларни

савдолар тугагунига қадар олиб ташлаш ёки тузилган битимни жарима тўла-масдан асоссиз равишда бекор қилиш;

нархи қонунчилик билан тартибга солинадиган маҳсулотнинг бошланғич нархини шакллантиришнинг белгиланган тартибига риоя этмаслик;

биржа шартномаси бўйича муайян харидор иштирокида бекор қилинган битимнинг баҳоси айти шу харидор билан мазкур биржа шартномаси бўйича кейинги икки савдода амалга оширилган битимнинг энг паст баҳосидан паст бўлишига олиб келувчи ҳаракатларни бажариш;

фақат биржа савдоларига қўйиш йўли билан сотилиши лозим бўлган юқори ликвидли ва (ёки) монопол маҳсулотлар ҳажмларини биржа савдоларига қўймасдан тўғридан-тўғри шартномалар бўйича сотиш;

биржа савдоларида реализация қилинмаган юқори ликвидли ва (ёки) монопол маҳсулотларнинг бир қисмини такроран савдоларга қўймаслик;

маҳсулотни транспортнинг муқобил тури билан жўнатиш имкони бўлгани ҳолда, уни транспортнинг муайян тури билан асоссиз равишда жўнатишни назарда тутувчи шартномалар бўйича савдоларга қўйиш;

биржада тузилган битимлар ва шартномаларни жарима санкцияларисиз асоссиз равишда ёки мунтазам асосда бекор қилиш, бундан бир тарафнинг енгиб бўлмас куч ҳолатлари муносабати билан мажбуриятларини бажариш имконияти йўқлиги исботланган ҳоллар, яъни фавқулодда ва олдини олиб бўлмайдиган (форс-мажор) ҳолатлар мустасно;

товарни юклаб жўнатиш навбатининг изчиллигига риоя этмаслик;

биржа шартномаларида товарларнинг сифат кўрсаткичлари (тури, нави, маркаси ва бошқалар) тўғрисидаги етарлича ахборотни кўрсатмаслик ёки уларнинг кўрсаткичлари тўғрисидаги чалғитувчи ахборотни киритиш;

савдолар ташкилотчилари томонидан биржа савдоларининг иштирокчилари учун тенг бўлмаган шароитлар яратиш;

савдолар ташкилотчилари томонидан биржа савдоларининг натижаларини асоссиз равишда бекор қилиш;

сотувчи ва харидор ўртасида айти бир шахсий ҳисобварақда битим тузиш;

товарнинг нархи хусусида чалғитиш мақсадида баҳоси рақобат муҳитида таркиб топган даражадан жиддий фарқ қиладиган бир нечта битимни бир кунда бир иштирокчи томонидан ёки бир иштирокчининг манфаати учун тузиш.

Энг яхши таклифларнинг танловларида, тендерларда, аукционларда ва бошқа савдоларда рақобатни чеклайдиган ёки чеклашга олиб келиши мумкин бўлган ҳаракатлар, шу жумладан қўйидагилар тақиқланади:

савдоларда иштирок этиш учун ҳўжалик юритувчи субъектлардан ҳужжатлар қабул қилишни асоссиз равишда рад этиш ёки савдоларда иштирок этиш учун ҳужжатларни тақдим этишга тўсқинлик қилиш;

савдолар иштирокчиларини асоссиз равишда четлаштириш ёки уларнинг сонини асоссиз равишда чеклаш;

савдолар предметига технологик ва функционал жиҳатдан алоқадор бўлмаган қўшимча товарларни лотлар таркибига киритиш;

товарнинг аниқ ишлаб чиқарувчисини кўрсатиш, бундан товарларнинг

бир-бирига тўғри келмаслиги ҳоллари ва қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳоллар мустасно;

бошқа иштирокчи ғолибга айланиши учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида савдоларда таклифлар билан иштирок этиш;

савдолар иштирокчиларига асоссиз талаблар қўйиш, шу жумладан уларнинг малакасига нисбатан рақобатни чеклайдиган ёки чеклашга олиб келиши мумкин бўлган талаблар қўйиш;

савдолар предметининг нархларини таклифлар киритиш йўли билан, савдолар тугагунига қадар ушбу таклифларни олиб ташлаган ҳолда ошириш ёки пасайтириш;

савдоларда айна бир лотда фақат аффилланган шахсларнинг ёки ўзаро манфаатдор шахсларнинг иштирок этиши;

савдоларнинг операторлари ва (ёки) буюртмачилари ва (ёки) ташкилотчилари ва (ёки) комиссия аъзолари билан ўзаро манфаатдор бўлган ёхуд улар билан аффилланган шахсларнинг савдоларда иштирок этиши.

Савдоларни ўтказиш чоғида рақобатга зид бўлган манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган ҳоллар, шу жумладан қўйидаги ҳоллар ўзаро манфаатдорлик деб эътироф этилади:

савдоларнинг икки ва ундан ортиқ ўзаро аффилланмаган ёки бошқача тарзда ўзаро боғлиқ бўлмаган иштирокчиларининг таклифлари айна бир қонуний вакил томонидан берилганда;

савдолар иштирокчиларининг бир-биридан бевосита ёки билвосита субсидия ва бошқа молиявий ёрдам олиш тўғрисидаги келишуви мавжуд бўлганда ёхуд шундай ёрдам олинганда;

айни бир лотда иштирок этаётган савдолар иштирокчиларининг таъсисчилари ўртасида ёки буюртмачининг вакили ёки ташкилотчи ёхуд оператор ўртасида ёхуд савдолар комиссиясининг аъзоси ўртасида ва мазкур савдолар иштирокчисининг вакили ёки муассиси ўртасида яқин қариндошлик алоқалари мавжуд бўлганда;

шахсда (савдолар иштирокчисида, буюртмачисида, ташкилотчисида, операторида, комиссияси аъзосида) таклифлар тўғрисидаги ахборотни олиш ёки таклифларга ва (ёки) бошқа шахс билан (савдолар иштирокчиси, буюртмачиси, ташкилотчиси, оператори, комиссия аъзоси билан) ўзаро муносабатларга эга бўлган учинчи тараф орқали қарорлар қабул қилинишига таъсир ўтказиш имконияти мавжуд бўлганда.

Ушбу модданинг иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида белгиланган рақобатни чеклашга қарши талабларнинг бузилиши савдолар натижалари бўйича қабул қилинган қарорларни ва тузилган шартномаларни ҳақиқий эмас деб топиш учун асос бўлади.

6-боб. Ваколатли давлат органи

30-модда. Ваколатли давлат органининг ваколатлари

Ваколатли давлат органи:

1) рақобатни ҳимоя қилиш ва ривожлантиришга қаратилган норма-

тив-ҳуқуқий ҳужжатларни ўз ваколатлари доирасида ишлаб чиқади ҳамда қабул қилади;

2) товар ёки молия бозоридаги рақобат ва иқтисодий концентрациянинг ҳолатини, устун мавқенинг, шу жумладан табиий монополия субъектларининг, шунингдек устун музокара кучининг мавжудлигини аниқлайди;

3) хўжалик юритувчи субъектларнинг, юридик шахслар бирлашмаларининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя этишини текширувдан ўтказиб, бу ҳақда назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича махсус ваколатли органни қонунчиликда белгиланган тартибда хабардор қилади;

4) рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини аниқлайди, улар бўйича ишлар қўзғатади ва ишларни кўриб чиқади, уларнинг натижаларига кўра рақобатни тиклаш, рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини бартараф этиш, шу жумладан хўжалик юритувчи субъектлар томонидан асоссиз равишда олинган даромадни (фойдани) ихтиёрий равишда қайтариш ҳақида қарор қабул қилади;

5) республика ижро этувчи ҳокимият органларига ва бошқа ташкилотларга хўжалик юритувчи субъектларга, юридик шахсларнинг бирлашмаларига, шунингдек уларнинг мансабдор шахсларига ва жисмоний шахсларга рақобатни тиклаш, рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини ҳамда уларнинг оқибатларини бартараф этиш ҳақида ижро этиш учун мажбурий бўлган кўрсатмалар ва кўриб чиқилиши лозим бўлган тақдимномалар беради;

6) хўжалик юритувчи субъектларни, республика ижро этувчи ҳокимият органларини ва бошқа ташкилотларни, юридик шахсларнинг бирлашмаларини, уларнинг мансабдор шахсларини ва бошқа жисмоний шахсларни рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлиги учун тегишли жавобгарликка тортади;

7) рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилиши билан боғлиқ жиноятлар аломатлари бўйича жиноят ишини қўзғатиш тўғрисидаги масалани ҳал қилиш учун материалларни тегишли органларга юборади;

8) рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг қўлланилиши ва бузилиши билан боғлиқ ишларнинг судда кўриб чиқилишида иштирок этади;

9) судга рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишларини тугатиш, уларга йўл қўймаслик ва уларни бартараф этиш тўғрисидаги мурожаатларни, шу жумладан:

республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва бошқа ташкилотларининг, юридик шахслар бирлашмаларининг рақобат тўғрисидаги қонунчиликка тўлиқ ёки қисман мувофиқ бўлмаган ҳужжатларини ҳақиқий эмас ва ҳаракатларини қонунга хилоф деб топиш ҳақидаги;

рақобат тўғрисидаги қонунчиликка мувофиқ бўлмаган битимларни (шартномаларни) ўзгартириш, уларни тўлиқ ёки қисман ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги;

рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилиши оқибатида олинган даромадни (фойдани) ундириш, шунингдек жарима солиш ва уни ундириш ҳақидаги;

савдоларнинг натижаларини ва мазкур савдоларнинг натижалари бўйича тузилган битимларни (шартномаларни) ушбу Қонуннинг 29-моддасида назарда тутилган асосларга кўра ҳақиқий эмас деб топиш ҳақидаги;

хўжалик юритувчи субъектларни мажбурий тарзда бўлиш ёки ажратиб чиқариш тўғрисидаги;

рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишига йўл қўйган шахсларга нисбатан ҳуқуқий таъсир кўрсатиш чораларини қўллаш ҳақидаги мурожаатларни юборади;

10) нархлари давлат томонидан тартибга солиниши лозим бўлган товарлар учун нархларнинг (тарифларнинг) қўлланилиши устидан назоратни амалга оширади;

11) озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий турларига, шунингдек товарларнинг юқори ликвидли ва (ёки) монополь турларига бўлган нархларнинг кескин тебранишлари даврида республика ижро этувчи ҳокимият органларига ва бошқа ташкилотларга, хўжалик юритувчи субъектларга, юридик шахсларнинг бирлашмаларига омборхоналарни инвентаризация қилиш чоғида аниқланган озиқ-овқат маҳсулотларининг ортқча ҳажмларини реализация қилиш ва (ёки) улар рақобатни чеклайдиган ҳаракатлар содир этганлиги натижасида асосиз равишда оширилган нархларни пасайтириш бўйича ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар ва кўриб чиқилиши лозим бўлган тақдимномалар беради;

12) республика ижро этувчи ҳокимият органларига ва бошқа ташкилотларга, хўжалик юритувчи субъектларга, юридик шахсларнинг бирлашмаларига ва жисмоний шахсларга рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишига олиб келадиган ҳаракатларга (ҳаракатсизликка) йўл қўймаслик тўғрисида огоҳлантиришлар беради;

13) амалга оширилиши учун лицензия олиш талаб қилинадиган фаолият турларининг ҳамда амалга оширилиши учун рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларни олиш талаб қилинадиган фаолият (ҳаракатлар) турлари сонини зарур ҳужжатлар рўйхатини камайтириш, маъмурий тартиб-таомилларнинг муддатларини ва қийматини мақбуллаштириш, уларнинг рақобат муҳитига таъсирини таҳлил этиш йўли билан қисқартириш бўйича таклифлар киритади;

14) норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва улар лойиҳаларининг рақобатга таъсирини баҳолаш натижаларига кўра хулоса беради;

15) имтиёзлар, преференциялар ва фаолиятни амалга ошириш учун эксклюзив ҳуқуқлар тарзида кўрсатилаётган давлат ёрдамининг самарадорлиги устидан давлат назоратини амалга оширади ҳамда улар рақобат муҳитига салбий таъсир кўрсатган тақдирда, уларни бекор қилиш тўғрисида таклифлар киритади;

16) халқаро ташкилотлар ва бошқа давлатларнинг монополияга қарши органлари билан халқаро ҳамкорликни амалга оширади, шунингдек халқаро шартномаларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишда, Ўзбекистон Республикасининг рақобатни ҳимоя қилиш масалаларига доир халқаро дастурлари ва лойиҳаларини амалга ошириш бўйича халқаро ҳамкорлик-

ни мувофиқлаштирувчи ҳукуматлараро ёки идоралараро комиссиялар ишида иштирок этади.

Ваколатли давлат органи қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

31-модда. Ваколатли давлат органининг бошқа давлат органлари билан ҳамкорлиги

Ваколатли давлат органининг бошқа давлат органлари билан ҳамкорлиги рақобатни ривожлантириш дастурларини ишлаб чиқишга қаратилган ўзаро ёрдам тўғрисида, рақобатни чеклайдиган ҳаракатларнинг олдини олиш бўйича чора-тадбирлар белгилаш ҳақида, рақобат соҳасида ахборот алмашишни амалга ошириш тўғрисида меморандумлар тузиш йўли билан амалга оширилади.

Ваколатли давлат органи Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ бошқа давлатларнинг монополияга қарши органларига хабарномалар, ахборот олиш учун сўровлар юборади, улар билан ўзаро маслаҳатлашувлар ўтказди, ахборот алмашишни амалга оширади.

32-модда. Ваколатли давлат органининг ахборот олишга доир ҳуқуқи

Ваколатли давлат органининг мансабдор шахслари рақобат тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилиши устидан назоратни амалга ошириш, рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги аризалар ва ишларни кўриб чиқиш, шунингдек рақобатнинг ҳолатини аниқлаш учун республика ижро этувчи ҳокимият органларидан ва бошқа ташкилотлардан, хўжалик юритувчи субъектлардан, юридик шахсларнинг бирлашмаларидан ҳамда жисмоний шахслардан қонунчиликда белгиланган тартибда уларнинг ҳужжатларини ва ахборотини олиш ҳамда уларнинг ҳудудига кириш ҳуқуқига эга. Бунда талаб қилиб олинган ҳужжат, ахборот ва маълумотлар ваколатли давлат органига бепул тақдим этилади.

Ваколатли давлат органи ахборотни савдолар ўтказиш ваколатига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектларнинг ва юридик шахслар бирлашмаларининг электрон маълумотлар базаларига интеграциялашиш орқали реал вақт режимида олишга ҳақли.

Ваколатли давлат органи ушбу Қонунга мувофиқ ўзига берилган ваколатларни амалга ошириши муносабати билан маълум бўлиб қолган тижорат сирини ёки қонун билан қўриқланадиган бошқа сирни ташкил этувчи маълумотларни ва шахсга доир маълумотларни ошкор қилишга ҳақли эмас.

7-боб. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузиш

33-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузиш оқибатлари

Республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, хўжалик юритувчи субъектлар, юридик шахсларнинг бирлашмалари ва улар-

нинг мансабдор шахслари ҳамда бошқа жисмоний шахслар рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузган тақдирда:

ваколатли давлат органининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилишларини бартараф этиш тўғрисидаги кўрсатмасини белгиланган муддатда ба-
жариши ёки тақдимномасини кўриб чиқиши;

етказилган зарарнинг ўрнини қоплаши;

асоссиз равишда олинган даромадни қайтариши;

жарималарни тўлаши шарт.

Рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги натижасида ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари бузилган шахслар даъво аризаси билан судга мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

34-модда. Етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш

Республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, уларнинг мансабдор шахслари томонидан рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузувчи ҳужжат қабул қилинганлиги натижасида хўжалик юритувчи субъектга ёхуд бошқа шахсга етказилган зарарнинг ўрни қонунчиликда белгиланган тартибда қопланади.

Агар республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва бошқа ташкилотларнинг, улар мансабдор шахсларининг рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузадиган ҳаракати (ҳаракатсизлиги) туфайли хўжалик юритувчи субъектга ёхуд бошқа шахсга зарар етказилган бўлса, мазкур зарарнинг ўрни қонунчиликда белгиланган тартибда қопланади.

8-боб. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишларни қўзғатиш ва кўриб чиқиш, шунингдек ваколатли давлат органининг қарорлари ва кўрсатмаларини ижро этиш ҳамда улар юзасидан шикоят қилиш

35-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишларни қўзғатиш ва кўриб чиқиш

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишларни қўзғатиш ва кўриб чиқиш ваколатли давлат органи томонидан амалга оширилади.

Ваколатли давлат органи томонидан ўтказиладиган текширувлар ва ўрганишлар натижалари, жисмоний ва юридик шахсларнинг, республика ижро этувчи ҳокимият органларининг, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг мурожаатлари, тегишли органларнинг тақдимномалари рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишларни қўзғатиш ва кўриб чиқиш учун асос бўлади.

Республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва бошқа ташкилотларнинг, хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳамда юридик шахслар бирлашмаларининг мансабдор шахслари ва жисмоний шахслар томонидан содир этилган рақобат соҳасидаги маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар тегишли судларда Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига мувофиқ кўриб чиқилади.

36-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишда иштирок этувчи шахслар

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишда иштирок этувчи шахслар қуйидагилардан иборатдир:

ваколатли давлат органи;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақида ўзига нисбатан иш юритилаётган шахс;

рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги иш кўриб чиқиши муносабати билан ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига дахл қилинаётган манфаатдор шахслар.

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишда гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, таржимонлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари ва бошқа кўмаклашувчи шахслар ҳам иштирок этиши мумкин.

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишда иштирок этувчи шахслар иш қўзғатиш тўғрисида ажрим чиқарилган кундан эътиборан оғзаки ва ёзма тушунтиришлар беришга, далиллар тақдим этишга, илтимосномалар киритишга, шунингдек қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳуқуқлардан фойдаланишга ҳақли.

37-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишларни кўриб чиқиш тартиби

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишни кўриб чиқиш кейинга қолдирилиши ёки тўхтатиб турилиши мумкин. Ваколатли давлат органи ишни кўриб чиқишни кейинга қолдириш, тўхтатиб туриш ва тиклаш тўғрисида тегишли ажрим чиқаради, мазкур ажримнинг кўчирма нусхаси ишда иштирок этувчи шахсларга юборилади.

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик ҳақидаги ишларни қўзғатиш ва кўриб чиқиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

38-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги иш юзасидан ваколатли давлат органининг қарори

Ваколатли давлат органи рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги ишни моҳиятига кўра кўриб чиқиш натижалари бўйича қуйидагилар ҳақида қарор қабул қилади:

рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги факти аниқланганлиги ва тегишли ҳуқуқий таъсир чоралари кўрилиши ҳақида;

иш юритишни тугатиш тўғрисида.

Ваколатли давлат органи:

рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги фактлари тасдиқланмаган;

ўзига нисбатан иш юритилаётган юридик шахс тугатилган ёки жисмоний шахс вафот этган;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилиши ўзига нисбатан иш қўзғатилган хўжалик юритувчи субъект, республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотлар, юридик шахсларнинг бирлашмалари томонидан ихтиёрий равишда бартараф этилган;

ваколатли давлат органи кўриб чиқаётган рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги иш юзасидан суд томонидан қарор қабул қилинган тақдирда, рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги ишни юритишни тугатади.

Ваколатли давлат органининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги иш юзасидан қарори дарҳол эълон қилиниши керак.

Ўзига нисбатан қарор қабул қилинган шахсга ваколатли давлат органининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги иш юзасидан қарорига асосан кўрсатма берилади.

39-модда. Ваколатли давлат органининг кўрсатмасини ижро этиш

Ваколатли давлат органининг кўрсатмаси унда белгиланган муддатда ижро этилиши лозим. Кўрсатмани муддатида ижро этмаганлик қонунда назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлади.

Ваколатли давлат органининг кўрсатмасини ижро этмаганлик деганда кўрсатмани ижро этишдан бўйин товлаш ёки кўрсатмани қисман ижро этиш ёхуд ўз вақтида ижро этмаслик тушунилади.

Ваколатли давлат органи томонидан ўзига кўрсатма берилган шахслар кўрсатмани ижро этиш муддатини узайтириш тўғрисида илтимоснома бериши мумкин. Илтимосномада кўрсатилган ҳолат узрли деб топилган тақдирда, ваколатли давлат органи кўрсатмани ижро этиш муддатини кўпи билан уч ойга узайтиришга ҳақли.

Ваколатли давлат органи ўз кўрсатмаларининг ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади.

40-модда. Ваколатли давлат органининг қарори (кўрсатмаси) устидан шикоят қилиш

Рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги ҳақидаги ишда иштирок этувчи шахслар ваколатли давлат органининг қарори (кўрсатмаси) устидан бевосита судга ёки бўйсунув тартибида юқори турувчи органга ёхуд мансабдор шахсга шикоят қилишга ҳақли.

Ваколатли давлат органининг қарорлари (кўрсатмалари) устидан бўйсунув тартибида юқори турувчи органга ёки мансабдор шахсга шикоят қилиниши судга шикоят қилиш ҳуқуқини истисно этмайди.

Ваколатли давлат органининг қарорлари (кўрсатмалари) устидан судга ёки бўйсунув тартибида юқори турувчи органга ёхуд мансабдор шахсга шикоят қилиниши уларнинг ижро этилишини тегишинча суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга киргунига, юқори турувчи органнинг ёхуд мансабдор шахснинг қарори қабул қилингунига қадар тўхтатиб туради, бундан фавқулодда вазиятларнинг, эпидемияларнинг ҳамда аҳоли ҳаёти ва соғлиғи учун

бошқа ҳақиқий хавф-хатарнинг олдини олиш билан боғлиқ бўлган қарорлар (кўрсатмалар) мустасно.

41-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилиши устидан жамоатчилик назорати

Ўз уставларига мувофиқ рақобатни ривожлантиришга кўмаклашиш ҳамда истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини рақобатга қарши ҳаракатлардан ҳимоя қилиш мақсадига эга бўлган жамоат бирлашмалари рақобат тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга оширишга ҳақли.

9-боб. Яқунловчи қоидалар

42-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун молиявий санкциялар

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун молиявий санкциялар пул ундириш (жарималар) тарзида қўлланилади ва қонунчиликнинг бундай бузилишлари қўйидаги миқдорларда жарималар солишга сабаб бўлади:

1) товар ёки молия бозорида рақобатни чеклашга олиб келувчи рақобатга қарши келишувлар тузганлик, мувофиқлаштирилган ҳаракатларни содир этганлик, хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий фаолиятини ушбу хўжалик юритувчи субъектларга алоқадор бўлмаган юридик ёки жисмоний шахслар томонидан четдан мувофиқлаштирилганлик учун — товар ёки молия бозорида рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилган даврда, бироқ охириги уч йилдан ортиқ бўлмаган даврда:

хўжалик юритувчи субъектларга — рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузган ҳар бир хўжалик юритувчи субъектнинг товарни реализация қилишдан олинган тушуми суммасининг 5 фоизи миқдорида;

юридик шахсларнинг бирлашмаларига — келиб тушган аъзолик бадаллари суммасининг 5 фоизи миқдорида;

2) товар ёки молия бозоридаги устун мавқени ҳамда устун музокара кучини суиистеъмол қилганлик, ижтимоий ва стратегик аҳамиятга эга бўлган маҳсулотлар нархларини асоссиз равишда оширганлик учун — хўжалик юритувчи субъектларга товар ёки молия бозорида рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилган даврда, бироқ охириги уч йилдан ортиқ бўлмаган даврда товарни реализация қилишдан олинган тушум суммасининг 5 фоизи миқдорида;

3) хўжалик юритувчи субъектларни қўшиб юбориш, қўшиб олиш ва хўжалик юритувчи субъектларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларни (улушларни) олиш бўйича битимларни (ҳаракатларни) ваколатли давлат органининг олдиндан розилигини олмасдан туриб тузганлик (содир этганлик) учун, хўжалик юритувчи субъектларга бундай розилик олиш талаб этиладиган ҳолларда — базавий ҳисоблаш миқдорининг минг баравари миқдорида;

4) инсофсиз рақобатни содир этганлик учун — хўжалик юритувчи субъектларга товар ёки молия бозорида рақобат тўғрисидаги қонунчилик

бузилган даврда, бироқ охириги уч йилдан ортиқ бўлмаган даврда, рақобат тўғрисидаги қонунчилик бузилган товар ёки молия бозорида товарни реализация қилишдан олинган тушум суммасининг 2 фоизи миқдорида;

5) рақобат тўғрисидаги қонунчилик талабларининг савдоларга оид қисмини бузганлик учун — савдоларнинг хўжалик юритувчи субъект бўлган иштирокчиларига, давлат харидлари доирасидаги корпоратив буюртмачиларга, электрон савдолар операторларига, ташкилотчиларга — савдолар предмети бошланғич нархининг 3 фоизи миқдорида;

6) ваколатли давлат органининг олдиндан розилигини олмасдан туриб давлат иштирокидаги корхоналарни ва уларнинг аффилиланган шахсларини ташкил этганлик (қайта ташкил этганлик, фаолиятини ўзгартирганлик) учун — уларни ташкил этиш (қайта ташкил этиш, фаолиятини ўзгартириш) ташаббускори бўлган хўжалик юритувчи субъектга базавий ҳисоблаш миқдорининг юз баравари миқдорида;

7) ваколатли давлат органига ахборотни тақдим этмаганлик ёки ўз вақтида тақдим этмаганлик, нотўғри ёки ёлғон маълумотлар тақдим этганлик учун — хўжалик юритувчи субъектларга базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик баравари миқдорида.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган жарима тарзидаги молиявий санкциялар суд тартибида қўлланилади, бундан ҳуқуқбузар содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбини тан олган ва жаримани ихтиёрий равишда тўлаган ҳоллар мустасно.

Жаримани тўлаш рақобат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилишига йўл қўйган шахсни ваколатли давлат органининг қарорини (тақдимномасини, кўрсатмасини) бажариш ёки рақобат тўғрисидаги қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳаракатларни амалга ошириш мажбуриятидан озод этмайди.

43-модда. Низоларни ҳал этиш

Рақобат соҳасидаги низолар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

44-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун жавобгарлик

Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

45-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш

Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб топилсин:

1) Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 24 апрелда қабул қилинган «**Табий монополиялар тўғрисида**»ги 398–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4-5, 106-модда);

2) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 24 апрел-

да қабул қилинган **«Табиий монополиялар тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш ҳақида»ги 399–I-сонли Қарори (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4-5, 107-модда);

3) Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 729–I-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 1, 20-модда) **XVI бўлими**;

4) Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 19 августда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг «Табиий монополиялар тўғрисида»**ги Қонунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 815–I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 9, 212-модда);

5) Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 10 октябрда қабул қилинган **«Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизими такомиллаштирилганлиги ҳамда уларнинг молиявий жавобгарлиги эркинлаштирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–59-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 10, 536-модда) **17-моддаси**;

6) Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 7 декабрда қабул қилинган **«Табиий монополиялар тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги ЎРҚ–120-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 591-модда);

7) Ўзбекистон Республикасининг 2010 йил 14 декабрда қабул қилинган **«Табиий монополиялар тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 4-моддасига ўзгартиш киритиш ҳақида»ги ЎРҚ–266-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2010 йил, № 12, 466-модда);

8) Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 6 январда қабул қилинган **«Рақобат тўғрисида»**ги ЎРҚ–319-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2012 йил, № 1, 5-модда);

9) Ўзбекистон Республикасининг 2013 йил 30 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–352-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, № 4, 98-модда) **19-моддаси**;

10) Ўзбекистон Республикасининг 2013 йил 7 октябрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–355-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, № 10, 263-модда) **13** ва **30-моддалари**;

11) Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–365-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 1, 2-модда) **25-моддаси**;

12) Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 11 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–381-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 12, 343-модда) **11-моддаси**;

13) Ўзбекистон Республикасининг 2015 йил 20 августда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтиришга, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга қаратилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–391-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2015 йил, № 8, 312-модда) **38-моддаси**;

14) Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 25 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–405-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 4, 125-модда) **11-моддаси**;

15) Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 18 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–429-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2017 йил, № 4, 137-модда) **16-моддаси**;

16) Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 16 октябрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–448-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2017 йил, № 10, 605-модда) **7-моддаси**;

17) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 3 январда қабул қилинган **«Айрим давлат органлари фаолияти такомиллаштирилиши, шунингдек фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–456-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 1, 1-модда) **32-моддаси**;

18) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 9 январда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–459-сонли Қонуни-

нинг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 1, 4-модда) **23-моддаси**;

19) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 23 июлда қабул қилинган **«Баъзи давлат органлари ва ташкилотларининг фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–486-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 7, 431-модда) **29-моддаси**;

20) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 8 январда қабул қилинган **«Баъзи давлат органларининг фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–512-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 1, 1-модда) **18-моддаси**;

21) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 3 декабрда қабул қилинган **«Меҳнатга ҳақ тўлаш, пенсиялар ва бошқа тўловлар миқдорларини аниқлаш тартиби такомиллаштирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–586-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 12, 880-модда) **44-моддаси**;

22) Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 21 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–683-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, 4-сонга илова) **74 ва 211-моддалари**;

23) Ўзбекистон Республикасининг 2022 йил 14 мартда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ–759-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2022 йил, № 3, 216-модда) **17-моддаси**.

46-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш

1. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015–XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5-6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил,

№ 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 9, 334, 335, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 462, 468, 470, 472, 474-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 231-модда, № 9, 335, 339, 341-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 468, 473, 474-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 4, 104, 105-моддалар, № 9, 247, 252-моддалар, № 12/2, 365-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4, 5-моддалар, № 4, 224-модда, № 7, 430, 431, 432-моддалар, № 10, 671, 673, 679-моддалар; 2019 йил, № 1, 1, 3, 5-моддалар, № 2, 47-модда, № 3, 161, 165, 166-моддалар, № 5, 259, 261, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 469, 471-моддалар, № 9, 591, 592-моддалар, № 10, 674, 676-моддалар, № 11, 787, 791-моддалар, № 12, 880, 891-моддалар; 2020 йил, № 1, 4-модда, № 3, 203, 204-моддалар, № 7, 449-модда, № 9, 539, 540-моддалар, № 10, 593, 596-моддалар, № 11, 651-модда, № 12, 691-модда; 2021 йил, № 1, 5, 7, 12, 13, 14-моддалар, № 2, 142-модда, № 3, 217-модда, № 4, 290, 293-моддалар, 4-сонга илова, № 8, 800, 802, 803-моддалар, № 9, 903-модда, № 10, 966, 967, 968, 973-моддалар, № 11, 1066-модда; 2022 йил, № 1, 1, 2-моддалар, № 2, 80, 81-моддалар, № 3, 215, 216-моддалар, № 4, 337-модда, № 5, 464, 465, 466, 467-моддалар, № 8, 787-модда, № 10, 981, 984-моддалар, № 12, 1189-модда) куйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **178-модда** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«178-модда. Рақобат тўғрисидаги қонунчиликни ва истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари тўғрисидаги қонунчиликни бузиш

Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи органларга ахборот тақдим этмаслик ёки ўз вақтида тақдим этмаслик ёхуд уларга била туриб нотўғри маълумотларни тақдим этиш, —

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан уч бараваригача, мансабдор шахсларга эса — уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Рақобат соҳасидаги ваколатли давлат органининг қоидабузарликларни тугатиш тўғрисидаги, дастлабки ҳолатни тиклаш ҳақидаги, истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари бузилишларини бартараф этиш тўғрисидаги кўр-

сатмаларини бажаришдан бўйин товлаш, ўз вақтида ёки лозим даражада бажармаслик, —

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Тайёрловчининг товарлар (ишлар, хизматлар) хавфсизлиги ва сифати устидан назоратни амалга оширувчи давлат бошқаруви органларининг кўрсатмаларини бажаришдан бўйин товлаши, уларни ўз вақтида ёки лозим даражада бажармаслиги, —

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Хўжалик юритувчи субъектларни қўшиб юбориш, қўшиб олиш ҳамда акцияларни (улушларни) олиш бўйича битимлар тузиш чоғида рақобатни чеклашга қарши талабларни бузиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараваридан уч бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Рақобатга қарши келишувлар тузиш ва мувофиқлаштирилган ҳаракатларни содир этиш, шунингдек товар ёки молия бозоридаги устун мавқени суистеъмол қилиш, худди шунингдек савдоларга доир рақобатни чеклашга қарши талабларни бузиш, —

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса — беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Норматив ҳужжатлар талабларига жавоб бермайдиган товар (иш, хизмат) туфайли истеъмолчиларга зарар етказиш, шунингдек истеъмолчиларга товарлар (ишлар, хизматлар) тўғрисидаги ахборотни тақдим этмаганлик ёки била туриб нотўғри маълумотлар тақдим этганлик, шу жумладан истеъмолчиларни товарнинг истеъмолга оид хусусиятлари ёки сифати хусусида чалғитиш, товарни унга ўхшаш бошқа маҳсулотлар билан алмаштириб қўйиш, маҳсулотнинг хусусиятлари ва сифатини қасдан ўзгартириш, худди шунингдек қалбакилаштирилган озиқ-овқат маҳсулотини ишлаб чиқариш, олиб кириш ва реализация қилиш, —

хуқуқбузарлик ашёларини мусодара қилиб, фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан етти бараваригача, мансабдор шахсларга эса — етти бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Яроқлилик муддати ўтган товарларни, шунингдек ишлаб чиқарилган санаси ва яроқлилик муддати кўрсатилиши шартлиги қонунчиликда назарда тутилган товарларни уларнинг ишлаб чиқарилган санаси ва яроқлилик муддатини кўрсатмаган ҳолда реализация қилиш ҳамда сотиш учун қабул қилганлик, —

хуқуқбузарлик ашёларини мусодара қилиб, фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — етти бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Рақобат соҳасидаги ваколатли давлат органига ахборот тақдим этмаслик ёки ўз вақтида тақдим этмаслик ёхуд унга била туриб нотўғри маълумотларни тақдим этганлик, —

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваридан йигирма бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахси томонидан хомашё, товарлар эркин ҳаракатланишини ва реализация қилинишини ҳамда хизматлар кўрсатилишини қонунга хилоф равишда чеклаш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялашни амалга ошириш, рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларни бериш ёки махсус электрон тизим воситасида хабарномаларни қабул қилиш ваколатлари ёки рўйхатга олиш ёхуд аккредитациядан ўтказиш ваколатлари берилган давлат унитар корхоналари ёки муассасалари ёхуд юридик шахсларнинг бирлашмалари томонидан рақобатни чеклайдиган қарорлар қабул қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу модданинг биринчи — еттинчи қисмларида назарда тутилган ҳуқуқбузарликларни маъмурий жазо қўлланилганидан кейин бир йил ичида такроран содир этиш, —

ҳуқуқбузарлик ашёларини мусодара қилиб, фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг беш бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваридан йигирма бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу модданинг саккизинчи қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарликни маъмурий жазо қўлланилганидан кейин бир йил ичида такроран содир этиш, —

фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан йигирма бараваригача, мансабдор шахсларга эса — йигирма бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу модданинг тўққизинчи ва ўнинчи қисмларида назарда тутилган ҳуқуқбузарликларни маъмурий жазо қўлланилганидан кейин бир йил ичида такроран содир этиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

2) **271-модданинг 11-бандидаги** «биринчи, учинчи — саккизинчи» деган сўзлар «биринчи — саккизинчи» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 10 майда қабул қилинган «**Давлат-хусусий шериклик тўғрисида**»ги ЎРҚ–537-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 5, 262-модда; 2021 йил, № 1, 16-модда, 4-сонга илова; 2022 йил, № 6, 570-модда) **24-моддасининг иккинчи қисмидаги** «Монополияга қарши курашиш қўмитасининг» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

3. Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 14 июлда қабул қилинган «Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари тўғрисида»ги ЎРҚ–701-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, № 7, 661-модда; 2022 йил, № 4, 340-модда, № 5, 461-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

- 1) **2-илованинг 98 ва 99-позициялари** чиқариб ташлансин;
- 2) **4-илова II бўлимининг 89 ва 90-позициялари** чиқариб ташлансин.

47-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

48-модда. Қонунчиликни ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:
ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;
республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

49-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 3 июль,
ЎРҚ–850-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

273 «Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида*

Қонунчилик палатаси томонидан 2023 йил
20 июнда қабул қилинган

Сенат томонидан 2023 йил 23 июнда
маъқулланган

Бугунги кунда мамлакатимизнинг жаҳон майдонидаги нуфузи тобора ошиб бораётганлигини, айниқса, маданият, спорт ва илм-фан соҳаларида катта ғалабаларга эришилиб, Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи жаҳон узра баланд кўтарилаётганлигини инобатга олиб,

шу муносабат билан фуқароларнинг ўз ватанпарварлик туйғуларини ифода этиш ҳамда Ватанимиз эришаётган ютуқларни қўллаб-қувватлаш мақсадида давлат рамзларидан, шу жумладан Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан кенг фойдаланишга бўлган талаб ошиб бораётганлигини англаган ҳолда,

шунга кўра, ҳозирги замон воқелиklarини, фуқароларнинг таклифлари ва талаб-истакларини ҳисобга олган ҳолда, Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан фойдаланиш билан боғлиқ нормаларни янада такомиллаштириш зарурияти юзага келаётганлигини эътиборга олиб,

жисмоний ва юридик шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан зарур ҳурматни таъминлаган ҳолда фойдаланилиши ҳолларини кенгайтириш, шу жумладан Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тасвири билан устки кийим-бошни безатиш ёки Ўзбекистонга тегишлиликни белгилаш учун тушириш имкониятини яратиш мақсадида,

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига нисбатан ҳурматсизлик билан муносабатда бўлинишига йўл қўйилмайдиган аниқ ҳоллар белгиланишини назарда тутиб,

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан кенг фойдаланилишини ҳамда Ватанга нисбатан фахр-ифтихор ва меҳр-муҳаббат туйғулари янада кучайтирилишини таъминлаш мақсадида ушбу Қонун қабул қилинмоқда.

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 18 ноябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида»-ги 407–XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 27-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 5, 124-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2010 йил, № 12, 473-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2019 йил, № 2, 47-модда, № 9, 589-модда; 2021 йил, 4-сонга илова) қуйидаги ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин:

* Ушбу Қонун «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 8 июлда эълон қилинган.

1) 5-модда:

биринчи қисмининг 1, 2 ва 3-бандлари қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«1) доимий равишда:

Ўзбекистон Республикаси Президенти қароргоҳларининг;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг;

республика ижро этувчи ҳокимият органларининг;

Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизматининг;

Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат хавфсизлик хизматининг;

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардиясининг;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг;

Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг;

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг;

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши-нинг;

маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг;

судларнинг;

прокуратура органларининг биноларида;

2) доимий равишда:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг;

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг;

республика ижро этувчи ҳокимият органларининг;

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг;

Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизматининг;

Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат хавфсизлик хизматининг;

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардиясининг;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг;

Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг;

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг;

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши-нинг;

маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг мажлислар залларида;

3) доимий равишда:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикерининг;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг;

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг;

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисларининг;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарларининг;
Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг;
Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати раисининг;
Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат хавфсизлик хизмати раисининг;

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондонининг;
Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг;
Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси раисининг;
Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раисининг;
Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши раисларининг;

вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар ҳокимларининг;

Ўзбекистон Республикасининг дипломатик ваколатхоналари, консуллик муассасалари, шунингдек халқаро ташкилотлар ҳузуридаги ваколатхоналари бошлиқларининг хизмат хоналарида»;

иккинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига нисбатан ҳурматни таъминлаган ҳолда, ундан ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилмаган объектларда, шунингдек умуммиллий байрамларда, спорт мусобақаларида, оммавий жисмоний тарбия тадбирларида, маданий ва ўзга оммавий тадбирларда, расмий халқаро тадбирларда, тантанали тадбирларда, оилавий байрамларда, хотира саналарини нишонлашда, жамият ва давлат арбобларининг, ҳарбий хизматчиларнинг дафн маросимларида ҳамда бошқа ҳолларда, шу жумладан ёғоч дастани (байроқ дастасини) ишлатмасдан фойдаланилиши мумкин»;

қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига нисбатан ҳурматни таъминлаган ҳолда, ундан жамоат жойларида, бинолар ва бошқа объектларда, яшаш ёки иш жойларида, шунингдек уларга туташ бўлган ҳудудларда, транспорт воситаларининг салоида фойдаланилиши мумкин»;

2) 5¹-модда:

иккинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида давлат органларининг рамзий белгиларида (байроқ, эмблема — геральдик белги, вимпел ва бошқа рамзлар) ва уларнинг Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги расмий веб-сайтларида, Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотларининг асоси ёки элементи сифатида, шунингдек Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида предметларда, ўқув-тарбия жараёнида Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан фойдаланилиши мумкин»;

қуйидаги мазмундаги **учинчи — олтинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида расмий халқаро тадбирларда Ўзбекистон Республикаси вакили бўлган жисмоний ва юридик шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан фойдаланилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига нисбатан ҳурматни таъминлаган ҳолда унинг тасвири туширилган белгилардан жамоат жойларида, бинолар ва бошқа объектларда, яшаш ёки иш жойларида, шунингдек уларга туташ бўлган ҳудудларда, транспорт воситаларининг салоида фойдаланилиши мумкин.

Ҳарбий ёки бошқа давлат хизматида бўлган шахсларнинг кийим-бошида ва фарқловчи нишонларида Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан фойдаланилиши мумкин.

Халқаро спорт мусобақалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси чемпионатлари учун спорт кийим-бошини тайёрлашда Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан фойдаланилиши мумкин»;

3) 5²-модда:

иккинчи ва **учинчи қисмлари** қуйидаги мазмундаги **иккинчи, учинчи** ва **тўртинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан ишлаб чиқарилаётган ёки реализация қилинаётган товарларни (ишларни, хизматларни) ўтказиш учун тижорат мақсадларида фойдаланиш мумкин эмас, бундан Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига нисбатан ҳурматни таъминлаган ҳолда унинг тасвири туширилган белгилардан устки кийим-бошни безатиш ёки Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида фойдаланиш мустасно.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига нисбатан ҳурматсиз муносабатда бўлишга, шу жумладан:

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан ва унинг тасвири туширилган белгилардан йиртилган, ифлосланган, тешилган, ранги ўчган ҳолда ва бошқа номаъқул тарзда фойдаланишга;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан бирор-бир нарса учун устки ёпинғич сифатида фойдаланишга;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғини столларга, ўриндиқларга, стулларга тўшашга ёки унинг тасвирини туширишга ва ундан қоплама сифатида фойдаланишга, шунингдек уни ўтириладиган бошқа жойларга ёки оёқ остига тўшашга ёки унинг тасвирини туширишга;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан кийим-бош, дастрўмол ёки кўрпа-тўшак сифатида, шунингдек буюмларни сақлаш ва ташиш учун фойдаланишга;

Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгиларни пойабзалга, дастрўмолга, кўрпа-тўшакка, ички кийимга, сочиқларга, қутиларга (ўровларга), бир марта фойдаланиш ва ташлаб юбориш учун мўлжалланган буюмларга босиб чиқаришга ёки унинг тасвирини бошқача тарзда туширишга;

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан ва унинг тасвири туширилган белгилардан одоб-ахлоқ қоидалари ва жамиятда юриш-туриш қоидаларига зид равишда ёхуд уларни таҳқирлаш ҳисобланадиган бошқача тарзда фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Нодавлат нотижорат ташкилотларининг рамзий белгилари Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига ўхшаш бўлиши мумкин эмас»;

4) **11-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан ва унинг тасвири туширилган белгилардан бутун (йиртилмаган, тешилмаган), тоза (ифлосланмаган), ранги ўчмаган ҳолда ва маъқул тарзда фойдаланиш учун масъулият ушбу Қонунга мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғидан ва унинг тасвири туширилган белгилардан фойдаланадиган жисмоний ва юридик шахсларнинг, шу жумладан давлат органларининг зиммасига юклатилади».

2-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

хукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин;

ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

3-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 7 июль,
ЎРҚ–853-сон

ИККИНЧИ БЎЛИМ**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ****274 Маъмурий ислохотлар доирасида рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида***

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 25 январдаги «Республика ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини самарали йўлга қўйишга доир биринчи навбатдаги ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПФ-14-сон Фармони ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Қўйидагилар:

Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси фаолиятининг устувор йўналишлари 1-иловага мувофиқ;

Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитасининг ташкилий тузилмаси 2-иловага** мувофиқ;

Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида ислохотларни чуқурлаштириш ва тизим фаолиятини такомиллаштириш бўйича «йўл харитаси» 3-иловага** мувофиқ;

Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитасининг хусусий секторга бериладиган функциялари рўйхати 4-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

2. Белгилансинки, Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси (кейинги ўринларда — Рақобат қўмитаси):

монополияга қарши республика органи бўлиб, ўз фаолиятида бевосита Ўзбекистон Республикаси Президентига ва Олий Мажлис Сенатига ҳисобдор ҳисобланади, ҳар йили иқтисодиётда рақобат муҳити ва истеъмолчилар ҳуқуқларининг ҳимоя қилиниши ҳолати тўғрисида ҳисобот бериб боради;

ўз ваколатларини давлат органлари ва ташкилотларидан мустақил равишда амалга оширади.

Рақобат қўмитаси ходимларига нисбатан қайта ташкил этилган Монополияга қарши курашиш қўмитаси ходимлари учун назарда тутилган меҳнатга ҳақ тўлаш шартлари сақланиб қолади.

3. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:**а) 2023 йил 1 октябрдан бошлаб:**

эксклюзив ҳуқуқлар берилган хўжалик юритувчи субъектларнинг реестри (рўйхати) жорий этилади ва ушбу реестрни юритиш ҳамда хўжалик

* Ушбу Фармон «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 7 июлда эълон қилинган.

** 2 — 4-иловалар «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

юритувчи субъектлар томонидан камситмаслик шартларига риоя этилиши устидан назорат Рақобат қўмитасига юклатилади;

Рақобат қўмитаси битим шартларини, товарлар реализация қилинадиган ҳудудни ва нархни белгилашга бир томонлама таъсир кўрсатиш имкониятига (устун музокара кучига) эга бўлган субъектларни аниқлайди ва улар томонидан устун музокара кучини суиистеъмом қилишни тақиқлайди;

рақобатга қарши келишувни тузган ёки ўзаро мувофиқлаштирилган ҳаракатни содир этган юридик ёки жисмоний шахс бу ҳақда Рақобат қўмитасига биринчи бўлиб ихтиёрий равишда хабар қилса, у рақобат тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган жавобгарликдан озод этилади;

давлат органлари давлат ёрдамани беришни назарда тутувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини рақобат муҳитига уларнинг таъсирини баҳолашдан ўтказиш учун Рақобат қўмитасига мажбурий тартибда киритади;

товар, молия ва рақамли бозорда устун мавқени эгаллаб турган хўжалик юритувчи субъектлар ўзларининг расмий веб-сайтларида сотиладиган товарлар (ишлар, хизматлар)нинг монопол турлари бўйича намунавий шартномаларни (оферталарни) жойлаштиради. Бунда, Рақобат қўмитаси ушбу шартномаларни доимий равишда рақобатни чеклашга ва (ёки) истеъмомчиларнинг, бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини камситишга олиб келадиган шартлар киритилганлиги ҳолатлари юзасидан ўрганиб боради;

асосий фаолияти табиий монополия шароитида товар ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш бўлмаган хўжалик юритувчи субъектлар табиий монополиялар соҳасида фаолият олиб борганда улар табиий монополия субъектлари ҳисобланмайди. Бунда, ушбу хўжалик юритувчи субъектлар томонидан нархлар (тарифлар) асоссиз оширилиши ёки нотўғри қўлланилиши, тадбиркорлар ва истеъмомчилар ҳуқуқлари ва манфаатларининг камситилишига нисбатан рақобат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талаблари қўлланилади;

б) манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш мақсадида Рақобат қўмитасининг ходимлари давлат харидлари, шу жумладан халқаро молия институтлари маблағлари ҳисобидан амалга ошириладиган, давлат-хусусий шериклик ҳамда ишончли бошқарувга бериш соҳаларидаги танлов (тендер) комиссиялари таркибига киритилмайди;

в) рақобатга қарши ҳаракатларга чек қўйишда иқтисодий таъсири паст ҳолатлар бўйича биринчи марта ҳуқуқбузарлик содир этган тадбиркорлик субъектларига жавобгарлик чораларини қўлламаган ҳолда, профилактик тушунтириш тадбирларини амалга ошириш тартиби жорий этилади;

г) Рақобат қўмитаси томонидан «Биз сизни эшитамиз» лойиҳаси жорий қилинади ва ушбу лойиҳа доирасида ҳар чоракда камида битта тармоқдаги тадбиркорлар ва хорижий инвесторлар билан учрашув ўтказиш, рақобатга тўсиқ бўлаётган омилларни бартараф этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш тизими йўлга қўйилади;

д) рақобатни ривожлантириш ва истеъмомчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида ташаббусларни рағбатлантириш, нодавлат нотижорат ташки-

лотлари фаолиятига қўмаклашиш, уларни методологик қўллаб-қувватлаш, техник қўмак тақдим этиш, ходимлар малакасини ҳамда ҳуқуқий билимларини ошириш орқали жамоатчилик назоратини қўллаб-қувватлаш тизими жорий қилинади.

4. Рақобат қўмитаси (Ш. Шарахметов):

а) бир ой муддатда қуйидагиларни амалга ошириш бўйича тизимни жорий этсин:

рақобат сиёсати ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича фундаментал илмий-амалий тадқиқотлар ўтказиш, рақобат соҳасидаги хорижий тажриба жорий этилишини ва миллий тизим билан уйғунлаштирилишини таъминлаш;

табiiй монополия соҳаларини тубдан ислоҳ қилиш бўйича таклифлар ва дастурлар тайёрлаш, иқтисодий таҳлил қилиш ҳамда монополияни тартибга солиш ва рақобат муҳитини ривожлантириш бўйича стратегик дастурлар ишлаб чиқиш;

кадрлар малакаси ва салоҳиятини мунтазам равишда ошириб бориш, шу жумладан хорижий экспертлар ва республиканинг олий таълим ташкилотлари мутахассисларини жалб қилган ҳолда Рақобат қўмитаси, бошқа давлат органлари ва ташкилотлари ходимларининг рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида малакасини ошириш;

б) 2023 йил 1 сентябрга қадар манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда хўжалик юритувчи субъектларнинг рақобатга салбий таъсирини камайтиришнинг таъсирчан механизмларини жорий этиш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини белгиланган тартибда киритсин. Бунда:

эксклюзив ҳуқуқлар берилган хўжалик юритувчи субъектлар томонидан бошқа шахсларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини камситмаслик қоидаларини жорий этиш;

рақобатга қарши ҳаракатларга чек қўйишда иқтисодий таъсири паст ҳолатлар бўйича огоҳлантириш ва тушунтириш бериш тартибини белгилаш;

тармоқларни тартибга солишда юридик шахслар бирлашмаларининг бозордаги рақобатга салбий таъсирини чеклашга қаратилган қоидаларни жорий этиш инobatга олинсин;

в) 2023 йил 1 октябрга қадар Коррупцияга қарши курашиш агентлиги (А. Бурханов) ҳамда бошқа вазирлик ва идоралар билан биргаликда Рақобат қўмитаси тизимида коррупция ҳолатларига йўл қўймаслик, уларга олдиндан «ташхис қўйиш» ва коррупцияни келтириб чиқариши мумкин бўлган омилларни аниқлаш ва бартараф этиш бўйича таъсирчан механизмларни ишлаб чиқсин ва амалиётга жорий этсин;

г) 2023 йил 20 декабрга қадар манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда:

амалга оширилаётган лойиҳаларни таҳлил қилган ҳолда табiiй монополияларнинг фаолияти мустақил регуляторлар орқали тартибга солинишини йўлга қўйиш, шунингдек, табiiй монополияларнинг тарифларини тартибга солувчи қонунчилик ҳужжатларини ялпи хатловдан ўтказган ҳолда мақбул-

лаштириш бўйича Вазирлар Маҳкамасининг қарори лойиҳасини белгиланган тартибда киритсин;

истеъмолчиларга мамлакат истеъмол бозорида муомалада бўлган товарлар (ишлар ва хизматлар) тўғрисида маълумотларни онлайн тарзда олиш имкониятини берувчи «Товар тўғрисида маълумот» ахборот тизими ва мобил иловасини ишлаб чиқиб, босқичма-босқич давлат органлари ва электрон ҳукумат ахборот тизимлари билан интеграция қилиш чораларини кўрсин;

д) Рақобат қўмитаси ва унинг тизим ташкилотлари мутахассислари ҳамда бошқа давлат органлари ва ташкилотларининг ходимларини монополияга қарши курашиш ва рақобатни ривожлантириш соҳаси бўйича илғор хорижий давлатларда қисқа ва узоқ муддатли ўқув курсларида ўқиш ва тажриба алмашиш учун юборишни таъминласин.

5. Рақобат қўмитаси ҳамда Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг тармоқ инфратузилмаси билан боғлиқ ва табиий монополия, жумладан электр энергияси, табиий газ, темир йўллар, фуқаро авиацияси, аэропорт хизматлари, автомобиль йўллари ва телекоммуникация соҳаларида мустақил бозор регуляторлари институти босқичма-босқич жорий қилиш бўйича таклифи маъқуллансин.

Белгилансинки, 2025 йил 1 январга қадар Рақобат қўмитасининг табиий монополия субъектларининг тарифларини тартибга солиш ва назорат қилиш функциялари босқичма-босқич ташкил этиладиган мустақил бозор регуляторларига ўтказилади.

6. Рақобатни ривожлантиришга кўмаклашиш жамғармаси маблағларни шакллантириш ва улардан фойдаланишнинг амалдаги тартибини сақлаб қолган ҳолда юридик шахс мақомига эга бўлмаган бюджетдан ташқари жамғарма сифатида фаолият юритиши белгилаб қўйилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига 5-илова* мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

8. Рақобат қўмитаси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонунчилик ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

9. Мазкур Фармоннинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси раиси Ш.Ш. Шарахметов белгилансин.

Фармон ижросини муҳокама қилиб бориш, масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари С.У. Умурзаковга юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 6 июль,
ПФ–108-сон

* 5-илова «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2023 йил 6 июлдаги
ПФ–108-сон Фармониغا
1-ИЛОВА

**Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини
ҳимоя қилиш қўмитаси фаолиятининг устувор йўналишлари**

Қуйидагилар Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси фаолиятининг устувор йўналишлари ҳисобланади:

а) рақобатни таъминлаш, товар-хом ашё биржалари фаолиятини тартибга солиш, истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва реклама соҳаларида ягона давлат сиёсатини амалга ошириш, давлат органларининг ушбу йўналишдаги фаолиятини мувофиқлаштириш ҳамда мазкур соҳаларда қонунчиликка риоя этиш устидан назоратни амалга ошириш;

б) товар, молия ва рақамли бозорларда рақобат муҳитини таъминлаш, «картель» келишувлари ва тил бириктириш ҳолатлари, инсофсиз рақобат амалиётларини аниқлаш ва уларга чек қўйиш;

в) монополияларга қарши курашиш, устун мавқега эга хўжалик субъектларининг, шу жумладан табиий монополия субъектларининг ўз мавқеини суиистеъмол қилиши ва рақобатга қарши ҳаракатларига чек қўйиш;

г) норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ҳамда улар лойиҳаларининг рақобатга таъсирини баҳолаш, республика ижро этувчи ҳокимият органлари ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг рақобатни чекловчи қарорлар қабул қилишига ва шундай ҳаракатларни амалга оширишига йўл қўймаслик;

д) танлов (тендер) савдолари, иқтисодий концентрация ва давлат қўмагини монополияга қарши тартибга солиш;

е) товар-хом ашё биржалари ва уларнинг аъзолари фаолиятини, шунингдек, товар деривативлари савдоларини тартибга солиш;

ж) асосий истеъмол, монопол ва юқори ликвидли товарлар нархларининг асоссиз оширилишига қарши чоралар кўриш;

з) соҳага оид комплекс дастурларни ишлаб чиқиш, рақобатни ривожлантириш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва реклама йўналишида фаолият юритадиган нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш;

и) рақобатни ривожлантириш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва реклама соҳаларида халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш ва мустаҳкамлаш, халқаро шартномалар тайёрлаш, тузиш ва бажариш ҳақида таклифлар тақдим этиш.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ**275** Маъмурий ислохотлар доирасида олий таълим, фан ва инновациялар соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 25 январдаги «Республика ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини самарали йўлга қўйишга доир биринчи навбатдаги ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПФ–14-сон Фармони ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Қуйидагилар:

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги фаолиятининг устувор йўналишлари 1-иловага мувофиқ;

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги тизимидаги ташкилотларни қайта ташкил қилиш дастури 2-иловага** мувофиқ;

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг ташкилий тузилмаси 3-иловага** мувофиқ;

Инновацион ривожланиш агентлигининг ташкилий тузилмаси 4-иловага** мувофиқ;

Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг ташкилий тузилмаси 5-иловага** мувофиқ;

Олий таълим, фан ва инновациялар соҳасини трансформация қилиш жараёнларини жадаллаштириш бўйича «йўл харитаси» 6-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

2. Олий таълим тизимини халқаро стандартларга мувофиқ такомиллаштириш ва таълим сифатини ошириш мақсадида:

бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари илғор хорижий тажриба ҳамда иқтисодиёт соҳа ва тармоқларининг кадрларга бўлган эҳтиёжи асосида қайта кўриб чиқилади;

олий таълим дастурлари етакчи олий таълим муассасалари базасида халқаро ташкилотларнинг таълим соҳалари рейтингда юқори 200 талик рўйхатига кирган хорижий олий таълим ташкилотларининг дастури асосида қайта ишлаб чиқилади;

олий таълим муассасаларининг ўқув лаборатория базасига қўйилган талаблар таълим дастурларига, илмий лабораториялар иқтисодиёт соҳа ва тармоқларидаги технологик жараёнларга мослаштирилади;

профессор-ўқитувчилар юклагмаси ўқув ва илмий фаолиятга, ўқув жараёнлари эса талабаларда мустақил таълим олиш кўникмасини ривожлантиришга йўналтирилади.

3. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг ўрта махсус, профессионал, олий ва олий таълимдан кейинги таълимни, шунингдек, кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлашни амалга оширувчи давлат ва

* Ушбу қарор «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 4 июлда эълон қилинган.

** 2 — 6-иловалар «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

нодавлат таълим ташкилотларини (кейинги ўринларда — таълим ташкилотлари) ташқи баҳолашнинг қўйидаги янги тизимини жорий этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин, унга мувофиқ:

а) таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби бекор қилиниб, комплекс ва махсус давлат аккредитациясидан ўтказиш тизими жорий этилади. Бунда:

комплекс давлат аккредитацияси ҳар 4 йилда таълим ташкилотларини ташқи баҳолаш натижалари асосида ўтказилади;

комплекс давлат аккредитациясидан ўтмаган таълим ташкилотига аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун 6 ойгача муддат берилади;

аниқланган камчиликларни бартараф этмаган таълим ташкилоти фаолиятини тугатиш (лицензиясини бекор қилиш) ёки таълим дастурини ёпиш тўғрисида қарор қабул қилинади;

лицензияси бекор қилинган таълим ташкилоти ёки ёпилган таълим дастурида таҳсил олаётган талабаларга ўқишини давлат ва нодавлат таълим ташкилотларининг мос ва турдош таълим йўналишлари ва мутахассисликларига белгиланган тартибда кўчириш ҳуқуқи берилади;

махсус давлат аккредитацияси кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилаётган таълим дастурлари бўйича ўқув жараёни бошланишидан олдин ўтказилади;

махсус давлат аккредитациясидан ўтмаган таълим дастурлари бўйича талаба ва ўқувчиларни ўқитишга йўл қўйилмайди;

б) таълим дастурларини халқаро аккредитациядан ўтказиш амалиёти жорий этилади. Бунда:

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги республикада тан олинган халқаро аккредитация ташкилотларига қўйиладиган талабларни белгилайди ва уларнинг реестрини юритади;

мазкур реестрга киритилган халқаро аккредитация ташкилотлари томонидан аккредитациядан ўтказилган таълим дастурлари навбатдаги комплекс давлат аккредитациясида текширувдан ўтказилмайди;

в) Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан тан олинган нуфузли халқаро рейтинг ташкилотларининг амалдаги рўйхатида биринчи 1 000 таликка кирган олий таълим ташкилотлари навбатдаги комплекс давлат аккредитациясидан озод қилинади;

г) таълим ташкилотларининг давлат аккредитацияси тўлов асосида Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан ўтказилади ҳамда тўлов, жумладан аккредитацияни ўтказишга жалб қилинган мутахассислар меҳнатига ҳақ тўлаш учун йўналтирилади.

4. Республикада фаолият юритувчи олий таълим ташкилотларининг рейтингини юритиш бўйича шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра:

а) рейтинг Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан таълим ташкилотининг фаолияти ва таълим жараёнига аралашмаган ҳолда маълумотларни ахборот тизими орқали олиш йўли билан юритилади;

б) 2024 йил 1 январдан бошлаб:

рейтинг давлат ва нодавлат олий таълим ташкилотлари бўйича умумий аниқланади;

сўнги беш йил давомида рейтингда биринчи 10 талик ўринни эгаллаган олий таълим ташкилотлари навбатдаги комплекс давлат аккредитациясидан озод қилинади;

в) 2025 йил 1 январдан бошлаб:

нодавлат олий таълим ташкилотларига давлат буюртмаси асосида кадрлар тайёрлаш бўйича квота уларнинг рейтингдаги ўрнига мувофиқ ажратилади;

олий таълим ташкилотларининг таълим соҳалари кесимидаги рейтингини юритиш йўлга қўйилади.

5. Белгилаб қўйилсинки:

а) 2023/2024 ўқув йилидан бошлаб:

академик лицейларга ўқувчиларни қабул қилишда ёзма имтиҳон асосида дастлабки саралаш босқичи бекор қилинади;

коллеж ва техникумларнинг таълим дастурларига давлат гранти асосидаги қабул кўрсаткичлари икки бараварга оширилади;

олий таълим муассасаларига ҳужжат топширишда абитуриентларга «давлат гранти» ёки «таълим йўналиши» устуворликларидан бирини танлаш ва танлаган устуворлиги бўйича бакалаврият таълим йўналишлари кетма-кетлигида танловда иштирок этиш ҳуқуқи берилади;

талабанинг таълим йўналишига мос стартап лойиҳасини ҳамда рационализаторлик ғоясини битирув малакавий иши ва магистрлик диссертацияси сифатида ҳимоя қилиш амалиёти жорий этилади;

олий таълим муассасалари талабаларининг иқтисодиёт тармоқлари корхоналарида ҳақ тўланадиган қисқа муддатли мақсадли ишлаб чиқариш амалиётлари ташкил этилади ҳамда Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади;

б) 2024/2025 ўқув йилидан бошлаб:

олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларини топшириш «аввал тест, сўнг танлов» тамойили асосида ташкил этилади ҳамда абитуриентларга тест синови натижасида тўплаган балидан келиб чиқиб, олий таълим муассасаси, таълим йўналиши ва шаклини танлаш имконияти яратилади;

умумтаълим фанлари бўйича халқаро имтиҳон натижалари бўйича сертификатлар давлат олий таълим муассасаларига қабул қилишда инobatга олинади. Бунда, тан олинган халқаро сертификатлар рўйхати Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги қарори билан тасдиқланади;

юқори салоҳиятли академик лицейлар ўқув дастурлари халқаро дастурлар («International Advanced Levels», «International Baccalaureate») асосида ишлаб чиқилади;

в) Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан ваколати доирасида нодавлат таълим ташкилотлари фаолиятини давлат аккредитациясидан ўтказиш ваколатли органни хабардор қилиш тартибида амалга оширилади.

6. Белгилансинки, давлат илмий дастурларини шакллантиришда қуйидаги тартиб жорий этилади:

а) Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан:

иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳаларнинг мавжуд муаммолари

илмий ечимига қаратилган илмий-тадқиқот ишларига давлат буюртмаси (тематик илмий мавзулар рўйхати) тасдиқланади;

фан йўналишлари бўйича тегишли илмий-техник кенгашлар томонидан лойиҳаларнинг илмий экспертизаси ташкил этилади;

давлат илмий дастурларига киритиладиган лойиҳаларнинг якуний рўйхати тасдиқланади;

б) Инновацион ривожланиш агентлиги томонидан:

тасдиқланган тематик илмий мавзулар бўйича илмий-тадқиқот ишларига давлат буюртмаси талабларига мувофиқ танловлар ўтказилади, шунингдек, илмий лойиҳаларнинг техник ва молиявий-иқтисодий экспертизаси ташкил этилади;

тасдиқланган лойиҳалар бўйича шартномалар расмийлаштирилади;

илмий лойиҳаларнинг оралиқ ва якуний мониторинги юритилади;

в) давлат илмий дастурларига киритилган лойиҳалар Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг Илм-фан ва инновациялар кенгаши қарорига асосан Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади;

г) илмий-тадқиқот ишларига давлат буюртмасига мувофиқ бажариладиган илмий лойиҳалар бўйича танловлар ўтказиш, лойиҳаларни техник, илмий ва молиявий-иқтисодий экспертизадан ўтказиш ҳамда танлаб олиш жараёнлари Давлат илмий дастурларининг ягона интеллектуал электрон платформаси орқали амалга оширилади.

7. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги тегишли фан йўналишлари бўйича илмий-техник кенгашлар фаолияти қўйидаги тартибда ташкил этилсин:

илмий-техник кенгашлар «Scopus» ва «Web of Science» халқаро илмий маълумотлар базаларида «Хирш» индексига эга (бундан маданият, санъат, ўзбек тили, тарих соҳалари мустасно) ҳамда янги илмий йўналишларда халқаро даражада илмий-тадқиқот ишлари билан шугулланаётган олимлар орасидан 21 нафар таркибда шакллантирилади;

илмий-техник кенгашлар аъзоларининг ярми ҳар 6 ойда алмаштирилади ва илмий-техник кенгашлар таркиби бир йилда тўлиқ янгиланади;

давлат буюртмаси доирасида шакллантирилган лойиҳаларнинг илмий-техник кенгашлардаги муҳокамасига хорижлик (ватандош) олимларни эксперт сифатида жалб этиш ҳамда муҳокамаларни онлайн тарзда ўтказиш амалиёти жорий этилади.

8. Давлат илмий дастурлари натижадорлигини ошириш бўйича 2023 йил 1 августдан бошлаб қўйидаги тартиб жорий этилсин:

а) фундаментал лойиҳалар бўйича — хорижий олий таълим ва илмий-тадқиқот ташкилотларида фаолият кўрсатаётган ва лойиҳа мавзуси йўналишида муҳим натижаларга эришган, «Scopus» ва «Web of Science» халқаро илмий маълумотлар базаларида «Хирш» индекси 5 ва ундан юқори бўлган етакчи олимлар ҳамраҳбар сифатида жалб қилинади;

б) янги ишланмалар асосида инновацион маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича:

Инновацион ривожланиш агентлиги тармоқ ташкилотларининг иннова-

цияларга (янги ишланма ва технологияларга) бўлган эҳтиёжлари асосида тижоратлаштириш лойиҳаларини ва инновацион «спин-офф» корхонаси лойиҳасини танлов асосида аниқлайди;

танлов натижаларига кўра ғолиб деб топилган тижоратлаштириш лойиҳалари ва инновацион «спин-офф» корхонаси лойиҳаси Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади;

инновацион маҳсулотларни келгусида сериялаб саноатда ишлаб чиқаришни ташкил этиш мақсадида танлов натижаларига кўра молиялаштирилган ҳар бир тижоратлаштириш лойиҳаси ва инновацион «спин-офф» корхонаси лойиҳаси ҳамда якунланган илмий лойиҳалар тегишли тармоқ корхонасига бириктирилади;

в) тезкор илмий ечимни таъминлаш талаб этиладиган йўналишлар (юқумли касалликлар, техноген ҳолатлар, иқлим ўзгариши ва табиат ҳодисаларига оид, микроэлектроника технологиялари) бўйича 1 йилгача бўлган қисқа муддатли мақсадли амалий ва инновацион лойиҳаларни молиялаштириш тартиби жорий этилади.

9. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирига қуйидаги ваколатлар берилсин:

бакалавриат таълим йўналишларига мос тест синови топшириладиган фанлар мажмуаси, тест топшириқлари сони ва баҳолаш мезонларини тасдиқлаш;

республика олий таълим ташкилотларига қабул жараёнида касбий (ижодий) имтиҳонларга қўйиладиган умумий талабларни белгилаш;

талабалар ўқишини кўчириш ва магистратурага киришда рухсат этиладиган турдош таълим йўналишлари рўйхати ҳамда ўрта махсус, профессионал, олий ва олий таълимдан кейинги таълимга киришда тан олинадиган хорижий тилларни билиш даражасини белгиловчи миллий ва халқаро сертификатлар рўйхатини тасдиқлаш;

ҳар йили халқаро ва республика миқёсида ўтказиладиган илмий ва илмий-техник тадбирлар режаларини тасдиқлаш.

10. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги уч ой муддатда қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

11. Мазкур қарорнинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб олий таълим, фан ва инновациялар вазири И.Ю. Абдурахмонов белгилансин.

Қарор ижросини муҳокама қилиб бориш, масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси О.Қ. Абдурахманов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 3 июль,
ПҚ–200-сон

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2023 йил 3 июлдаги
ПҚ–200-сон қарорига
1-ИЛОВА

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги фаолиятининг устувор йўналишлари

Қуйидагилар Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги фаолиятининг устувор йўналишлари ҳисобланади:

а) олий таълим, олий таълимдан кейинги таълим, илм-фан ва инновацион фаолият, ўрта махсус, профессионал таълим соҳаларида ягона давлат сиёсатини амалга ошириш, шунингдек, соҳаларни стратегик ривожлантириш йўналишларини белгилаш;

б) ўрта махсус, профессионал, олий таълим ва олий таълимдан кейинги таълим хизматларини кўрсатиш соҳасидаги фаолиятни лицензиялаш, шунингдек, кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш фаолиятини тартибга солиш;

в) халқаро мезонлар асосида ўрта махсус, профессионал ва олий таълим ташкилотларида таълим сифатини таъминлаш, ўқув жараёнини ташкил этиш меъёрларини белгилаш ҳамда таълим ташкилотларининг бошқарув ва педагог кадрларининг касбий кўникмаларини ривожлантириш;

г) ўрта махсус, профессионал ва олий таълимнинг маънавий-ахлоқий мазмунини кучайтириш, ёшларни мустақиллик ғояларига садоқат, миллий қадриятларга ҳурмат, инсонпарварлик ва юксак маънавий ғоялар асосида ватанпарварлик руҳида тарбиялаш;

д) илмий-тадқиқот ишлари самарадорлигини ошириш, давлат илмий ва инновацион дастурлари ижросини мувофиқлаштириш, шунингдек, таълим, илм-фан ва ишлаб чиқариш ўртасида интеграцияни таъминлаш;

е) ўрта махсус, профессионал, олий таълим, олий таълимдан кейинги таълим, фан ва инновациялар соҳасида қўшма таълим ва илмий дастурларни амалга ошириш бўйича халқаро алоқаларни ривожлантириш;

ж) илм-фан ва технологияларни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари асосида давлат илмий дастурларини шакллантириш, илмий даражали кадрларни тайёрлаш тизимини мувофиқлаштириш;

з) таълим, илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграциясини мустаҳкамлаш, янги ишланмаларни тижоратлаштириш, рационализаторлик фаолияти ва стартап экотизимини ривожлантириш.

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
РАҚОБАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ИСТЕЪМОЛЧИЛАР
ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ҚЎМИТАСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
БОШ ПРОКУРАТУРАСИ ҲУЗУРИДАГИ ИҚТИСОДИЙ
ЖИНОЯТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШИШ ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

276 Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
4 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2038-7*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 21 декабрдаги ПФ–269-сон «Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 2023 йил 25 январдаги ПФ–14-сон «Республика ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини самарали йўлга қўйишга доир биринчи навбатдаги ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармонларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг 2009 йил 13 октябрдаги 01/19-18/24, 43-сон қарори (рўйхат рақами 2038, 2009 йил 6 ноябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 46-сон, 501-модда) билан тасдиқланган Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларига иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Ушбу қарор Ўзбекистон Республика товар-хом ашё биржаси ва Республика кўп тармоқли агросаноат биржаси билан келишилган.

* Ушбу қарор «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 6 июлда эълон қилинган.

3. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Рақобатни ривожлантириш ва
истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя
қилиш қўмитаси раиси**

Ш. ШАРАХМЕТОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 16 июнь,
07/05-05/01-сон

**Иқтисодий жиноятларга қарши
курашиш департаменти бошлиғи**

Д. РАХИМОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 13 июнь,
25-сон

Келишилди:

**Товар-хом ашё биржаси
бошқаруви раиси**

З. БАДРИДДИНОВ

2023 йил 5 июнь

**Республика кўп тармоқли
агросаноат биржаси
бош директори**

Т. ВАЛИТОВ

2023 йил 7 июнь

Ўзбекистон Республикаси
Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар
ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитасининг
2023 йил 16 июндаги 07/05-05/01-сон ва
Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий
жиноятларга қарши курашиш департаменти-
нинг 2023 йил 13 июндаги 25-сон қарорига
ИЛОВА

**Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган
даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга
ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга
қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларига
киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 1-банднинг учинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«**биржа** — олдиндан тайинланган жой ва муайян вақтда, белгиланган қоидалар асосида оммавий ва ошқора биржа савдоларини ташкил этиш ва ўтказиш орқали биржа товарлари савдоси учун шарт-шароит яратадиган, Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси (бундан буён матнда Рақобат қўмитаси деб юритилади) томонидан берилган биржа фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган, юридик шахсларга биржа битимларида иштирок этиш ҳуқуқини тақдим этадиган ва биржа аъзолигига қабул қилиш, аъзоликни тўхтатиш, тугатиш, биржа аъзоларининг мажбуриятлари ва мулкий жавобгарлигини белгилайдиган юридик шахс;».

2. 8¹-банднинг иккинчи хатбошиси, 10-банд, 15-банднинг иккинчи хатбошиси ва 25-банднинг учинчи хатбошисидаги «Монополияга қарши курашиш қўмитасига» деган сўзлар «Рақобат қўмитасига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3. 11-банднинг бешинчи хатбошисидаги «Монополияга қарши курашиш қўмитаси» деган сўзлар «Рақобат қўмитаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4. 14-банднинг биринчи хатбошиси, 25¹, 30¹, 36¹-бандлар ва 40-банднинг биринчи хатбошисидаги «Монополияга қарши курашиш қўмитаси» деган сўзлар «Рақобат қўмитаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRINING
BUYRUG‘I

277 Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida*

*O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2023-yil
5-iyulda ro‘yxatdan o‘tkazildi, ro‘yxat raqami 3444*

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 30-apreldagi PF-6218-son “Milliy qonunchilik bazasini kompleks tizimlashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”-gi Farmoni va 2017-yil 19-yanvardagi PQ-2733-son “Yuridik xizmat faoliyatini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qaroriga muvofiq **buyuraman:**

1. Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o‘tkazish tartibi to‘g‘risidagi nizom 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. Ayrim idoraviy normativ-huquqiy hujjatlar 2-ilovaga muvofiq o‘z kuchini yo‘qotgan deb topilsin.

3. Mazkur buyruq O‘zbekiston Respublikasi Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligi hamda O‘zbekiston Kasaba uyushmalari Federatsiyasi bilan kelishilgan.

4. Ushbu buyruq rasmiy e‘lon qilingan kundan e‘tiboran kuchga kiradi.

Vazir

A. TASHKULOV

Toshkent sh.,
2023-yil 4-iyul,
9-mh-son

Kelishildi:

**Kambag‘allikni
qisqartirish va bandlik vaziri**

B. MUSAYEV

2023-yil 15-iyun

**O‘zbekiston Kasaba
uyushmalari Federatsiyasi raisi**

K. RAFIKOV

2023-yil 16-iyun

* Ushbu buyruq «Qonunchilik ma‘lumotlari milliy bazasi»da 2023-yil 6-iyulda e‘lon qilingan.

O'zbekiston Respublikasi
adliya vazirining 2023-yil 4-iyuldagi
9-mh-son buyrug'iga
1-ILOVA

**Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish
masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta
yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya
organlarida stajirovkadan o'tkazish tartibi to'g'risidagi
NIZOM**

Mazkur Nizom davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmatlari xodimlarini lavozimga tayinlash va lavozimdan ozod etish masalalarini majburiy tartibda tegishlicha O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi, Qoraqalpog'iston Respublikasi Adliya vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar adliya boshqarmalari (bundan buyon matnda adliya organlari deb yuritiladi) bilan kelishish hamda yuridik xizmati xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o'tishi tartibini belgilaydi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizom maqsadlari uchun davlat organlari va tashkilotlari deganda, davlat organlari, xo'jalik boshqaruvi organlari, davlat korxonalari, muassasalari va tashkilotlari (bundan buyon matnda davlat organlari va tashkilotlari deb yuritiladi) tushuniladi.

2. Davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmati xodimi lavozimiga tayinlash va undan ozod etishga taqdim etilgan nomzodlarni (bundan buyon matnda nomzod deb yuritiladi) adliya organlari bilan kelishish ularning tavsiya etilgan lavozimga layoqatini va kasbiga munosibligini aniqlash, shuningdek yuridik xizmat xodimlarini noqonuniy ta'sir ko'rsatishdan himoyalash maqsadida amalga oshiriladi.

Stajirovka stajorning kasbiy bilimlari, o'quv va amaliy ko'nikmalarini mustahkamlash va shakllantirish, shuningdek ishning o'ziga xosligi, tayinlanayotgan lavozimi bo'yicha funksional vazifalarini sifatli bajarishi uchun ilg'or tajribani egallab olishini ta'minlash maqsadida o'taladi.

3. Davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmatiga nomzodlar hamda yuridik xizmat xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxslar mazkur Nizomga asosan adliya organlari bilan kelishilgan holda lavozimga tayinlanadi va undan ozod qilinadi hamda stajirovkadan o'tadi.

Bunda, kelishish va stajirovka jarayonlari:

respublika darajasidagi davlat organlari va tashkilotlari, shuningdek Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari yuridik xizmati xodimlari uchun — O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida;

hududiy darajadagi davlat organlari va tashkilotlari, shuningdek tumanlar va shaharlar hokimliklari yuridik xizmati xodimlari uchun — tegishlicha

Qoraqalpog‘iston Respublikasi Adliya vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar adliya boshqarmalarida amalga oshiriladi.

Davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmati xodimi lavozimiga adliya organlari bilan kelishilib lavozimga tayinlangan xodimlar kelgusida ushbu tashkilotning yuridik xizmatidagi lavozimi o‘zgarganda, shu jumladan ushbu xodimlar davlat organlari va tashkilotlari qayta tashkil etilishi yoki tashkiliy bo‘ysunuvi o‘zgarishi munosabati bilan teng lavozimga tayinlanganda yoki yuridik xizmatidagi lavozimi o‘zgarganda adliya organlari bilan kelishish talab etilmaydi, yuridik xizmat rahbari va uning o‘rinbosari lavozimi bundan mustasno.

Bunda Davlat organlari va tashkilotlari yuridik xizmatlarining ma‘lumotlari bazasini shakllantirish va yuritish tartibi to‘g‘risidagi nizomga (ro‘yxat raqami 2861, 2017-yil 28-fevral) asosan davlat organlari va tashkilotlari o‘n kun muddatda tegishli ma‘lumotni adliya organiga yuborishi lozim.

Davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmati xodimlari adliya organlari bilan lavozimiga tayinlanishi kelishilgan kundan boshlab bir yil davomida boshqa davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmatiga ishga o‘tganda adliya organlari bilan suhbatdan o‘tkazilmasdan kelishilishiga yo‘l qo‘yiladi, yuridik xizmat rahbari va uning o‘rinbosari lavozimlari bundan mustasno.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi va Vazirlar Mahkamasining yuridik xizmat xodimlari hamda ular bilan kelishib lavozimga tayinlangan yuridik xizmat xodimlarini adliya organlari bilan kelishish talab etilmaydi.

2-bob. Yuridik xizmat xodimlarini lavozimga tayinlash masalalarini kelishish

4. Davlat organlari va tashkilotlari tomonidan yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlash masalasini kelishish uchun bir yoki undan ortiq nomzodlar tavsiya etilishi mumkin.

5. Davlat organlari va tashkilotlari nomzodni lavozimga tayinlash masalasini kelishish uchun tegishli adliya organiga quyidagi hujjatlarni taqdim etadi:

davlat organi va tashkiloti rahbarining nomzodni lavozimga tavsiya etish to‘g‘risidagi taqdimnomasi;

nomzodning ushbu Nizomning 1 va 2-ilovalariga muvofiq shakldagi ma‘lumotnomasi va yaqin qarindoshlari haqidagi ma‘lumot.

Yuridik xizmat xodimi lavozimiga kelishish uchun bir yoki undan ortiq nomzodlar tavsiya etilganda, mazkur hujjatlar har bir nomzod uchun alohida taqdim etiladi.

6. Davlat organlari va tashkilotlari tomonidan taqdim etilgan hujjatlar qaytarib berilmaydi.

7. Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlashni kelishish masalasini ko‘rib chiqishda nomzod bilan suhbat o‘tkaziladi.

8. Suhbat adliya organlarida tashkil etiladigan komissiyalar tomonidan o‘tkaziladi. Komissiyalar tarkibi tegishli adliya organi rahbari tomonidan kamida besh kishidan, ya‘ni rais, uning o‘rinbosari va a‘zolaridan iborat tarkibda tasdiqlanadi.

9. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida vazirning soha bo‘yicha mas‘ul o‘rinbosari, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Adliya vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar adliya boshqarmalarida esa, tegishli Qoraqalpog‘iston Respublikasi adliya vaziri va adliya boshqarmasi boshlig‘i komissiya raisi hisoblanadi.

10. Komissiyalar faoliyatini tashkil qilish bo‘yicha tashkiliy masalalar, shuningdek yuridik xizmati xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxslarning stajirovka o‘tashi va uning tashkil etilishi ishchi organlar tomonidan amalga oshiriladi.

Adliya vazirligining Notariat, advokatura va huquqiy xizmatlar boshqarmasi va uning hududiy bo‘limlari (bundan buyon matnda ishchi organlar deb yuritiladi) ishchi organ hisoblanadi.

11. Kelishish hujjatlar tegishli adliya organiga kelib tushgan sanadan boshlab bir oy ichida amalga oshiriladi.

12. Ishchi organ tomonidan hujjatlarni ko‘rib chiqish jarayonida kamchiliklar aniqlanmasa, nomzodni tavsiya etgan davlat organi va tashkilotiga suhbat o‘tkazilishidan kamida uch kun oldin suhbat o‘tkaziladigan kun, vaqt va joy haqida xabar beriladi.

13. Hujjatlarda kamchiliklar mavjudligi aniqlangan taqdirda, ular tegishli adliya organiga kelib tushgan sanadan boshlab besh ish kuni ichida ishchi organ tomonidan kamchiliklar ko‘rsatilgan holda nomzodni tavsiya etgan davlat organi va tashkilotiga xabar yuboriladi.

14. Hujjatlarni ko‘rsatilgan kamchiliklarni bartaraf qilgan holda takroran yuborishda ushbu Nizomning 5-bandida nazarda tutilgan hujjatlar takroran taqdim qilinadi.

15. Komissiya ishida a‘zolarining kamida yarmi ishtirok etgan taqdirda, vakolatli hisoblanadi. Komissiyaning a‘zosi ish joyida bo‘lmagan taqdirda uning o‘rniga uning vazifasini bajaruvchi shaxs ishtirok etishiga yo‘l qo‘yiladi.

16. Nomzod bilan uning kasb faoliyatiga bog‘liq bo‘lgan qonunchilik sohalari, shu jumladan konstitutsiyaviy huquq, fuqarolik huquqi va mehnat huquqi sohalari, shartnomaviy-huquqiy faoliyat va sud ishlarini yuritish asoslari bo‘yicha suhbat o‘tkaziladi.

17. Suhbat jarayonidagi nomzodga beriladigan savollar va ularning javoblari, komissiya a‘zolari tomonidan nomzodga qo‘yilgan ballar hamda suhbatning umumiy natijalari “Yurist-adliya” elektron tizimida qayd etib boriladi.

18. Komissiya a‘zolari nomzodning bilimi, shuningdek ish tajribasini hisobga olib, uni suhbatdan o‘tgan yoki o‘tmagan deb topish haqida qaror qabul qiladi. Bunda, ushbu qaror komissiya majlisida hozir bo‘lgan a‘zolarining “Yurist-adliya” elektron tizimi orqali berilgan ballari natijasi bo‘yicha qabul qilinadi.

Komissiya a‘zolari nomzodni boshqa lavozimga tayinlash haqida tavsiya berishi mumkin.

Suhbatga kela olmaydigan nomzodlar suhbat boshlangunga qadar Komissiyaning ishchi organini yozma xabardor qilishlari lozim. Komissiyaning ishchi organini suhbatga kela olmasligi to‘g‘risida yozma xabar bergan nomzodlar Komissiyaning navbatdagi yig‘ilishida suhbatga qo‘yiladilar.

Suhbatga kelmagan va komissiya ishchi organini yozma xabardor qilmagan

nomzodlar suhbatdan o'tmagan deb topiladi va bu haqda ishchi organ tomonidan nomzodni tavsiya etgan davlat organi va tashkilotiga ma'lum qilinadi.

19. Suhbat natijalariga ko'ra nomzodning suhbatdan o'tganligi yoki o'tmaganligi holati bo'yicha ishchi organ uch ish kuni ichida nomzodni tavsiya etgan davlat organi va tashkilotini xabardor qiladi.

20. Suhbatdan o'ta olmagan nomzodlar bir oydan so'ng, umumiy asoslarda tegishli lavozimga qayta tavsiya etilishi mumkin.

21. Yuridik xizmat xodimi lavozimiga suhbatdan uch marotaba o'ta olmagan nomzodlar uch oydan so'ng umumiy asoslarda tegishli lavozimga qayta tavsiya etilishi mumkin.

3-bob. Yuridik xizmat xodimlarini lavozimdan ozod etish masalalarini kelishish

22. Yuridik xizmat xodimlarini lavozimidan ozod etishni kelishish uchun davlat organi va tashkiloti tomonidan adliya organlariga quyidagi hujjatlar taqdim etiladi:

davlat organi va tashkiloti rahbarining yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etish haqidagi taqdimnomasi, ushbu taqdimnomada xodimni lavozimidan ozod etish sabablari, motivlari va boshqa ma'lumotlar ko'rsatiladi;

yuridik xizmat xodimining arizasi — mehnat shartnomasini xodimning tashabbusi bilan bekor qilishda;

yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etish sabablarini tasdiqlovchi boshqa hujjatlar.

Davlat organlari va tashkilotlari tomonidan taqdim etilgan hujjatlar qaytarib berilmaydi.

23. Yuridik xizmat xodimlarini lavozimdan ozod etish masalalarini kelishish mazkur Nizomda belgilangan yuridik xizmat xodimlarini lavozimga tayinlash masalasini kelishish tartibida amalga oshiriladi. Bunda xodim bilan suhbat ishchi organ tomonidan zarur deb topilgan hollardagina o'tkaziladi.

Xodim tashabbusi bilan mehnat shartnomasi bekor qilinayotgan bo'lsa, mazkur masalaning komissiya tomonidan ko'rib chiqilishi talab etilmaydi.

Yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etishning kelishilganligi yoki kelishilmaganligi (sabablari ko'rsatilgan holda) haqida tegishli adliya organi tomonidan davlat organi va tashkiloti yozma ravishda xabardor qilinadi.

24. Zarur hollarda, adliya organlari tomonidan yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etish masalasiga doir qo'shimcha hujjatlar talab qilinishi hamda yuridik xizmat xodimi bilan suhbat o'tkazilishi mumkin.

25. Quyidagilar yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etishni kelishishni rad etish uchun asos bo'ladi:

yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etish uchun sabablar yetarli emas deb topilganda;

yuridik xizmat xodimining zimmasiga yuklatilgan vazifalardan kelib chiqmaydigan ishlarni bajarmaganligi yoki uni o'ziga yuklatilgan majburiyatlarini bajarganligi uchun ta'qib qilinganligi holati aniqlanganda.

26. Mazkur Nizomning 25-bandi uchinchi xatboshisida nazarda tutilgan

holatlar mavjud bo'lgan taqdirda, davlat organi va tashkilotida tegishli adliya organi tomonidan xizmat tekshiruvi o'tkazilishi mumkin.

27. Xizmat tekshiruvini o'tkazish uchun asos bo'lgan holat o'z isbotini topganda, tegishli adliya organi davlat organi va tashkilotining aybdor mansabdor shaxslarini belgilangan tartibda javobgarlikka tortish choralarini ko'radi.

28. Davlat organlari va tashkilotlari tugatilganda hamda yuridik xizmat shtat birligi qonunchilik hujjatlariga muvofiq qisqartirilganda yuridik xizmat xodimini lavozimidan ozod etishni adliya organlari bilan kelishish talab etilmaydi.

4-bob. Yuridik xizmati xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxslarning stajirovka o'tashi va uning tashkil etilishi

29. Davlat organlari va tashkilotlari rahbari yuridik xizmat xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxsni stajirovkadan o'tkazishni so'rab u lavozimga tayinlangan kundan e'tiboran o'n kun ichida tegishli adliya organiga murojaat qiladi.

Adliya organi murojaat kelib tushgandan so'ng, bir oy muddat ichida stajirovkani tashkil qilishi va uni o'tash bo'yicha aniq muddatni ko'rsatgan holda tashkilot rahbarini stajirovka boshlanishidan kamida bir hafta oldin yozma ravishda xabardor qilishi kerak.

30. Stajorni belgilangan muddatda stajirovkadan o'tish uchun yuborish majburiyati davlat organlari va tashkilotlari rahbari zimmasiga yuklatiladi.

31. Stajirovka ishchi organlar tomonidan tashkil qilinadi.

32. Stajorga metodik yordam ko'rsatish hamda uning amaliy ko'nikmalarini shakllantirish uchun adliya organlarining malakali va tajribali mutaxassislari orasidan stajirovka rahbari tayinlanadi.

33. Stajirovka rahbari kamida ikki yillik ish stajiga ega bo'lishi kerak.

34. Stajirovka rahbari tomonidan har bir stajor uchun u tomondan bajariladigan ishlar mazmuni va muddati ko'rsatilgan stajirovkadan o'tish rejasi ishlab chiqiladi.

Stajirovkadan o'tish rejasi ishchi organlar tomonidan tasdiqlanadi.

35. Stajirovkadan o'tish rejasida stajor tomonidan yuridik xizmat xodimining funksional vazifalari va ularni bajarishda bilishi lozim bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar ro'yxati, norma ijodkorligi va huquqni qo'llash amaliyoti, normativ-huquqiy hujjatlarning turkumlashtirilgan hisobini yuritish, shartnomaviy-huquqiy va da'vo ishlarni yuritish, jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlarini ko'rib chiqish, shuningdek mamlakatda amalga oshirilayotgan siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarning mazmun-mohiyatini o'rganish bilan bog'liq tadbirlar belgilanishi lozim.

36. Stajirovkadan o'tish muddati ikki haftani tashkil etadi va stajirovkadan o'tishdan ozod qilishga yo'l qo'yilmaydi.

37. Stajirovkadan o'tishning birinchi kunida stajirovka rahbari stajorni stajirovkadan o'tish rejasi, muddatlari, ichki mehnat tartib va kasb etikasi hamda texnika va yong'in xavfsizligi qoidalari, shuningdek ish rejimining xususiyatlari bilan tanishtiradi hamda stajorga stajirovkadan o'tishi uchun zarur sharoitlar yaratadi.

38. Stajirovka rahbari stajirovka davomida:
stajorga stajirovkadan o'tish rejasida belgilangan tadbirlarni bajarish bilan bog'liq materiallardan foydalanish imkoniyatini ta'minlaydi;
stajorning kasbiy bilimi va amaliy ko'nikmalarini shakllantirish uchun unga tegishli tavsiyalar beradi;

stajirovkadan o'tish rejasida belgilangan tadbirlarning bajarilishi va sifatini muntazam ravishda nazorat qilib boradi;

stajorning ish vaqtidan samarali foydalanishini ta'minlaydi.

39. Stajor stajirovkadan o'tish davomida:

stajirovka bo'yicha uslubiy va ko'rsatma materiallar bilan tanishishi;

stajirovkani tashkil etish va undan o'tish bilan bog'liq tadbirlarda ishtirok etishi;

stajirovkadan o'tish rejasida nazarda tutilgan barcha tadbirlarni stajirovka uchun belgilangan muddat ichida, to'liq hajmda va sifatli bajarishi;

amaliy faoliyatda foydalanilishi mumkin bo'lgan hujjatlar namunalari va boshqa muhim materiallar to'plamini yuritishi;

stajirovkadan o'tish yakunlari bo'yicha hisobot tayyorlashi;

tegishli adliya organlarida o'rnatilgan tartib-qoidalarga rioya qilishi shart.

40. Stajor stajirovkadan o'tish vaqtida yuridik xizmat xodimining funksional vazifalari va ularni bajarishda bilishi lozim bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar, norma ijodkorligi va huquqni qo'llash amaliyoti, normativ-huquqiy hujjatlarning turkumlashtirilgan hisobini yuritish, shartnomaviy-huquqiy va da'vo ishlarni yuritish, jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlarini ko'rib chiqish, shuningdek mamlakatda amalga oshirilayotgan siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarning mazmun-mohiyatini o'rganishi lozim.

41. Stajor stajirovkadan o'tish rejasida belgilangan tadbirlarni bajarib bo'lgach, u bo'yicha yozma hisobot tayyorlaydi. Hisobot stajor tomonidan imzolanadi hamda stajirovka rahbari tomonidan qabul qilinadi va tasdiqlanadi.

42. Stajirovka rahbari tomonidan hisobotni qabul qilishda stajorning kasbiy bilim va amaliy ko'nikmalarni qanchalik o'zlashtirganligini baholash uchun u bilan ishchi organlar xodimlari ishtirokida suhbat o'tkaziladi va uning hisoboti muhokama qilinadi. Muhokama jarayonida stajorga zimmasiga yuklatilgan uning kasbi bilan bog'liq vazifalarni amaliyotda qo'llashga doir tavsiyalar beriladi.

Muhokama natijasi ishchi organlar tomonidan rasmiylashtiriladigan bayonnomada aks ettiriladi.

43. Stajirovka muddati tugaganidan keyin stajirovka rahbari tomonidan stajorga nisbatan tavsifnoma tuziladi va unda stajorning stajirovkadan o'tish rejasida nazarda tutilgan tadbirlarni qanchalik o'zlashtirganligi, tartib-intizomi, stajirovka davomida u tomonidan egallangan kasbiy bilim va amaliy ko'nikmalar aks ettirilgan bo'lishi kerak.

Stajorning tegishli adliya organida belgilangan tartib-qoidalarga rioya qilmaganligi, stajirovkadan o'tish rejasida ko'rsatilgan tadbirlarni to'liq bajarmaganligi, stajirovkaga uzrli sabablarsiz kelmaganligi ham tavsifnomada aks ettiriladi.

44. Tavsifnoma ishchi organlar rahbarlari tomonidan imzolanadi va adliya

organining yo'llanma xati orqali stajorni yuborgan davlat organi yoki tashkilotiga jo'natiladi.

5-bob. Yakuniy qoidalar

45. Davlat organlari va tashkilotlarining yuridik xizmatlari xodimlarini lavozimga tayinlash va lavozimdan ozod etish masalalarini kelishish hamda stajirovka o'tash bilan bog'liq barcha hujjatlar tegishli adliya organida saqlanadi.

46. Ishchi organlar xodimlari tomonidan stajorga stajirovkadan o'tish rejasi bilan bog'liq bo'lmagan vazifa va topshiriqlar berilishiga yo'l qo'yilmaydi.

47. Ushbu Nizom talablarining buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlariga muvofiq javob beradi.

Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizomga
1-ILOVA

NAMUNA

MA'LUMOTNOMA		3x4 sm o'lchamli fotosurat uchun joy
Azizov Aziz Azizovich		
2021-yil 14-sentabrdan O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi bosh yuriskonsulti		
Tug'ilgan yili: 22.10.1982	Tug'ilgan joyi: Surxondaryo viloyati, Termiz shahri	
Millati: o'zbek	Partiyaviyligi: yo'q	
Pasport seriyasi, raqami, uni bergan organ va berilgan vaqti:	AA 0445566, 27.11.2012 Toshkent shahar, Shayxontohur tumani IIB	
Ma'lumoti: oliy	Tamomlagan: 2015-y. O'zbekiston Milliy universiteti (kunduzgi) 2017-y. Toshkent davlat yuridik universiteti (magistratura)	
Oliy ma'lumot to'g'risida diplom haqidagi ma'lumotlar (diplom seriyasi, raqami, berilgan vaqti va oliy ta'lim muassasasining nomi:	B № 050898, 11.06.2015, O'zbekiston Milliy universiteti	
Ilmiy darajasi: yo'q	Ilmiy unvoni: yo'q	
Qaysi chet tillarini biladi: rus va ingliz tillari	Harbiy (maxsus) unvoni: 2-darajali yurist	

Davlat mukofotlari bilan taqdirlanganmi (qanaqa): yo'q		
Xalq deputatlari respublika, viloyat, shahar va tuman Kengashi deputatimi yoki boshqa saylanadigan organlarning a'zosimi (to'liq ko'rsatilishi lozim): yo'q		
MEHNAT FAOLIYATI		
2011 — 2015-yy.	—	O'zbekiston Milliy universitetining talabasi
2015 — 2017-yy. 04.09.2015-y 22.05.2017-y	—	Toshkent davlat yuridik universitetining magistranti Toshkent davlat yuridik universitetining kotib ish yurituvchisi
22.05.2017-y 29.03.2018-y	—	O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi Ishlar boshqarmasi bosh mutaxassisi
29.03.2018-y 14.04.2018-y	—	O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi Yuridik departamenti katta yuriskonsulti
14.04.2018-y 10.07.2020-y	—	O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi bosh yuriskonsulti
10.07.2020-y 05.10.2021-y	—	O'zbekiston Respublikasi Din ishlari bo'yicha qo'mitasi Yuridik byuro boshlig'i
05.10.2021 — h.v.	—	O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi bosh yuriskonsulti

Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizomga
2-ILOVA

**Adliya organlariga kelishish uchun tavsiya etilgan nomzodning yaqin qarindoshlari haqida
MA'LUMOT**

T/r	F.I.O.	Qarindoshligi	Tug'ilgan yili va joyi	Ish joyi va lavozimi	Yashash joyi

Yaqin qarindoshlarimning ro'yxatini to'liq va to'g'riligini tasdiqlayman:

Nomzod: _____
(F.I.O., imzo)

O'zbekiston Respublikasi
adliya vazirining 2023-yil 4-iyuldagi
7-mh-son buyrug'iga
2-ILOVA

**O'z kuchini yo'qotgan deb topilayotgan idoraviy
normativ-huquqiy hujjatlar
RO'YXATI**

1. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2017-yil 28-fevraldagi 40-mh-son “Davlat organlari va tashkilotlari yuridik xizmati xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o'tishi tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2862, 2017-yil 28-fevral) (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017-y., 9-son, 138-modda).

2. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2017-yil 28-fevraldagi 42-mh-son “Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2864, 2017-yil 28-fevral).

3. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2018-yil 25-maydagi 296-mh-son “Davlat organlari va tashkilotlari yuridik xizmati xodimi lavozimiga birinchi marta tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o'tishi tartibi to'g'risidagi nizomning 6-bandiga o'zgartirish kiritish haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2862-1, 2018-yil 25-may) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 26.05.2018-y., 10/18/2862-1/1275-son).

4. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2018-yil 10-yanvardagi 16-mh-son “Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish tartibi to'g'risidagi nizomning 5-bandiga o'zgartirish kiritish haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2864-1, 2018-yil 10-yanvar) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 10.01.2018-y., 10/18/2864-1/0539-son).

5. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2018-yil 8-sentabrdagi 457-mh-son “Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish tartibi to'g'risidagi nizomga qo'shimchalar va o'zgartirishlar kiritish haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2864-2, 2018-yil 8-sentabr) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 10.09.2018-y., 10/18/2864-2/1860-son).

6. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2019-yil 26-fevraldagi 77-mh-son “Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish tartibi to'g'risidagi nizomning 3-bandiga o'zgartirish kiritish haqida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2864-3, 2019-yil 26-fevral) (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 26.02.2019-y., 10/19/2864-3/2679-son).

7. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 6-apreldagi 9-mh-son “Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish tartibi to'g'risidagi nizomga qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritish to'g'risida”gi buyrug'i (ro'yxat raqami 2864-4, 2022-yil 7-aprel) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 07.04.2022-y., 10/22/2864-4/0287-son).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

278 **Имтиёзли тоифага кирувчи шахсларни электрон ахборот тизими орқали ҳисобга олиш ва навбат асосида даволанишга йўллаш тизимига ўтказилган давлат тиббиёт муассасаларида давлат бюджети маблағлари ҳисобидан даволанадиган касалликлар рўйхатининг I бўлими 2-бобиغا ўзгартириш киритиш ҳақида***

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
6 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3348-2*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 28 июлдаги ПҚ–5199-сон «Соғлиқни сақлаш соҳасида ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2022 йил 17 январдаги 3-сон буйруғи (рўйхат рақами 3348, 2022 йил 9 февраль) (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 09.02.2022 й., 10/22/3348/0126-сон) билан тасдиқланган Имтиёзли тоифага кирувчи шахсларни электрон ахборот тизими орқали ҳисобга олиш ва навбат асосида даволанишга йўллаш тизимига ўтказилган давлат тиббиёт муассасаларида Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан даволанадиган касалликлар рўйхатининг I бўлими 2-боби иловага мувофиқ таҳрирда баён этилсин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан келишилган.

3. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Тошкент ш.,
2023 йил 27 июнь,
22-сон

А. ИНОЯТОВ

Келишилди:

Иқтисодиёт ва молия вазири

2023 йил 23 июнь

Ш. КУДБИЕВ

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 7 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
соғлиқни сақлаш вазирининг 2023 йил
27 июндаги 22-сон буйруғига
ИЛОВА

2-боб. Болалар миллий тиббиёт маркази			
Т/р	Нозологиялар	ХКТ-10	Йўлланма (госпитализация) учун асос
1-§. Кардиохирургия ва интервенцион кардиология			
1.	Юрак камералари ва бирикмаларининг туғма аномалиялари	Q20.0	Умумий артериал ствол
		Q20.1	Ўнг қоринчадан чиқиш тешигининг икки баравар кенгайиши
		Q20.2	Чап қоринчадан чиқиш тешигининг икки баравар кенгайиши
		Q20.3	Дискордант қоринча-артериал бирикма (ТМС) (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q20.4	Қоринча кириш тешигининг икки баравар кенгайиши
		Q20.5	Дискордант бўлмача-қоринча бирикмаси (коррегТМС)
		Q20.8	Юрак камералари ва бирикмаларининг бошқа туғма аномалиялари
		Q20.9	Аниқланмаган юрак камералари ва бирикмаларининг туғма аномалияси
2.	Юрак тўсиғининг туғма аномалиялари	Q21.0	Қоринчалараро тўсиқ дефекти (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q21.1	Бўлмачалараро тўсиқ дефекти (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q21.2	Бўлмача-қоринча оралик тўсиқ дефекти (АВК)
		Q21.3	Фалло тетрадаси
		Q21.4	Аорта ва ўпка артерияси оралик тўсиқ дефекти
		Q21.8	Юрак тўсиқларининг бошқа туғма аномалиялари
		Q21.9	Аниқланмаган юрак тўсиғи туғма аномалияси
3.	Ўпка ва уч тавақали клапанлар туғма аномалиялари [ривожланиш нуқсонлари]	Q22.0	Ўпка артерияси клапани атрезияси (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q22.1	Ўпка артерияси клапани туғма стенози (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q22.2	Ўпка артерияси клапани туғма етишмовчилиги
		Q22.4	Уч тавақали клапан туғма стенози
		Q22.5	Эбштейн аномалияси
		Q22.6	Юрак ўнг томонлама гипоплазияси синдроми
		Q22.8	Уч тавақали клапаннинг бошқа туғма аномалиялари

		Q22.9	Аниқланмаган уч тавақали клапан туғма аномалияси
4.	Аортал ва митрал клапанлар туғма аномалиялари [ривожланиш нуқсонлари]	Q23.0	Аортал клапаннинг туғма стенози (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q23.1	Аортал клапан туғма етишмовчилиги
		Q23.2	Туғма митрал стеноз
		Q23.3	Туғма митрал етишмовчилик
		Q23.4	Юракнинг чап томонлама гипоплазияси синдроми
		Q23.8	Аортал ва митрал клапанларнинг бошқа туғма аномалиялари
		Q23.9	Аниқланмаган аортал ва митрал клапанлар туғма аномалияси
5.	Юракнинг бошқа туғма аномалиялари	Q24.2	Уч бўлмачали юрак
		Q24.3	Туғма инфундибулар стеноз
		Q24.4	Туғма субаортал стеноз
		Q24.5	Коронар томирлар ривожланиш аномалияси
		Q24.6	Туғма юрак блокадаси
6.	Йирик артерияларнинг туғма аномалиялари [ривожланиш нуқсонлари]	Q25.0	Очик артериал йўл (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q25.1	Аорта коарктацияси (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q25.2	Аорта атрезияси
		Q25.3	Аорта стенози
		Q25.4	Аортанинг бошқа туғма аномалиялари
		Q25.5	Ўпка артерияси атрезияси (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q25.6	Ўпка артерияси стенози (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q25.7	Ўпка артериясининг бошқа туғма аномалиялари
		Q25.8	Йирик артерияларнинг бошқа туғма аномалиялари
Q25.9	Аниқланмаган йирик артериялар туғма аномалияси		
7.	Йирик веналар туғма аномалиялари [ривожланиш нуқсонлари]	Q26.0	Ковак вена туғма стенози (интервенцион кардиология ва кардиожаррохлик)
		Q26.2	Ўпка веналари бирикмасининг тотал аномалияси
		Q26.3	Ўпка веналари бирикмасининг қисман аномалияси
		Q26.4	Аниқланмаган ўпка веналари бирикмаси аномалияси
		Q26.8	Йирик веналарнинг бошқа туғма аномалиялари
		Q26.9	Аниқланмаган йирик венанинг ривожланиш нуқсони

8.	Ўткир перикардит	I30.0	Ўткир носпецифик идиопатик перикардит (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
		I30.1	Инфекцион перикардит (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
		I30.8	Ўткир перикардитнинг бошқа турлари
		I30.9	Аниқланмаган ўткир перикардит
9.	Ўткир ва нимўткир эндокардит	I33.0	Ўткир ва нимўткир инфекцион эндокардит (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
		I33.9	Аниқланмаган ўткир эндокардит
10.	Митрал клапаннинг ревматик бўлмаган шикастланишлари	I34.0	Митрал (клапан) етишмовчилиги
		I34.1	Митрал клапан пролапси
		I34.2	Митрал клапан норевматик стенози
		I34.8	Митрал клапанни бошқа норевматик жароҳатлари
11.	Аортал клапаннинг ревматик бўлмаган жароҳатлари	I35.0	Аортал (клапан) стенози
		I35.1	Аортал (клапан) етишмовчилиги
		I35.2	Аортал (клапан) стенози етишмовчилик билан
		I38.8	Аортал клапаннинг бошқа жароҳатлари
12.	Кардиомиопатия	I42.0	Дилатацион кардиомиопатия (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
		I42.1	Обструктив гипертрофик кардиомиопатия (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
		I42.8	Бошқа кардиомиопатиялар (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
		I42.9	Аниқланмаган кардиомиопатия (интервенцион кардиология ва кардиожарроҳлик)
13.	Бўлмача-қоринча (атриовентрикуляр) блокада ва Гис чап оёқча тутамининг блокадаси	I44.2	Бўлмача-қоринча тўлиқ блокадаси (интервенцион кардиология)
		I44.3	Бошқа ва аниқланмаган бўлмача-қоринча блокадаси
14.	Юрак ритмининг бошқа бузилишлари. Ўтказувчанликнинг бошқа бузилишлари	I44.0- I44.7	Бўлмача-қоринча (атриовентрикуляр) блокада ва [Гис] чап оёқча тутамининг блокадаси
		I45.3	Уч тутамли блокада
		I49.5	Синус тугуни сусайиш синдроми
		I49.0	Қоринчалар фибриляцияси ва хилпиллаши
15.	Вақтидан олдин қўзғалиш синдроми	I45.6	WPW синдроми (ўнг томонлама қўшимча йўл) WPW синдроми (чап томонлама қўшимча йўл)
16.	Юрак ритмининг бошқа бузилишлари. Пароксизмал тахикардия	I47.1	Қоринчалар усти тахикардияси (АВ тугунли реципрок тахикардия)
		I47.2	Қоринчалар тахикардияси
		I47.9	Ноаниқ пароксизмал тахикардия (эктопик)
17.	Бўлмачалар фибриляцияси ва хилпиллаши	I48.0- I48.2	Бўлмачалар фибрилляцияси
		I48.3- I48.4	Бўлмачалар хилпиллаши

18.	Юрак етишмовчилиги	I50.0	Димланишли юрак етишмовчилиги (интервенцион кардиология)
		I50.1	Чап қоринча етишмовчилиги (интервенцион кардиология)
		I50.9	Аниқланмаган юрак етишмовчилиги
19.	Бир неча системаларни қамраб олувчи бошқа аниқланган туғма аномалиялар	Q87.4	Марфан синдромидаги аорта аневризмаси
20.	Юрак, кўкс ва плевранинг хавфли ўсмаси	C38.0	Юракнинг хавфли ўсмаси
21.	Бошқа ва аниқланмаган кўкрак қафаси органларининг хавфсиз ўсмаси	D15.1	Юракнинг хавфсиз ўсмаси
2-§. Нейрохирургия			
22.	Гидроцефалия	G91.0	Туташ гидроцефалия
		G91.1	Обструктив гидроцефалия
		Q03.0	Сильвиев водопроводининг туғма нуқсон
		Q03.8	Бошқа туғма гидроцефалия
		G91.8	Гидроцефалиянинг бошқа турлари
23.	Мия пардаларининг хавфли ўсмалари	C70.0	Бош мия пардаларининг хавфли ўсмалари
		C70.1	Орқа мия пардаларининг хавфли ўсмалари
24.	Бош миянинг хавфли ўсмалари	C71.0	Катта миянинг бўлмалари ва қоринчаларидан ташқари
		C71.1	Пешона бўлмасининг хавфли ўсмалари
		C71.2	Чакка бўлмасининг хавфли ўсмалари
		C71.3	Тепа бўлмасининг хавфли ўсмалари
		C71.4	Энса бўлмасининг хавфли ўсмалари
		C71.5	Мия қоринчасининг хавфли ўсмалари
		C71.6	Миячаниннг хавфли ўсмалари
		C71.7	Мия ўзагининг хавфли ўсмалари
25.	Орқа мия, бош мия нервлари ва марказий нерв системасининг бошқа бўлимлари хавфли ўсмалари	C72.0	Орқа миянинг хавфли ўсмалари
		C72.1	От қуйруғининг хавфли ўсмалари
		C72.2	Ҳид сезиш нервининг хавфли ўсмалари
		C72.3	Кўрув нервининг хавфли ўсмалари
		C72.4	Эшитиш нервининг хавфли ўсмалари
		C72.5	Бошқа ва аниқланмаган бош мия нервларининг хавфли ўсмалари
26.	Мия пардалари хавфсиз ўсмалари	D32.0	Бош мия пардаларининг хавфсиз ўсмалари
		D32.1	Орқа мия пардаларининг хавфсиз ўсмалари
27.	Бош мия ва марказий нерв системаси бошқа бўлимларининг хавфсиз ўсмалари	Q01.0	Пешона энцефалоцелеси
		Q01.1	Бурун-пешона энцефалоцелеси
		Q01.2	Энса энцефалоцелеси
		Q04.6	Туғма церебрал кисталар
		D33.0	Бош миянинг мия пўстлоғи устки қисми хавфсиз ўсмалари
		D33.1	Бош миянинг мия пўстлоғи ости қисми хавфсиз ўсмалари
		D33.2	Бош миянинг аниқланмаган хавфсиз ўсмалари
		D33.3	Бош суяги нервларининг хавфсиз ўсмалари

		D33.4	Орқа миянинг хавфсиз ўсмалари
28.	Суяклар ва бўғим тоғайлари хавфсиз ўсмалари	D16.6	Умуртқа поғонаси хавфсиз ўсмалари
29.	Калла ва юзнинг бошқа туғма аномалиялари [ривожланиш нуқсонлари]	Q07.0	Арнольд-Киари синдроми
		Q75.0	Краниосиностоз
		I67.5	Мойамоёна касаллиги
		Q04	Миянинг бошқа туғма аномалиялари [ривожланиш нуқсонлари]
30.	Spina bifida (умуртқа каналининг тўлиқ бўлмаган ёпилиши)	Q05.0	Бўйин соҳасидаги Spina bifida гидроцефалия билан
		Q05.1	Кўкрак соҳасидаги Spina bifida гидроцефалия билан
		Q05.2	Бел соҳасидаги Spina bifida гидроцефалия билан
		Q05.3	Думғаза соҳасидаги Spina bifida гидроцефалия билан
		Q05.4	Аниқланмаган Spina bifida гидроцефалия билан
		Q05.5	Бўйин соҳасидаги Spina bifida гидроцефалиясиз
		Q05.6	Кўкрак соҳасидаги Spina bifida гидроцефалиясиз
		Q05.7	Бел соҳасидаги Spina bifida гидроцефалиясиз
Q05.8	Думғаза соҳасидаги Spina bifida гидроцефалиясиз		
31.	Нерв ва суяк-мушак тизимига тааллуқли симптом ва белгилар	R25.2	Томир тортишиш ва спазм
3-§. Ортопедия			
32.	Оёқ ва қўллар орттирилган деформациялари	M20.0	Бармоқлар деформацияси
33.	Қўл ва оёқларнинг бошқа орттирилган деформациялари	M21	Қўл ва оёқларнинг бошқа орттирилган деформациялари
		M21.0	Бошқа рукнларда таснифланмаган, вальгус деформация
		M21.1	Бошқа рукнларда таснифланмаган, варусли деформация
		M21.4	(Орттирилган) оёқ қафти яссилиги [pes planus]
		M 21.7	(Орттирилган) қўл-оёқларнинг ҳар хил узунлиги
34.	Бўғимларнинг бошқа специфик шикастланишлари	M24.5	Бўғим контрактураси
35.	Сколиоз	M41.0	Инфантил сколиоз
		M41.1	Ўсмирлар сколиози
		M41.2	Бошқа идиопатик сколиозлар
36.	Умуртқа остеохондрози	M42.0	Ўсмирлар умуртқа остеохондрози
37.	Бошқа деформацияловчи дорсопатиялар	M43.6	Бўйин қийшиқлиги
38.	Остеонекроз	M87.0	Суякнинг идиопатик асептик некрози

39.	Ёшлар чаноқ ва сон суяклари остеохондрози	M 91.1	Сон суяги бошчаси остеохондропатияси (Легг Кальве Пертес касаллиги)
40.	Бошқа остеохондропатиялар	M93.0	Сон суяги юкори эпифизининг (нотравматик) тойиши
41.	Сон туғма деформациялари	Q65 — Q65.2	Соннинг аниқланмаган туғма чиқиши
		Q65.8	Соннинг бошқа туғма деформациялари
		Q65.9	Аниқланмаган сон туғма деформацияси
42.	Товон туғма деформацияси	Q66.1	Товон-варус маймоқлик
		Q66.5	Туғма текис товон [pes planus]
		Q66.9	Товоннинг аниқланмаган туғма деформацияси
43.	Бошқа туғма суяк-мускул деформациялар	Q68	Бошқа туғма суяк-мускул деформациялар
		Q68.2	Тизза туғма деформацияси
44.	Полидактилия	Q69	Полидактилия
45.	Синдактилия	Q70	Синдактилия
46.	Оёқ калталигига олиб келувчи дефектлар	Q72.8	Оёқ(лар)нинг калталигига олиб келувчи бошқа дефектлар
47.	Оёқ-қўл(лар)нинг бошқа туғма аномалия [ривожинуксон]лари	Q74.3	Туғма кўп сонли артрогрипоз
		Q74.8	Оёқ-қўл(лар)нинг бошқа аниқланган туғма аномалиялари
48.	Умуртқа поғонаси ва кўкрак суяklarининг туғма аномалиялари	Q76.3	Суяк ривожланиш нуқсони натижасида келиб чиққан туғма сколиоз
4-§. Неврология			
49.	Марказий нерв системаси яллиғланиш касалликлари	G04	Энцефалит, миелит, энцефаломиелит, менингомиелит, менингоэнцефалит
		G04.0	Ўткир диссеминациялашган энцефалит
		G04.2	Бошқа рунларда таснифланмаган, бактериал менингоэнцефалит ва менингомиелит
		G04.8	Бошқа энцефалит, миелит ва энцефаломиелит
		G04.9	Аниқланмаган энцефалит, миелит ёки энцефаломиелит
		G09.0	Марказий нерв система яллиғланиш, касалликларининг оқибатлари
50.	Экстрапирамид ва бошқа ҳаракатлар бузилишлари	G24.8	Бошқа дистониялар
		G25.0	Эссенциал тремор
		G25.2	Бошқа аниқланган тремор турлари
		G25.3	Миоклонус
		G25.8	Бошқа аниқланган экстрапирамид ва ҳаракатланиш бузилиши
51.	Марказий нерв системасининг демиелинизацияловчи касалликлари	G35.0	Тарқоқ склероз
		G36.0	Оптиконевромиелит [Девик касаллиги]
		G36.1	Ўткир ва нимўткир геморрагик лейкоэнцефалит [Харст касаллиги]
		G37.3	Марказий нерв система демиелинизацияловчи касаллигидаги ўткир кўндаланг миелит
		G37.8	Бошқа аниқланган марказий нерв системани демиелинизацияловчи касаллик

52.	Эпизодик ва пароксизмал ҳолатлар	G40.0	Локал (фокал) (парциал) бошланишга эга тутқаноқли идиопатик эпилепсия ва эпилептик синдромлар
		G40.1	Локал (фокал) (парциал) оддий парциал тутқаноқли симптоматик эпилепсия ва эпилептик синдромлар
		G40.2	Локал (фокал) (парциал) мураккаб парциал тутқаноқли симптоматик эпилепсия ва эпилептик синдромлар
		G40.3	Генерализациялашган идиопатик эпилепсия ва эпилептик синдромлар
		G40.4	Генерализациялашган эпилепсия ва эпилептик синдромларнинг бошқа турлари
		G40.5	Ўзига хос эпилептик синдромлар
		G40.8	Эпилепсиянинг бошқа аниқланган формалари
		G43.0	Аурасиз мигрень [оддий мигрень]
		G43.1	Аурали мигрень (классик)
53.	Полиневропатиялар ва периферик нерв системанинг бошқа шикастланишлари	G61.0	Гийен-Барре синдроми (Guillain-Barre)
		G61.8	Бошқа яллиғланиш полиневропатиялари
		G62.8	Бошқа аниқланган полиневропатия
54.	Нерв-мушак синапси ва мушаклар касалликлари	G70.0	Myasthenia Gravis [оғир миастения]
		G70.8	Бошқа нерв-мушак синапси бузилиши
55.	Церебрал фалаж ва бошқа фалажли синдромлар	G80.0	Спастик церебрал фалаж
		G80.1	Спастик диплегия
		G80.3	Дискинетик церебрал фалаж
		G80.4	Атаксик церебрал фалаж
		G82.1	Спастик параплегия
56.	Нерв системасининг бошқа бузилишлари	G93.8	Бошқа аниқланган бош мия зарарланиши
5-§. Урология			
57.	Обструктив уропатия ва рефлюкс уропатия	N13.0	Гидронефроз жом-сийдик йўли бирикмаси обструкцияси билан
		N13.2	Буйрак ва сийдик йўли тош обструкцияли гидронефрози
		N13.4	Гидроуретер
		N13.7	Пуфак-сийдик йўли рефлюкси сабаб бўлган, уропатия
58.	Сийдик тош касаллиги	N20.0	Буйрак тошлари
		N20.1	Сийдик йўли тошлари
		N20.2	Буйрак тошлари сийдик йўли тошлари билан
		N20.9	Аниқланмаган сийдик тошлари
		N21.0	Сийдик пуфагидаги тошлар
		N21.1	Уретрадаги тошлар
59.	Бошқа рукнларда таснифланмаган, сийдик пуфагининг нерв-мушакли дисфункцияси	N31.9	Сийдик пуфагининг нерв-мушакли дисфункцияси (нейроген қовуқ)
60.	Сийдик қопининг бошқа турдаги жароҳатлари	N32.3	Сийдик пуфаги дивертикули

61.	Уретра стриктураси ва бошқа касалликлари	N35.0	Уретранинг шикастланишдан кейинги стриктураси
		N36.0	Уретрал оқма яра
		N36.1	Уретрал дивертикул
62.	Ичакнинг бошқа туғма аномалиялари	Q43.7	Сақланган клоака (Урогенитал синус)
63.	Эркаклар жинсий органларининг туғма аномалиялари	Q54.0	Жинсий олат бошчаси гипоспадияси
		Q54.1	Жинсий олат гипоспадияси
		Q54.2	Олат-ёрғоқ гипоспадияси
		Q54.3	Оралиқ гипоспадияси
		Q54.4	Жинсий олатнинг туғма қийшиқлиги
64.	Жинсий аъзоларнинг бошқа туғма аномалиялари (ривожланиш нуқсонлари)	Q55.5	Жинсий олат туғма йўқлиги ва аплазияси
		Q55.6	Дифаллия
		Q56.1	Эркаклар псевдогермафродитизми, бошқа рукнларда таснифланмаган
		Q56.2	Аёллар псевдогермафродитизми, бошқа рукнларда таснифланмаган
		Q56.4	Жинс ноаниқлиги
65.	Буйрак жомчаси ва сийдик найлари туғма ўтказувчанлиги бузилишлари	Q62.0	Туғма гидронефроз
		Q62.1	Сийдик найи атрезияси ва стенози
		Q62.2	Сийдик найининг туғма кенгайиши [туғма мегалоуретер]
		Q62.3	Буйрак жоми ва сийдик найи ўтказувчанлигининг бошқа туғма бузилишлари
		Q62.5	Сийдик найи агенезияси
		Q62.6	Сийдик найининг қўшалокланиши
		Q62.7	Сийдик найининг нотўғри жойлашуви
		Q62.8	Туғма сийдик пуфаги-сийдик найи-буйрак рефлюкси
66.	Сийдик ажратиш тизимининг бошқа туғма аномалиялари	Q64.0	Эписпадия
		Q64.1	Сийдик пуфаги экстрофияси
		Q64.2	Туғма орқа уретрал клапанлар
67.	Бошқа эндокрин безларнинг бузилишлари	E25	Адреногенитал бузилишлар
68.	Бошқа рукнларда таснифланмаган жинсий балоғатга етишнинг бузилишлари	E30.8	Жинсий балоғатга етишишнинг бошқа бузилишлари
69.	Сийдик йўллари хавfli ўсмалари	C64	Буйрак хавfli ўсмаси, буйрак жомидан ташқари
		C67	Сийдик пуфаги (қопи) хавfli ўсмаси
6-§. Нефрология			
70.	Гломеруляр касалликлар	N00.0	Ўткир нефритик синдром.
		N01.0	Тез ривожланувчи нефритик синдром
		N03.0	Сурункали нефритик синдром
		N04.0	Нефротик синдром
		N08.5	Бириктирувчи тўқима системаси касалликларидаги гломеруляр шикастланишлар

71.	Буйракларнинг тубулоинтерстициал касалликлари	N10.0	Ўткир тубулоинтерстициал нефрит
		N11	Сурункали тубулоинтерстициал нефрит
		N11.0	Рефлюкс билан боғланган, нообструктив сурункали пиелонефрит
		N16.4	Бириктирувчи тўқима системаси касалликларидаги, буйракларнинг тубулоинтерстициал шикастланиши
		N16.5	Трансплантант кўчганда буйракларнинг тубулоинтерстициал шикастланиши
72.	Буйрак етишмовчилиги	N18.5	Буйраклар шикастланишининг терминал босқичи
7-§. Ихтисослаштирилган болалар хирургияси			
73.	Трахея, бронх, ўпка ва нафас аъзоларининг туғма аномалиялари ва бошқа касалликлари	Q18.0	Жабра ёриғи бўшлиғи, фистула ва кистаси
		Q18.2	Жабра ёриғининг бошқа ривожланиш нуқсонлари
		Q18.8	Бўйин ва юзнинг бошқа аниқланган ривожланиш нуқсонлари
		Q32.0	Туғма трахеомаляция
		Q32.1	Трахеянинг бошқа ривожланиш нуқсонлари
		Q32.2	Туғма бронхомаляция
		Q32.3	Бронхлар туғма стенози
		Q32.4	Бронхларнинг бошқа туғма аномалиялари
		Q33.0	Ўпка туғма кистаси
		Q33.1	Ўпканинг қўшимча бўлаги
		Q33.2	Ўпка секвестрацияси
		Q33.3	Ўпка агенезияси
		Q33.4	Туғма бронхоэктаз
		Q33.5	Ўпкадаги тўқима эктопияси
		Q33.6	Ўпка дисплазияси ва гипоплазияси
		Q33.8	Ўпканинг бошқа туғма аномалиялари
		Q34.0	Плевра аномалияси
		Q34.1	Кўкс оралиғи туғма кистаси
		Q34.8	Нафас органларининг бошқа аниқланган туғма аномалиялари
		Q34.9	Аниқланмаган нафас органлари туғма аномалияси
		J85.0	Ўпка гангренаси ва некрози
		J85.1	Ўпка абсцесси, пневмония билан
		J85.2	Ўпка абсцесси, пневмониясиз
		J85.3	Умуртқа билан кўкс оралиғи абсцесси
		J93.0	Зўриқиш спонтан пневмоторакс
		J93.1	Бошқа спонтан пневмоторакс
		J93.8	Бошқа пневмоторакс
		J93.9	Аниқланмаган пневмоторакс
		Q67.7	Кильсимон кўкрак қафаси
		Q67.6	Ботик кўкрак
J86.0	Фистулали пиоторакс		
J86.9	Фистуласиз пиоторакс		
J94.0	Хилусли суюқлик		

		J94.1	Фиброторакс
		J94.2	Гемоторакс
		J94.8	Бошқа аниқланган плеврал ҳолатлар
		J94.9	Аниқланмаган плеврал шикастланиш
		J95.1	Торакал операциядан кейинги ўткир ўпка етишмовчилиги
		B67.1	Echinococcus granulosus қўзғатган ўпка инвазияси
		P25.0	Перинатал даврда юзага келган интерстициал эмфизема ва унга яқин ҳолатлар
74.	Қизилўнгач туғма аномалиялари ва бошқа касалликлари	Q39.0	Қизилўнгач оқмасиз атрезияси
		Q39.1	Трахеа-қизилўнгач оқмаси билан қизилўнгач атрезияси
		Q39.2	Туғма трахеал-қизилўнгач атрезиясиз оқмаси
		Q39.3	Қизилўнгач туғма стенози ва стриктураси
		Q39.4	Қизилўнгач ногора пардаси
		Q39.5	Қизилўнгач туғма кенгайиши
		Q39.6	Қизилўнгач дивертикули
		Q39.8	Қизилўнгачнинг бошқа туғма аномалиялари
		Q39.9	Аниқланмаган қизилўнгач туғма аномалияси
		S27.8	Қизилўнгач (торакал қисмини)нинг травматик тешилиши
		K92.0	Қон қусиш
		K92.2	Аниқланмаган ошқозон-ичак қон кетиш
		K22.2	Қизилўнгач тутилиши
		K22.3	Қизилўнгач тешилиши
		K22.8	Қизилўнгачнинг бошқа аниқланган касалликлари
		K22.9	Аниқланмаган қизилўнгач касаллиги
75.	Бошқа рунларда таснифланмаган суяк-мускул тизими туғма аномалиялари	Q79.0	Туғма диафрагмал чурра
		Q79.1	Диафрагманинг бошқа ривожини нуқсонлари
		Q79.2	Экзомфалоз
		Q79.3	Гастрошиз
		Q79.4	Олхўрисимон киндик синдроми
		Q79.5	Қорин деворининг бошқа туғма аномалиялари
		Q40.1	Диафрагма қизилўнгач тешигининг туғма чурраси
		K40.9	Бир томонлама чов чурра
		N43.1	Халталанган гидроцеле
		Q53.0	Эктопик мойак
		I86.1	Ёрғоқ веналари варикоз кенгайиши
		K40.0	Тутилишли гангрена сиз икки томонлама чов чурраси
		76.	Овқат ҳазм қилиш тракти юқори қисмининг туғма аномалиялари ва бошқа касалликлари
Q40.2	Ошқозоннинг бошқа аниқланган ривожланиш нуқсонлари		

		Q40.3	Аниқланмаган ошқозон ривожланиши нуқсони
		K21.0	Эзофагитли гастроэзофагеал рефлюкс
		K21.9	Эзофагитсиз гастроэзофагеал рефлюкс
		K22.0	Кардиоспазм
		K22.3	Қизилўнғачнинг тешилиши
		K22.1	Қизилўнғач яраси
		S27.8	Қизилўнғач (торакал қисмини)нинг травматик тешилиши
		K86.3	Ошқозон ости беги сохта кистаси
		K91.0	Ошқозон-ичак трактида ўтказилган хирургик операциядан кейинги қусиш
		K91.1	Операция қилинган ошқозон синдромлари
		Z93.1	Гастростоманинг борлиги
		Q41.0	Ўн икки бармоқли ичак туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози
77.	Ингичка ичакнинг туғма аномалиялари ва бошқа касалликлари	Q41.1	Ингичка ичак туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози
		Q41.2	Ёнбош ичак туғма стенози, атрезияси ва йўқлиги
		Q41.8	Ингичка ичакнинг бошқа аниқланган қисмларининг туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози
		Q41.9	Ингичка ичак аниқланмаган қисмининг туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози
		P76.0	Меконийли тикин (пробка) синдроми
		P76.8	Чақалоқда бошқа аниқланган ичак тугилиши
		P76.9	Аниқланмаган чақалоқда ичак тугилиши
		Q43.0	Меккел дивертикули
		Z93.2	Илеостоманинг борлиги
		P78.0	Перинатал даврда ичак перфорацияси
		P78.1	Неонатал перитонитнинг бошқа формалари
		Z98.0	Ичак анастомози қўйиш билан боғлиқ ҳолат
78.	Йўғон ичакнинг туғма аномалиялари ва бошқа касалликлари	L05.0	Абсцессли пилонидал киста
		L05.9	Абсцессиз пилонидал киста
		P78.3	Она қонини ютиш оқибатидаги гематемезис ва мелена
		Q42.0	Тўғри ичак туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози оқма билан
		Q42.1	Тўғри ичак туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози, оқмасиз
		Q42.2	Орқа тешик туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози оқма билан
		Q42.3	Орқа тешик туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози, оқмасиз
		Q42.9	Йўғон ичак аниқланмаган қисмининг туғма йўқлиги, атрезияси ва стенози
		Q43.1	Гиршпрунг касаллиги
		Q43.2	Чамбар ичакнинг бошқа туғма функционал аномалиялари

		Q43.3	Ичак фиксациясининг туғма аномалиялари
		Q43.4	Ичакнинг қўшалокланиши (дубликацияланиши)
		Q43.6	Тўғри ичак ва анус туғма оқмаси
		Q43.7	Сақланган клоака (хирургия)
		K62.1	Тўғри ичак полипи
		K62.2	Орка чиқарув йўли (девори шиллик қаватининг) тушиши
		K62.4	Анус ва тўғри ичак стенози
		K62.5	Анус ва тўғри ичакдан қон кетиш
		K60.1	Ануснинг сурункали ёриғи
		K60.3	Анус оқмаси
		K60.4	Тўғри ичак оқмаси
		K60.5	Аноректал оқма (тўғри ичак ва анус оралик оқма)
		N32.1	Қовуқ-ичак оқма яраси
		N82.0	Қовуқ-вагинал оқма яра
		K92.1	Мелена
		K62.5	Анус ва тўғри ичакдан қон кетиш
		K91.4	Колостома ёки энтеростома дисфункцияси
		P54.2	Чақалоқда тўғри ичакдан қон кетиш
		K62.6	Анус ва тўғри ичак яраси
		K62.8	Анус ва тўғри ичакнинг бошқа аниқланган касалликлари
		K62.9	Анус ва тўғри ичакнинг аниқланмаган касаллиги
		K60.0	Ануснинг ўткир ёриғи
		K62.5	Анус ва тўғри ичакдан қон кетиш
		K59.4	Анал сфинктери спазми
		K59.3	Бошқа рукнларда таснифланмаган, мегаколон
		K91.4	Колостома ёки энтеростома дисфункцияси
		Z93.3	Колостоманинг борлиги
		N36.0	Уретрал оқма яра
		N50.8	Уретроскротал
		K63.2	Ичак оқмаси
		N82.1	Аёллар сийдик жинсий йўлларининг бошқа оқма яралари
		N82.3	Вагина-йўғон ичак оқма яраси
		N82.5	Аёллардаги генитал-тери оқма яралари
79.	Ўт пуфаги, ўт йўллари ва жигар туғма аномалиялари ва бошқа касалликлари	K83.1	Ўт пуфаги йўлининг беркилиб қолиши
		K83.3	Ўт пуфаги йўли оқмаси
		Q44.0	Ўт пуфаги агенезия, аплазия ва гипоплазиялари
		Q44.1	Ўт пуфагининг бошқа туғма аномалиялари
		Q44.2	Ўт йўллари атрезияси
		Q44.3	Ўт йўллари туғма стенози ва стриктураси
		Q44.4	Ўт йўли кистаси
		Q44.5	Ўт йўлларининг бошқа туғма аномалиялари

		Q44.6	Жигар кистоз касаллиги
		Q44.7	Жигарнинг бошқа туғма аномалиялари
		K80.0	Ўткир холециститли ўт пуфаги тошлари
		K80.1	Бошқа холециститли ўт пуфаги тошлари
		K80.2	Холециститсиз ўт пуфаги тошлари
		K80.3	Холангитли ўт йўли тошлари
		K80.4	Холециститли ўт йўли тошлари
		K80.5	Холециститсиз ёки холангитсиз ўт йўли тошлари
		K80.8	Холелитиазнинг бошқа турлари
		K74.4	Иккиламчи билиар цирроз
		K74.6	Бошқа ва аниқланмаган жигар циррози
		B67.3	Echinococcus granulosus қўзғатган кўп сонли эхонококкоз ва бошқа локализацияли инвазия
		B67.0	Echinococcus granulosus қўзғатган жигар инвазияси
80.	Овқат ҳазм қилиш аъзоларининг бошқа туғма аномалиялари	Q45.0	Ошқозон ости беги агенезия, аплазия ва гипоплазиялари
		Q45.1	Ҳалқасимон ошқозон ости беги
		Q45.2	Ошқозон ости беги туғма кистаси
		Q45.3	Ошқозон ости беги ва ошқозон ости беги йўллариининг бошқа туғма аномалиялари
		Q45.8	Овқат ҳазм қилиш органларининг бошқа аниқланган туғма аномалиялари
		Q45.9	Аниқланмаган овқат ҳазм қилиш органлари ривожланиш нуқсони
		K86.3	Ошқозон ости беги сохта кистаси
81.	Ёғ тўқима хавфсиз ўсмаси, барча локализацияли гемангиома ва лимфангиома	D17.0	Бош, юз ва бўйин тери ёғ тўқимаси ва тери ости ёғ клеткаси хавфсиз ўсмаси
		D17.1	Тана тери ёғ тўқимаси ва тери ости клеткаси хавфсиз ўсмаси
		D17.2	Оёқ-кўллар тери ости ёғ тўқимаси ва тери ости клеткаси хавфсиз ўсмаси
		D17.3	Бошқа ва ноаниқ локализацияли тери ёғ тўқимаси ва тери ости клеткаси хавфсиз ўсмаси
		D17.4	Кўкрак қафаси органлари ёғ тўқимаси хавфсиз ўсмаси
		D17.5	Қорин парда ичи органлар ёғ тўқимаси хавфсиз ўсмаси
		D17.6	Уруғ тизимчаси ёғ тўқимасининг хавфсиз ўсмаси
		D17.7	Бошқа локализацияли ёғ тўқима хавфсиз ўсмаси
		D17.9	Аниқланмаган локализацияли ёғ тўқима хавфсиз ўсмаси
		D18.0	Барча локализацияли гемангиома (хирургия)
		D18.1	Барча локализацияли лимфангиома
		D73.1	Гиперспленизм
		D73.4	Талок кистаси

		D73.8	Талоқнинг бошқа касалликлари
		D73.9	Аниқланмаган талоқ касаллиги
8-§. Пластик хирургия			
82.	Суяк-мушак тизими ва бириктирувчи тўқима орттирилган деформациялари	M95.0	Буруннинг орттирилган деформацияси
		M95.1	Травма ва унинг сўнгидаги перихондрит юзага келтирган қулоқ чаноғи деформацияси
		M95.2	Бошнинг бошқа орттирилган деформациялари
		M95.3	Бўйиннинг орттирилган деформацияси
		M95.8	Суяк-мушак системасининг бошқа аниқланган орттирилган деформациялари
		M95.9	Аниқланмаган суяк-мушак системаси орттирилган деформациялари
83.	Кўз, қулоқ, юз ва бўйиннинг туғма аномалиялари	Q16.1	(Ташқи) эшитиш йўлининг туғма йўқлиги, атрезияси ва стриктураси
		Q17.1	Макротия
		Q17.2	Микротия
		Q17.3	Қулоқнинг бошқа аномалияси
		Q17.5	Дўппайиб турувчи қулоқ
		Q17.8	Қулоқнинг бошқа аниқланган ривожланиш нуқсонлари
		Q18.4	Макростомия
		Q18.5	Микростомия
		Q30.1	Бурун агенезияси ва ривож топмаганлиги
		Q30.2	Дарз кетган, эзилган, ёрилган бурун
		Q30.8	Буруннинг бошқа туғма аномалиялари
		Q35.0	Қаттиқ танглай ёриғи икки томонлама
		Q35.1	Қаттиқ танглай ёриғи бир томонлама
		Q35.3	Юмшоқ танглай ёриғи бир томонлама
		Q35.5	Қаттиқ ва юмшоқ танглай ёриғи бир томонлама
		Q35.7	Тилча ёриғи
		Q35.8	Аниқланмаган танглай ёриғи (бўри оғиз) бир томонлама
		Q36.0	Лаб ёриғи икки томонлама
		Q36.1	Лаб ёриғи ўрталик
		Q36.9	Лаб ёриғи бир томонлама
		Q37.0	Қаттиқ танглай ва лаб ёриғи икки томонлама
		Q37.1	Қаттиқ танглай ва лаб ёриғи бир томонлама
		Q37.2	Қаттиқ танглай ва лаб ёриғи икки томонлама
		Q37.3	Қаттиқ танглай ва лаб ёриғи бир томонлама
		Q37.4	Қаттиқ ва юмшоқ танглай ва лаб ёриғи икки томонлама
		Q37.5	Қаттиқ ва юмшоқ танглай ва лаб ёриғи бир томонлама
		Q37.8	Аниқланмаган танглай ва лабнинг икки томонлама ёриғи

		Q37.9	Аниқланмаган танглай ва лабнинг бир томонлама ёриғи
		Q67.0	Юз асимметрияси
		Q67.4	Калла, юз ва жағларнинг бошқа туғма деформациялари
84.	Суяк-мускул тизимининг туғма аномалиялари	Q69.0	Қўшимча бармоқ (бармоқлар)
		Q69.1	Қўл панжа қўшимча бош бармоғи (бармоқлари)
		Q69.2	Оёқ панжа қўшимча панжаси (панжалари)
		Q69.9	Аниқланмаган полидактилия
		Q70.0	Қўл панжа бармоқларининг қўшилиб кетиши
		Q70.1	Қўл панжаларининг ўрдаксимон бармоқлари
		Q70.2	Оёқ панжаларининг ёпишиши
		Q70.3	Оёқ панжа бармоқларининг (ўрдаксимон) пардалилиги
		Q70.4	Полисиндактилия
		Q75.0	Краниосиностоз
		Q75.2	Гипертелоризм
		Q75.8	Калла ва юзнинг бошқа аниқланган ривожини нуқсонлари
		85.	Хавфсиз ўсмалар
D10.1	Тилнинг хавфсиз ўсмалари		
D10.3	Оғизнинг бошқа ва аниқланмаган қисмларининг хавфсиз ўсмалари		
D16.4	Бош ва юз суяқларининг хавфсиз ўсмалари		
D17.0	Бош, юз ва бўйин тери ёғ тўқимаси ва тери ости клетчаткаси хавфсиз ўсмаси		
D17.1	Тана тери ёғ тўқимаси ва тери ости клетчаткаси хавфсиз ўсмаси		
D17.2	Оёқ-қўллар тери ёғ тўқимаси ва тери ости клетчаткаси хавфсиз ўсмаси		
D17.3	Бошқа ва ноаниқ локализацияли тери ёғ тўқимаси ва тери ости клетчаткаси хавфсиз ўсмаси		
D17.7	Бошқа локализацияли ёғ тўқима хавфсиз ўсмаси		
D17.9	Аниқланмаган локализацияли ёғ тўқима хавфсиз ўсмаси		
D18.0	Барча локализацияли гемангиома		
D18.1	Барча локализацияли лимфангиома		
D21.1	Қўл бириктирувчи ва бошқа юмшоқ тўқималарининг, елка камари соҳаси билан бирга хавфсиз ўсмалари		
D21.2	Оёқ бириктирувчи ва бошқа юмшоқ тўқималарининг, чанок-сон соҳаси билан бирга хавфсиз ўсмалари		
D21.3	Кўкрак қафаси бириктирувчи ва бошқа юмшоқ тўқималарининг хавфсиз ўсмалари		

86.	Аниқланмаган ёки номаълум характердаги ўсмалар	D37.0	Лаблар, оғиз бўшлиғи ва ҳалқумнинг аниқланмаган ва номаълум характердаги ўсмалари
		D48.0	Суяклар ва бўғим тоғайлари аниқланмаган ва номаълум характердаги ўсмалари
		D48.1	Бириктирувчи ва бошқа юмшоқ тўқималарнинг аниқланмаган ва номаълум характердаги ўсмалари
		D48.2	Периферик нервлар ва вегетатив нерв системасининг аниқланмаган ва номаълум характердаги ўсмалари
		D48.5	Терининг аниқланмаган ва номаълум характердаги ўсмалари
		D48.7	Бошқа аниқланган локализациялар аниқланмаган ва номаълум характердаги ўсмалари
87.	Периферик томирларнинг бошқа касалликлари	I73.0	Рейно синдроми
88.	Бошқа рунларда таснифланган вена, лимфа томирлари ва лимфа тугунлари касалликлари	I89.0	Бошқа рунларда таснифланмаган, лимфошиш
		I89.8	Лимфатик томир ва лимфатик тугунларнинг бошқа аниқланган ноинфекцион касалликлари
		I89.9	Аниқланмаган лимфатик томир ва лимфатик тугунлар ноинфекцион касалликлари
89.	Тирсак ва билак-кафт усти жароҳатлари	S54.0	Билак-кафт усти поғонасида тирсак нервнинг жароҳати
		S54.1	Билак-кафт усти поғонасида медиал нервнинг жароҳати
		S54.2	Билак-кафт усти поғонасида билак-кафт усти нервнинг жароҳати
		S54.7	Билак-кафт усти поғонасида бир неча нервларнинг жароҳати
		S55.0	Билак-кафт усти поғонасида тирсак артерияси жароҳати
		S55.1	Билак-кафт усти поғонасида билак-кафт усти артерияси жароҳати
		S56.0	Бош бармоқни букувчи мушак ва билак-кафт усти поғонасида унинг пайи жароҳати
		S56.1	Бошқа бармоқ(лар)нинг букувчи мушаги ва билак-кафт усти поғонасида унинг пайи жароҳати
		S56.2	Бошқа букувчи мушак ва билак-кафт усти поғонасида унинг пайи жароҳати
		S56.3	Бош бармоқ ёзувчи ёки узоклаштирувчи мушаги ва билак-кафт усти поғонасида улар пайларининг жароҳати
		S56.4	Бошқа бармоқ(лар) ёзувчи мушаги ва билак-кафт усти поғонасида унинг пайи жароҳати
		S56.5	Бошқа ёзувчи мушакнинг ва билак-кафт усти поғонасида унинг пайи жароҳати

90.	Термик ва кимёвий куйишлар ва совуқ олишлар оқибатлари	T95.0	Бош ва бўйиннинг термик ва кимёвий куйиши ва совуқ олиши оқибати
		T95.1	Гавданинг термик ва кимёвий куйишлар ва совуқ олишлар оқибати
		T95.2	Қўлнинг термик ва кимёвий куйиши ва совуқ олиши оқибати
		T95.3	Оёқнинг термик ва кимёвий куйиши ва совуқ олиши оқибати
		T95.4	Фақат гавданинг шикастланган сатҳига мувофиқ таснифланган, термик ва кимёвий куйишлар оқибати
		T95.8	Бошқа аниқланган термик ва кимёвий куйишлар ва совуқ олишлар оқибатлари
		T95.9	Аниқланмаган термик ва кимёвий куйишлар ва совуқ олишлар оқибатлари
9-§. Болалар офтальмологияси			
91.	Қовоқ, кўз ёши аппарати ва кўз косасининг туғма аномалиялари	Q10.0	Туғма птоз
92.	Шох парда хиралашиши ва чандиқлари	H17.0	Ёпишқоқ лейкома
		H17.1	Шох парданинг бошқа марказий хиралашишлари
		H17.8	Шох парданинг бошқа хиралашиш ва чандиқлари
		H17.9	Аниқланмаган шох парда хиралашиш ва чандиқлари
93.	Кўз гавҳари касалликлари	Q12.0	Туғма катаракта
		H26.1	Травматик катаракта
		H26.2	Кўздаги сурункали яллиғланиш ёки дистрофик жараёнларда келиб чиқадиган катаракта
		H26.3	Дори воситалари таъсирида келиб чиққан катаракта
		H27.1	Кўз гавҳарининг чиқиши
94.	Томирли парда ва тўр парда касалликлари	H33.0	Тўр парданинг ажралиши, йиртилиши билан
		H33.2	Тўр парданинг сероз суюқлик таъсирида ажралиши
		H33.4	Тўр парданинг тракцион ажралиши
		H33.5	Тўр парда ажралишининг бошқа формалари
95.	Глаукома	Q15.0	Туғма глаукома
		H40.3	Травма оқибатида келиб чиққан иккиламчи глаукома
		H40.4	Кўзнинг яллиғланиш касаллиги оқибатида келиб чиққан иккиламчи глаукома
		H40.5	Кўзнинг бошқа кўз касалликлари оқибатида келиб чиққан иккиламчи глаукома
		H40.6	Дори воситаларини қабул қилиш оқибатида келиб чиққан иккиламчи глаукома

96.	Кўз мускуллари касалликлари, кўзларнинг ҳамкорликдаги ҳаракатлари, аккомодация ва рефракциянинг бузилишлари	H49.0	Кўзнинг (ҳаракатлантирувчи) 3-чи нерви фалажи
		H49.1	4-галтак нерви фалажи
		H49.2	6-(узоқлаштирувчи) нерв фалажи
		H49.3	Тўлиқ (ташқи) офтальмоплегия
		H49.8	Бошқа паралитик ғилайликлар
		H49.9	Аниқланмаган паралитик ғилайлик
		H50.0	Кўзларнинг биргаликда ичга (бурун томонга) ғилайланиши
		H50.1	Кўзларнинг биргаликда ташқарига (чакка томонга) ғилайланиши
		H50.2	Вертикал ғилайлик
		H50.6	Механик ғилайлик
H50.9	Аниқланмаган ғилайлик		
10-§. Болалар оториноларингологияси			
97.	Кулоқ туғма аномалиялари	Q16.0	Кулоқ чиганоғининг туғма йўқлиги
		Q16.1	(Ташқи) эшитиш йўлининг туғма йўқлиги, атрезияси ва стриктураси
		Q17.0	Кулоқнинг қўшимча чиганоғи
		Q17.1	Макротия
		Q17.2	Микротия
		Q17.3	Кулоқнинг бошқа аномалияси
		Q17.4	Аномал жойлашган кулоқ
		Q17.5	Дўппайиб турувчи кулоқ
		Q17.8	Кулоқнинг бошқа аниқланган ривожланиш нуқсонлари
		Q17.9	Аниқланмаган кулоқнинг ривожланиш нуқсони
98.	Кондуктив ва нейросенсор карлик ёки эшитиш қобилиятининг йўқотилиши	H90.0	Икки томонли кондуктив карлик
		H90.1	Бир томонли кондуктив карлик иккинчи кулоқда эшитув қобилиятининг нормаллигида
		H90.2	Аниқланмаган кондуктив карлик
		H90.3	Икки томонлама нейросенсор карлик
		H90.4	Бир томонлама нейросенсор карлик иккинчи кулоқ эшитув қобилиятининг нормаллигида
		H90.6	Икки томонлама аралаш кондуктив ва нейросенсор карлик
		H90.7	Бир томонлама аралаш кондуктив ва нейросенсор карлик иккинчи кулоқ эшитув қобилиятининг нормаллигида
		H90.8	Аниқланмаган кондуктив ва нейросенсор карлик (кулоғи оғирлик)
		99.	Ўрта кулоқ сурункали йирингли касалликлари
H 66.2	Сурункали эптитимпано-антрал йирингли ўрта отит (эпитимпанит).		
H66.3	Бошқа сурункали йирингли ўрта отитлар		
H66.4	Аниқланмаган ўрта йирингли отит		
H66.9	Ўрта кулоқ ва мастоидал бўшлиқнинг ноаниқ касалликлари		

100.	Ўрта қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқнинг бошқа касалликлари	H74.0	Тимпаносклероз
		H74.1	Ўрта қулоқ адгезив касаллиги
		H74.2	Эшитув суюқчаларининг узилиши ва жойидан силжиши
		H74.3	Эшитув суюқчаларининг бошқа орттирилган нуқсонлари
		H74.4	Ўрта қулоқ полипи
		H74.8	Ўрта қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқнинг бошқа аниқланган касалликлари
		H74.9	Аниқланмаган ўрта қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқ касалликлари
101.	Бошқа рунларда таснифланмаган тиббий муолажалардан кейин келиб чиққан қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқ зарарланишлари	H95.0	Мастоидэктомиядан кейин қайталанувчи бўшлиқ холестеатомаси
		H95.1	Мастоидэктомиядан кейин учрайдиган бошқа зарарланишлар
		H95.8	Тиббий муолажадан кейин келиб чиққан қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқнинг бошқа зарарланишлари
		H95.9	Аниқланмаган тиббий муолажадан кейин келиб чиққан қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқнинг зарарланиши
102.	Эшитув (евфстахий) найи яллиғланиши ва беркилиб қолиши	H68.0	Эшитув (евфстахий) найи яллиғланиши
		H68.1	Эшитув (евфстахий) найининг беркилиб қолиши
103.	Мастоидит ва унга яқин ҳолатлар	H70.0	Ўткир мастоидит
		H70.1	Сурункали мастоидит
		H70.2	Петрозит
		H70.8	Бошқа мастоидитлар ва уларга яқин ҳолатлар
		H70.9	Аниқланмаган мастоидит
104.	Бошқа рунларда таснифланмаган, товуш бурмалари ва ҳиқилдоқ касалликлари	J38.0	Товуш бурмалари ва ҳиқилдоқ фалажи
		J38.1	Товуш бурмаси ва ҳиқилдоқ полипи
		J38.2	Товуш бурмалари тугунчалари
		J38.3	Товуш бурмаларининг бошқа касалликлари
		J38.4	Ҳиқилдоқ шишиши
		J38.5	Ҳиқилдоқ спазми
		J38.6	Ҳиқилдоқ стенози
J38.7	Ҳиқилдоқнинг бошқа касалликлари		
105.	Оғиз ва ҳалқум хавфсиз ўсмалари	D10.6	Бурун-ҳалқумнинг хавфсиз ўсмаси
		D10.7	Ҳиқилдоқ-ҳалқумнинг хавфсиз ўсмаси
		D14.6	Бурун бўшлиғи хавфсиз ўсмаси
106.	Сурункали синусит	J32.0	Сурункали юқори жағ синусити
		J32.1	Сурункали фронтал синусит
		J32.2	Сурункали этмоидал синусит
		J32.3	Сурункали сфеноидал синусит
		J32.4	Сурункали пансинусит
		J32.8	Бошқа сурункали синуситлар
		H04.5	Кўз ёши йўллари торайиши ва етишмовчилиги

107.	Юқори нафас йўлларининг бошқа касалликлари	J33.0	Бурун бўшлиғи полипи
		J33.1	Синус полипоз дегенерацияси
		J33.8	Синуснинг бошқа полиплари
		J33.9	Аниқланмаган бурун полипи
		J34.2	Жойидан силжиган бурун тўсиғи
		J34.3	Бурун супраси чиғаноқлари гипертрофияси
		J34.8	Бурун ва бурун синусларининг бошқа аниқланган касалликлари
		J35.0	Сурункали тонзиллит
		J35.2	Бурун ҳалқум безининг гипертрофияси
		J35.3	Танглай муртаклари гипертрофияси
		Q30.0	Хоаналар атрезияси
11-§. Гематология ва онкология			
108.	Бош мия ва марказий нерв системаси хавфли ва хавфсиз ўсмалари	S69.0	Конъюнктиванинг хавфли ўсмалари
		S69.6	Кўз косасининг хавфли ўсмалари
		S69.8	Кўз ва унинг қўшимча аппаратининг юқорида кўрсатилган, битта ёки ундан кўп локализациялари чегарасидан чиқувчи, зарарланиши
		S70.0	Бош мия пардаларининг хавфли ўсмалари
		S70.1	Орка мия пардаларининг хавфли ўсмалари
		S70.9	Аниқланмаган мия пардаларининг хавфли ўсмалари
		S71.0	Катта миянинг, бўлмалари ва қоринчаларидан ташқари хавфли ўсмалари
		S71.1	Пешона бўлмасининг хавфли ўсмалари
		S71.2	Чакка бўлмасининг хавфли ўсмалари
		S71.3	Тепа бўлмасининг хавфли ўсмалари
		S71.4	Энса бўлмасининг хавфли ўсмалари
		S71.5	Мия қоринчасининг
		S71.6	Миячанинг
		S71.9	Бош миянинг аниқланмаган локализацияли хавфли ўсмаси
		S76.0	Бош, юз ва бўйиннинг ноаниқ локализацияли хавфли ўсмалари
		D32.0	Бош мия пардаларининг хавфсиз ўсмалари
		D33.0	Орка мия пардаларининг хавфсиз ўсмалари
109.	Лимфоид, қон ишлаб чиқарувчи ва уларга яқин бўлган тўқималар хавфли ва хавфсиз ўсмалари	S81.0	Лимфоид устунлик, Ходжкин касаллиги
		S81.7	Ходжкин касаллигининг бошқа кўринишлари
		S81.9	Аниқланмаган Ходжкин касаллиги
		S82.0	Майда хужайрали парчаланган ядролар билан, фолликуляр тугунли хавфли ўсмалари
		S83.0	Аралаш, майда хужайрали парчаланган ядролар билан, йирик хужайрали, фолликуляр тугунли хавфли ўсмалари
		S83.7	Фолликуляр ноходжкин лимфомасининг бошқа типлари
		S85.0	Лимфосаркома (ноходжкин)
		S85.1	В-хужайрали ноходжкин лимфомаси
		S85.9	Ноходжкин лимфомасининг бошқа турлари

		C86.0	Т ва НК хужайрали ноходжин лимфомасининг аниқланган турлари
		C77.0	Бош, юз ва бўйин лимфа тугунларининг хавфли ўсмаси
		C77.1	Кўкрак ичи лимфа тугунларининг хавфли ўсмаси
		C77.2	Қорин ичи лимфа тугунларининг хавфли ўсмаси
		C77.3	Қўлтиқ ости соҳаси ва қўл лимфа тугунларининг хавфли ўсмаси
		C77.8	Кўп сонли локализацияли лимфа тугунларининг хавфли ўсмаси
		C78.0	Ўпка иккиламчи хавфли ўсмалари
		C01.0	Тил илдининг хавфли ўсмаси
		C07.0	Қулоқ олди сўлак беги хавфли ўсмаси
		C10.0	Оғиз-ҳалқум хавфли ўсмаси
		C11.0	Бурун-ҳалқум юқори деворининг хавфли ўсмаси
		C14.0	Аниқланмаган ҳалқумнинг хавфли ўсмаси
		C43.0	Лаб хавфли меланомаси
		C44.0	Лаб терисининг хавфли ўсмаси
		C45.0	Плевра мезотелиомаси
		C46.0	Тери Капоши саркомаси
		C74.0	Буйрак усти беги пўстлогининг хавфли ўсмаси
		D10.0	Лабнинг хавфсиз ўсмалари
		D11.0	Қулоқ олди сўлак безининг хавфсиз ўсмалари
		D11.7	Бошқа сўлак безларининг хавфсиз ўсмалари
		D17.0	Бош, юз ва бўйин тери ёғ тўқимаси ва тери ости клетчаткаси хавфсиз ўсмалари
		D18.0	Барча локализацияли гемангиома
		D18.1	Барча локализацияли лимфангиома
		D19.0	Плевра мезотелиал тўқимасининг хавфсиз ўсмалари
		D21.0	Бош, юз ва бўйиннинг бириктирувчи ва бошқа юмшоқ тўқималарининг хавфсиз ўсмалари
		D23.0	Лаб терисининг хавфсиз ўсмалари
		D36.0	Лимфатик тугунларнинг хавфсиз ўсмалари
110.	Ҳазм ва кўкрак қафаси органлари, мезотелиал-юмшоқ ва нерв тўқималари хавфли ва хавфсиз ўсмалари	C18.0	Кўричакнинг хавфли ўсмалари
		C18.2	Кўтариловчи чамбар ичакнинг хавфли ўсмалари
		C19.0	Ректосигмоид бирикма хавфли ўсмаси
		C22.0	Жигар хужайрали рак
		C22.2	Гепатобластома
		C22.4	Жигарнинг бошқа саркомалари
		C22.9	Жигарнинг аниқланмаган хавфли ўсмаси
		C25.0	Ошқозон ости беги бошчасининг хавфли ўсмалари

C25.1	Ошқозон ости беги танасининг хавфли ўсмалари
C25.2	Ошқозон ости беги думининг хавфли ўсмалари
C25.4	Ошқозон ости беги Лангерганс оролчалари хужайраларининг хавфли ўсмалари
C47.0	Бош, юз ва бўйин периферик нервларининг хавфли ўсмалари
C47.8	Периферик нервлар ва вегетатив нерв системасининг юқорида кўрсатилган, битта ёки ундан кўп локализациялари чегарасидан чиқувчи, зарарланиши
C47.9	Периферик нервлар ва вегетатив нерв системасининг, аниқланмаган локализацияли хавфли ва хавфсиз ўсмалари
C48.0	Қорин парда орти соҳасининг хавфли ўсмалари
C48.8	Қорин парда орти соҳаси ва қорин парданинг юқорида кўрсатилган, битта ёки ундан кўп локализациялари чегарасидан чиқувчи, зарарланиши
C49.0	Бош, юз ва бўйин бириктирувчи ва юмшоқ тўқималарининг хавфли ўсмалари
C49.1	Кўллар юмшоқ ва бириктирувчи тўқималарининг, елка камари билан биргаликда хавфли ўсмалари
C49.2	Оёқлар юмшоқ ва бириктирувчи тўқималарининг, чаноқ-сон соҳаси билан биргаликда хавфли ўсмалари
C49.3	Кўкрак қафаси бириктирувчи ва юмшоқ тўқималарининг хавфли ўсмалари
C49.4	Қорин юмшоқ ва бириктирувчи тўқималарининг хавфли ўсмалари
C49.6	Ноаниқ локализацияли тана бириктирувчи ва юмшоқ тўқималарининг хавфли ўсмалари
C49.9	Юмшоқ ва бириктирувчи тўқималарининг аниқланмаган локализацияли хавфли ва хавфсиз ўсмалари
D12.0	Кўричакнинг хавфсиз ўсмалари
D12.2	Кўтарилувчи чамбар ичакнинг хавфсиз ўсмалари
D12.5	Сигмасимон ичакнинг хавфсиз ўсмалари
D12.8	Йўғон ичакнинг хавфсиз ўсмалари
D13.0	Қизилўнгачнинг хавфсиз ўсмалари
D13.3	Ингичка ичакнинг бошқа ва ноаниқ қисмларининг хавфсиз ўсмалари
D14.0	Ўрта кулоқ, бурун бўшлиғи ва қўшимча бўшлиқларнинг хавфсиз ўсмалари
D14.2	Трахеянинг хавфсиз ўсмалари
D14.3	Бронх ва ўпканинг хавфсиз ўсмалари
D20.0	Қорин парда орти соҳасининг хавфсиз ўсмалари

111.	Суяк ва бўғим тоғайларининг хавфли ва хавфсиз ўсмалари	C40.0	Курак ва елка-билак суякларининг хавфли ўсмалари
		C40.1	Қўл калта суякларининг хавфли ўсмалари
		C40.2	Оёқ узун суякларининг хавфли ўсмалари
		C40.8	Оёқ-қўл суяк ва бўғим-тоғайларининг битта ёки ундан кўп локализациялари чегарасидан чиқувчи хавфли ва хавфсиз ўсмалари
		C40.9	Оёқ-қўл суяк ва бўғим-тоғайларининг, аниқланмаган локализацияли хавфли ўсмалари
		C41.0	Бош ва юз суякларининг хавфли ўсмалари
		C41.1	Пастки жағнинг хавфли ўсмалари
		C41.2	Умуртқа поғонасининг хавфли ўсмалари
		C41.3	Қовурғалар, тўш ва ўмров суякларининг хавфли ўсмалари
		C41.4	Чанок, думғаза ва дум суякларининг хавфли ўсмалари
		C41.9	Суяк ва бўғим-тоғайларининг аниқланмаган хавфли ўсмалари
		D16.0	Курак ва қўл узун суякларининг хавфсиз ўсмалари
		D16.1	Қўл калта суякларининг хавфсиз ўсмалари
		D16.2	Оёқ узун суякларининг хавфсиз ўсмалари
		D16.4	Бош ва юз суякларининг хавфсиз ўсмалари
		D16.7	Қовурғалар, тўш ва ўмров суякларининг хавфсиз ўсмалари
		D16.8	Думғаза, дум ва чанок суякларининг хавфсиз ўсмалари
D17.3	Бошқа ва ноаниқ локализацияли тери ёғ тўқимаси ва тери ости клетчаткаси хавфсиз ўсмаси		
112.	Аёллар ва эркеклар жинсий органлари хавфли ва хавфсиз ўсмалари	C51.0	Катта уятли лабининг хавфли ўсмаси
		C52.0	Қиннинг хавфли ўсмаси
		C53.0	Ички қисмининг хавфли ўсмаси
		C54.0	Бачадон бўйининг хавфли ўсмаси
		C55.0	Бачадон хавфли ўсмаси ноаниқ локализацияли хавфли ўсмаси
		C56.0	Тухумдон хавфли ўсмаси
		C57.0	Фаллопиев найининг хавфли ўсмаси
		C58.0	Плацента хавфли ўсмаси
		C61.0	Простата беги хавфли ўсмаси
		C62.0	Ёргоққа тушмаган мойкнинг хавфли ўсмаси
		C62.1	Ёргоққа тушган мойкнинг хавфли ўсмаси
		C63.0	Мояк ортигининг хавфли ўсмаси
		C63.7	Бошқа аниқланган эркеклар жинсий органларининг хавфли ўсмаси
		C64.0	Буйрак хавфли ўсмаси, буйрак жомидан ташқари хавфли ўсмаси
C68.0	Уретранинг хавфли ўсмаси		

		C79.0	Буйрак ва буйрак жомлари иккиламчи хавfli ўсмаси
		C80.0	Ноаниқ локализацияли хавfli ўсма
		D27.0	Тухумдоннинг хавфсиз ўсмалари
		D28.0	Вульванинг хавфсиз ўсмалари
		D29.0	Жинсий олатнинг хавфсиз ўсмалари
113.	Нафас органлари ва кўкрак кафаси хавfli ва хавфсиз ўсмалари	C30.0	Бурун бўшлигининг хавfli ўсмалари
		C31.0	Юқори жағ (Гаймор) бўшлигининг хавfli ўсмалари
		C32.0	Бевосита овоз аппаратининг хавfli ўсмалари
		C33.0	Трахея хавfli ўсмаси
		C34.0	Асосий бронхлар хавfli ўсмалари
		C37.0	Айрисимон без (тимуснинг) хавfli ўсмаси
		C38.0	Юракнинг хавfli ўсмалари
		C39.0	Нафас органлари ва кўкрак ичи органларининг бошқа ва аниқ кўрсатилмаган хавfli ўсмаси
114.	Қон яратувчи ва унга алоқадор тўқималар хавfli ўсмалари ва бошқа касалликлари	C91.0	Ўткир лимфобластли лейкоз
		C91.9	Аниқланмаган лимфоид лейкоз
		C92.0	Ўткир миелоид лейкоз
		C92.1	Сурункали миелоид лейкоз
		C92.4	Ўткир промиелоцитар лейкоз
		C92.7	Бошқа миелоид лейкоз
		C93.3	Ювенил миеломоноцитар лейкоз
		C93.7	Бошқа моноцитар лейкоз
		C96.0	Лангерганс хужайрали гистиоцитоз
		D46.0	Миелодиспластик синдром
		D47.9	Лимфоид, қон яратувчи тўқималарнинг ноаниқ ёки номаълум ўсмалари
		D55.0	Фермент алмашинувининг бузилиши камқонлиги-глюкоза 6 фосфат дегидрогеназа етишмовчилиги
		D56.1	В Талассемия
		D57.0	Ўроқсимон хужайрали камқонлик криз билан
		D61.0	Конституционал апластик камқонлик
		D61.3	Идиопатик апластик камқонлик
		D64.0	Наслий сидеробласт камқонлик
		D68.0	Виллербранд касаллиги
		D68.2	Қон ивиш факторларининг наслий камчилиги
		D69.1	Тромбоцитларнинг сифатли нуқсонлари
		D69.3	Идиопатик тромбоцитопеник пурпура
		D69.4	Елка суягисиз тромбоцитопения
		D69.8	Аниқланмаган гемorraгик ҳолатлар
		D70.0	Агранулоцитоз
		D82.0	Вискотт-Олдрич синдроми
		D89.9	Иммун тизимнинг аниқлаштирилмаган бузилишлари

12-§. Гастроэнтерология			
115.	Ноинфекцион энтерит ва колитлар	K50.1	Крон касаллиги
		K51.0	Ярали (сурункали) энтероколит
		K52.2	Аллергик гастроэнтерит ва аллергик колит
		K56.0	Паралитик илеус
		K56.1	Ичак инвагинацияси
		K59.0	Сурункали ич қотиши билан кечувчи касалликлар: долихосигма, долихоколон
116.	Қизилўнгачнинг бошқа касалликлари	K21.0	Гастроэзофагеал рефлюкс касаллиги
		K22.0	Қизилўнгач ахалазияси (кардиал қисм стенози)
		K22.2	Қизилўнгач тугилиши
		Q39.3	Қизилўнгач туғма стенози ва стриктураси
117.	Ошқозон ва ўн икки бармоқ ичак касалликлари	K25.7	Ошқозон яра касаллиги (асоратли ва асоратсиз)
		K26.7	Ўн икки бармоқ ичак яра касаллиги (асоратли ва асоратсиз)
		K29.6	Сурункали гастрит ва дуоденит
118.	Жигар ва ўт йўллари касалликлари	B18.1	Дельта-агентсиз сурункали вирусли гепатит В
		B18.2	Сурункали вирусли гепатит С
		K91.5	Постхолецистоэктомик синдром
		K74.0	Жигар фибрози ва циррози
		K75.4	Аутоиммун гепатит
		Q44.0	Ўт пуфаги агенезия, аплазия ва гипоплазияси
13-§. Ихтисослаштирилган педиатрия ва генетика			
119.	Бошқа рукнларда таснифланмаган, жинсий балоғатга етишнинг бузилишлари	E30.0	Жинсий балоғатга етишнинг кечикиши
		E30.1	Барвақт жинсий балоғатга етиш
		E31.0	Аутоиммун полиглондуляр етишмовчиликлар
		E31.9	Аниқланмаган полигландуляр дисфункция
		Q50.3	Тухумдоннинг бошқа туғма аномалиялари
		Q55.0	Мояк йўқлиги ва аплазияси
120.	Модда алмашинувининг бузилишлари	E03.1	Буқоқсиз туғма гипотиреоз
		E16.2	Аниқланмаган гипогликемия
		E20.0	Идиопатик гипопаратиреоз
		E20.1	Псевдогипопаратиреоз
		E23.0	Гипопитуитаризм
		E21.3	Аниқланмаган гиперпаратиреоз
		E24.0	Гипофизар генезли Иценко-Кушинг касаллиги
		E24.8	Кушингонд синдром билан таърифланадиган бошқа ҳолатлар
		E25.0	Ферментлар танқислиги билан боғлиқ бўлган туғма андрогенитал бузилишлар
		E25.8	Бошқа андрогенитал бузилишлар
		E26.9	Аниқланмаган гиперальдостеронизм
		E27.2	Аддисон кризи
		E27.9	Буйрак усти безларининг аниқланмаган касаллиги

		E34.5	Андроген резистентлик синдроми
		E34.8	Бошқа аниқланган эндокрин бузилишлар
		E44.0	Мўътадил оксил-энергетик етишмовчилик
		E70.0	Классик фенилкетонурия
		E70.1	Бошқа гиперфенилаланинемиялар
		E71.1	Тармоқланган занжирли аминокислоталар алмашинуви бузилишининг бошқа турлари
		E71.3	Ёғ кислоталар алмашинуви бузилишлари
		E72.8	Бошқа аниқланган аминокислоталар алмашинувининг бузилишлари
		E83.0	Мис алмашинуви бузилишлари
		E83.3	Фосфор алмашинуви бузилишлари
		M81.5	Идиопатик остеопороз
		Q78.0	Ниҳоясига етмаган остеогенез
		Q78.1	Полиостоз фиброз дисплазия
121.	Бир неча системаларни қамраб олувчи бошқа аниқланган туғма аномалиялар ва синдромлар	Q87.0	Кўпроқ юзнинг ташқи кўринишига таъсир килувчи туғма аномалиялар синдромлари
		Q87.1	Асосан карлик кўринишида намоён бўладиган туғма аномалиялар синдромлари
		Q87.2	Асосан оёқ-қўлларни қамраб олувчи туғма аномалиялар синдромлари
		Q87.3	Ривожланишнинг эрта босқичларида ортиқча ўсиш [гигантизм] ҳолида намоён бўладиган туғма аномалиялар синдромлар
		Q87.4	Марфан синдроми
		Q87.8	Бошқа рукнларда таснифланмаган, бошқа аниқланган туғма аномалиялар синдромлари
122.	Бошқа рукнларда таснифланмаган хромосом аномалиялар	Q92.0	Тўлиқ хромосом трисомияси, мейотик ажралишмаслик
		Q92.1	Тўлиқ хромосом трисомия, мозаицизм (Митотик ажралишмаслик)
		Q92.2	Катта қисман трисомия
		Q92.3	Кичик қисман трисомия
		Q92.4	Фақат прометафазада кузатиладиган икки хисса кўпайиш
		Q92.5	Бошқа қайта қуриш комплекс билан икки хисса кўпайиш
		Q92.6	Махсус белгиланган хромосомалар
		Q92.7	Триплоидия ва полиплоидия
		Q93.0	Тўлиқ хромосом моносомия, мейотик ажралмаслик
		Q93.1	Тўлиқ хромосом моносомия, мозаицизм. митотик ажралмаслик
		Q93.5	Хромосома бир қисмининг бошқа делециялари
		Q93.7	Бошқа қайта қуриш комплекс билан делециялар
		Q93.8	Аутосомалардан келиб чиққан бошқа делециялар
		Q95.2	Анормал индивиддаги баланслашган аутосом қайта қуришлар

		Q96.0	45,X кариотип,
		Q96.1	46,X iso (Xq) кариотип
		Q96.2	46,X аномал жинсий хромосомали, iso (Xq)дан ташқари кариотип
		Q96.3	45,X / 46,XX ёки XY мозаицизми
		Q96.8	Тернер синдромининг бошқа вариантлари
		Q97.0	47,XXX кариотип
		Q97.1	Учтадан кўп X-хромосомага эга аёл
		Q97.2	X-хромосомага эга турли сонли занжир мозаицизми
		Q97.3	46,XY-кариотипли аёл
		Q98.1	Кляйнфелтер синдроми, иккитадан кўп бўлган X хромосомали эркак
		Q98.2	Кляйнфелтер синдроми, 46,XX-кариотипли эркак
		Q98.3	46,XX-кариотипли бошқа эркак
		Q98.5	Кариотип 47,XY
		Q98.6	Жинсий хромосомалари таркибий ўзгаришли эркак
		Q98.7	Мозаик жинсий хромосомали эркак
		Q98.8	Жинсий хромосомаларнинг бошқа аниқланган,аномалиялари, эркак фенотипи
		Q99.0	Мозаик (химера) 46,XX / 46,XY
		Q99.1	46,XX чин гермафродит
		Q99.2	Мўрт X-хромосома
		Q99.8	Бошқа аниқланган хромосом аномалиялар
123.	Орқа мия мушакларининг атрофияси ва улар билан боғлиқ синдромлар	G12.1	Бошқа ирсий умуртқа мушакларининг атрофияси 2-3 тип

».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ**279 «Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тасарруф-
фидаги ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомни
тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида***

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
6 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1869-4*

Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги ҳамда «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 14 сентябрдаги ПҚ–694-сон «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ҳарбий хизматчиларини уй-жой билан таъминлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 22 октябрдаги 845-сон «Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларни доимий яшаш жойи ва вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2018 йил 28 августдаги ПҚ–3924-сон қарорини амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги, 2019 йил 26 февралдаги 170-сон «Давлат уй-жой фондидаги турар жойларни тақсимлаш ва фуқароларга ижара шартномаси шартлари асосида беришни тартибга солишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида»ги ҳамда 2019 йил 28 декабрдаги 1049-сон «Ўзбекистон Республикасида фуқароларни доимий яшаш ва вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш тартибини янада соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларига мувофиқ **буйруман:**

1. Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирининг 2008 йил 14 октябрдаги 658-сон «Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруғига (рўйхат рақами 1869, 2008 йил 11 ноябрь) иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Б. КУРБАНОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 6 июнь,
486-сон

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 10 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
мудофаа вазирининг 2023 йил 6 июндаги
486-сон буйруғига
ИЛОВА

**«Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги
ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш
ҳақида»ги буйруққа киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 5-банддаги «мудофаа вазирининг фронт орти ва капитал қурилиш бўйича ўринбосари» деган сўзлар «мудофаа вазирининг моддий-техник таъминот бўйича ўринбосари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Низомда:

а) 1-банднинг олтинчи ва еттинчи хатбошилари, 10-банднинг биринчи ва иккинчи хатбошилари, 13-банднинг биринчи ва иккинчи хатбошилари, 24 ва 34-бандларнинг давлат тилидаги матнидаги «қонун» деган сўз «қонунчилик» деган сўз билан алмаштирилсин;

б) 9-банднинг давлат тилидаги матнидаги «Шартнома» ва «қонун» деган сўзлар тегишли равишда «Контракт» ва «қонунчилик» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

в) 11-банднинг биринчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«11. Ёпиқ ҳарбий шаҳарчаларда турар жой билан таъминланадиган ҳарбий хизматчилар, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ишчи ва хизматчилари (бундан буён матнда ишчи ва хизматчилар деб юритилади) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 26 февралдаги 170-сон «Давлат уй-жой фондидаги турар жойларни тақсимлаш ва фуқароларга ижара шартномаси шартлари асосида беришни тартибга солишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги номидан ҳудудий уй-жойдан фойдаланиш қисми (бундан буён матнда ҳудудий УФҚ деб юритилади) бошлиғи билан хизмат турар жойини ижарага олиш шартномасини (бундан буён матнда шартнома деб юритилади) тузадилар.»;

г) 12-бандда:

биринчи хатбошининг давлат тилидаги матнидаги «Шартнома» ва «қонун» деган сўзлар тегишли равишда «Контракт» ва «қонунчилик» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи хатбошидаги «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ишчи ва хизматчиларига» деган сўзлар «ишчи ва хизматчиларга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

д) 14-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«14. Ҳарбий хизматчилар, ишчи ва хизматчиларга аҳоли пункти ва аҳоли пунктдан ташқаридаги рухсатнома тизимига эга бўлган ёпиқ ҳарбий шаҳарчалардан хизмат турар жойлари тегишли ҳарбий қисм ва гарнизонлар уй-жой комиссиялари қарорига мувофиқ тақдим этилади.

Хизмат турар жойлари тақдим этилган ҳарбий хизматчилар, ишчи ва хизматчиларга ҳарбий хизматни ўташ (меҳнат фаолиятини амалга ошириш)

даври учун мазкур Низомнинг 2-иловасида келтирилган шаклга мувофиқ хизмат ордерлари расмийлаштириб берилади.

Ҳарбий хизматчилар, ишчи ва хизматчиларга хизмат ордерларини расмийлаштириб бериш ва хизмат турар жойларининг ҳисобини юритиш ҳудудий УФҚ томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади.

Хизмат ордерларида ҳарбий хизматчилар, ишчи ва хизматчилар ҳамда улар билан бирга истиқомат қилувчи шахслар тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилади.

Ёпиқ ҳарбий шаҳарчаларда хизмат ордерлари асосида истиқомат қилувчи шахсларни доимий ва вақтинча рўйхатга олиш ҳамда рўйхатдан чиқариш Ўзбекистон Республикаси фуқароларини доимий яшаш жойи ва вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш ҳамда рўйхатдан чиқаришни тартибга солувчи қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Хизмат ордерлари уларни расмийлаштириб берган ҳудудий УФҚга ҳарбий хизматчилар, ишчи ва хизматчилар томонидан, улар белгиланган тартибда рўйхатга олинганларидан сўнг, қайтариб топширилади.»;

е) 15-банднинг иккинчи ва учинчи хатбошилари қуйидаги мазмундаги иккинчи — бешинчи хатбошилар билан алмаштирилсин:

«Ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар умумий ётоқхонасининг яшаш учун мўлжалланган хонасига кўчиб кириш мазкур Низомнинг 3-иловасига мувофиқ шаклдаги талон асосида амалга оширилади.

Ёпиқ ҳарбий шаҳарчаларнинг умумий ётоқхонасига кўчиб кираётган ҳарбий хизматчилар, ишчи ва хизматчилар билан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 26 февралдаги 170-сон «Давлат уй-жой фондидаги турар жойларни тақсимлаш ва фуқароларга ижара шартномаси шартлари асосида беришни тартибга солишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, хизмат турар жойини ижарага олиш шартномаси тузилади.

Ёпиқ ҳарбий шаҳарчаларнинг умумий ётоқхоналарида талон асосида истиқомат қилувчи шахсларни вақтинча рўйхатга олиш ҳамда рўйхатдан чиқариш Ўзбекистон Республикаси фуқароларини доимий яшаш жойи ва вақтинча турган жойи бўйича рўйхатга олиш ҳамда рўйхатдан чиқаришни тартибга солувчи қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Умумий ётоқхоналарда истиқомат қилувчи шахсларни яшаш жойи бўйича доимий рўйхатга олиш тақиқланади.»;

ж) 17-банднинг давлат тилидаги матнидаги «кейинги ўринларда матнда» деган сўзлар «бундан буён матнда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

з) 25-банднинг иккинчи хатбошисидаги «ШНҚ 3.01.04-04» қисқартмаси «ШНҚ 3.01.04-19» қисқартмаси билан алмаштирилсин;

и) 29-банддаги «Мудофаа вазирлиги Уй-жойдан фойдаланиш бошқармаси» деган сўзлар «Мудофаа вазирлиги марказий аппарати Таъминот департаменти Уй-жойдан фойдаланиш бошқармаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

к) 1-илова ушбу ўзгартиришларнинг иловасига мувофиқ таҳрирда баён этилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ёпик
ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомни
тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа
киритилаётган ўзгартиришларга
ИЛОВА

«Ўзбекистон Республикаси
Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ёпик
ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги
тасарруфидаги ёпик ҳарбий шаҳарчалар
РЎЙХАТИ**

Т/р	Аҳоли пункти	Ҳарбий шаҳарча рақами	Уйлар/хонадонлар сони
Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги марказий аппаратининг УФҚ			
1.	Тошкент шаҳри	51	3/13 (133а, 133б, 133к)
Тошкент ҳудудий УФҚ			
2.	Малек аҳоли пункти	2	3/66
3.	Қуёшли аҳоли пункти	176	2/64
4.	Чиноз аҳоли пункти	97	4/16
5.	Келес аҳоли пункти	102	2/8
6.	Бинокор аҳоли пункти	118	1/12
Чирчиқ ҳудудий УФҚ			
7.	Қизил шалола аҳоли пункти	93	2/48
8.	Чиғириқ аҳоли пункти	113	2/16
9.	Ширин аҳоли пункти	11 «а»	11/222
10.	Ангрен шаҳри	1	1/64
Самарқанд ҳудудий УФҚ			
11.	Кимёгарлар шаҳарчаси (Супер)	37	2/24
12.	Қурқозон аҳоли пункти	60	4/16
Каттақўрғон ҳудудий УФҚ			
13.	Каттақўрғон шаҳри	2	1/36
14.	Оқтош шаҳри	30	6/19
Жиззах ҳудудий УФҚ			
15.	Олмачи аҳоли пункти	5	5/100
16.	Бахмал аҳоли пункти	36	9/192
Бухоро ҳудудий УФҚ			
17.	Меҳнатобод аҳоли пункти	34	1/4
18.	Қорақўл тумани	36	3/144

Қарши ҳудудий УФҚ			
19.	Хонобод аҳоли пункти	4	15/352
20.	Қарши шаҳри	13	10/214
21.	Муборак шаҳри	38	4/128
22.	Нуристон аҳоли пункти	18	5/248
23.	Пачкамар аҳоли пункти	39	9/176
Термиз ҳудудий УФҚ			
24.	Какайди аҳоли пункти	1 «к»	18/290
25.	Хайробод аҳоли пункти	52	8/142
26.	Майдон аҳоли пункти	67	11/208
27.	Сариосиё аҳоли пункти	17	1/8
28.	Сариосиё аҳоли пункти	18	2/40
29.	Термиз шаҳри	1	2/64
Нукус ҳудудий УФҚ			
30.	Нукус шаҳри	1	11/188
31.	Орнек аҳоли пункти	2	2/52
32.	Урганч шаҳри	24	6/6
33.	Қиёт аҳоли пункти	26	1/16
Наманган ҳудудий УФҚ			
34.	Фурумсарой аҳоли пункти	13 «а»	5/72
35.	Фурумсарой аҳоли пункти	13 «б»	4/128
36.	Чуст шаҳри	15 «а»	2/96
37.	Хасанобод аҳоли пункти	69	19/300
Фарғона ҳудудий УФҚ			
38.	Жанубий Оламушук аҳоли пункти	20	8/128
39.	Толмазор аҳоли пункти	70	5/96
40.	Фарғона шаҳри	10	1/48
41.	Фарғона шаҳри	69	1/55
42.	Андижон шаҳри	1 «а»	1/32
43.	Сўх тумани	62	4/96

».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БҲЙРУҒИ

280 Божхона қиймати декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқноманинг 3-иловасига ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
7 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2868-3*

Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 27 апрелдаги ПФ–122-сон «Божхона маъмуриятчилигини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2017 йил 8 февралдаги 01-02/8-4-сон қарори (рўйхат рақами 2868, 2017 йил 14 март) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 11-сон, 176-модда) билан тасдиқланган Божхона қиймати декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқноманинг 3-иловасига иловага мувофиқ ўзгартиришлар ва қўшимча киритилсин.

2. Мазкур бўйруқ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил ва Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси билан келишилган.

3. Мазкур бўйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Ш. КУДБИЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 8 июнь,
29-сон

Келишилди:

*Тадбиркорлик субъектларининг
ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини
ҳимоя қилиш бўйича вакил*

Д. КАСИМОВ

2023 йил 19 май

*Савдо-саноат
палатаси раиси*

Д. ВАХАБОВ

2023 йил 15 май

* Ушбу бўйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 10 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил
8 июндаги 29-сон буйруғига
ИЛОВА

**Божхона қиймати декларациясини тўлдириш тартиби
тўғрисидаги йўриқноманинг 3-иловасига киритилаётган
ўзгартиришлар ва қўшимча**

1. 1-банднинг «а» кичик банди иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ташқи савдо операцияларининг ягона электрон ахборот тизими томонидан шакллантирилган ташқи савдо контракти (шартнома, келишув) ёки инвойсининг идентификация рақами;».

2. 3-бандда:

биринчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3. Божхона қиймати 4-усул бўйича аниқланганда декларацияловчи шахс томонидан қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади*****:»;

қуйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

«***** Агар декларацияловчи шахс томонидан мазкур банднинг «а» — «д» кичик бандларида назарда тутилган ҳужжатларни тўлиқ ёки қисман тақдим этиш имконияти бўлмаганда, божхона органи ўзининг ахборот тизимларига интеграция қилинган солиқ органлари ахборот тизимларида мавжуд бўлган электрон ҳисобварақ-фактурадаги айнан бир хил ёки ўхшаш товарларнинг нархлари тўғрисидаги ахборотни декларацияловчи шахсга тақдим этади.

Бунда, декларацияловчи шахс божхона органи томонидан тақдим этилган нархлар бўйича товарнинг божхона қийматини Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 6 апрелдаги 160-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб кириладиган товарнинг божхона қийматини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 2-иловасига мувофиқ иқтисодий-математика усулларини қўллаган ҳолда ҳисоблаш ҳамда товарнинг божхона қийматини божхона органига тақдим этиш ҳуқуқига эга.».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

281 Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган товарларга тўланиши лозим бўлган божхона тўловлари миқдорини аниқлаш бўйича дастлабки қарорни қабул қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
7 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3343-1*

Ўзбекистон Республикаси Божхона кодекси ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 10 сентябрдаги ПФ–6310-сон «Божхона тартиб-таомилларини соддалаштириш ва давлат божхона хизмати органлари ташкилий тузилмасини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ **бўюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2021 йил 10 ноябрдаги 01-02/8-51-сон қарори (рўйхат рақами 3343, 2021 йил 27 декабрь) (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 27.12.2021 й., 10/21/3343/1205-сон) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган товарларга тўланиши лозим бўлган божхона тўловлари миқдорини аниқлаш бўйича дастлабки қарорни қабул қилиш тартиби тўғрисидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги ва Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси билан келишилган.

3. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Тошкент ш.,
2023 йил 2 июнь,
25-сон

Ш. КУДБИЕВ

Келишилди:

Рақамли технологиялар вазири

2023 йил 4 май

Ш. ШЕРМАТОВ

**Савдо-саноат
палатаси раиси**

2023 йил 11 май

Д. ВАХАБОВ

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 10 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил
2 июндаги 25-сон буйруғига
ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган товарларга
тўланиши лозим бўлган божхона тўловлари миқдорини аниқлаш
бўйича дастлабки қарорни қабул қилиш тартиби тўғрисидаги
низоми киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Муқаддима қўйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ушбу Низом ташқи иқтисодий фаолият қатнашчилари томонидан Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган товарларнинг божхона расмийлаштирувидан олдин ушбу товарлар бўйича тўланиши лозим бўлган божхона тўловлари миқдорини аниқлашда божхона органлари томонидан дастлабки қарорни қабул қилиш тартибини белгилайди.»

2. 1-банднинг тўртинчи хатбошиси қўйидаги тахрирда баён этилсин:

«**божхона органи** — Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитасининг (бундан буён матнда Божхона қўмитаси деб юритилади) Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри бўйича бошқармалари ва «Тошкент-АЭРО» ихтисослаштирилган божхона комплекси;».

3. 3-банддаги «божхона юк декларацияси тақдим этилишидан олдин» сўзлари «эркин муомалага чиқариш (импорт) божхона режимига жойлаштирилмаган товарлар юзасидан» сўзлари билан алмаштирилсин.

4. 6-бандда:

«ДБКнинг» деган сўз «Божхона қўмитасининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

қўйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Манфаатдор шахс аризани товарнинг божхона қийматини кўрсатмаган, шунингдек ушбу Низомнинг 8-бандида назарда тутилган ҳужжатлар ва маълумотларни илова қилмаган ҳолда тақдим этиши мумкин. Бунда, манфаатдор шахс ариза шаклининг 3.12-позициясига тегишли белги қўяди.»

5. Қўйидаги мазмундаги 8¹-банд билан тўлдирилсин:

«8¹. Манфаатдор шахс томонидан ариза ушбу Низомнинг 6-банди иккинчи хатбошисида белгиланган тартибда тақдим этилганда, дастлабки қарорни қабул қилиш учун божхона қийматини аниқлашнинг захира усулидан фойдаланган ҳолда ўртача божхона қиймати аниқланади ва божхона тўловлари ҳисоблаб чиқарилади.»

Масалан, манфаатдор шахс томонидан Бирлашган Араб Амирликларидан «BMW X7» русумли автотранспорт воситасини олиб келиши мўлжалланган, бироқ манфаатдор шахсда товарнинг божхона қиймати тўғрисидаги маълумотлар ҳамда зарур ҳужжатлар мавжуд бўлмаган ҳолларда ҳам дастлабки қарор олиш юзасидан божхона органларига мурожаат қилиши мумкин. Божхона органи эса, ўртача божхона қийматларидан фойдаланган ҳолда божхона тўловларини ҳисоблаб чиқаради ва дастлабки қарорни қабул қилади.

Ушбу талаблар асосида қабул қилинган дастлабки қарор божхона расмийлаштируви учун асос сифатида қабул қилинмайди ва божхона органлари учун мажбурий ҳисобланмайди.»

6. 12, 14-бандлар, 22-банднинг биринчи хатбошиси, 34, 36-бандлар, 37-банднинг биринчи хатбошиси, 40, 45-бандлар, 48-банднинг биринчи хатбошисидаги «ДБКнинг» ва «ДБК» деган сўзлар тегишли равишда «Божхона қўмитасининг» ва «Божхона қўмитаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

7. 16-банднинг «б» кичик банди қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«б) аризага ушбу Низомнинг 8-банди «а» кичик бандида назарда тутилган ҳужжатлар илова қилинмаган бўлса, бундан ушбу Низомнинг 6-банди иккинчи хатбошисида белгиланган тартибда тақдим этилган аризалар мустасно;».

8. 20-банд қуйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

«Божхона органининг масъул ходими аризада кўрсатилган товарларнинг божхона қийматини аниқлаш усули уни тасдиқлаш учун тақдим этилган маълумотлар ва ҳужжатларга мос эмаслигини аниқласа, бу ҳақида шу куннинг ўзида манфаатдор шахсга ёзма ёки электрон тарзда хабарнома юборади. Хабарномада божхона қийматини аниқлаш усулининг уни тасдиқлаш учун тақдим этилган маълумотлар ва ҳужжатларга мос эмаслиги, мос эмаслиги сабаблари ҳамда божхона органи томонидан мустақил равишда божхона қийматини ва уни аниқлаш усулини кетма-кетликда белгилаш орқали аризани кўриб чиқиш таклифи кўрсатилади.

Манфаатдор шахс божхона органининг таклифига розилик билдирган тақдирда, дастлабки қарорни қабул қилиш рад этилмайди ҳамда товарнинг божхона қийматини аниқлаш божхона органи томонидан мустақил тарзда Ўзбекистон Республикаси Божхона кодекси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 6 апрелдаги 160-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб кириладиган товарнинг божхона қийматини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомга мувофиқ олиб кириладиган товарнинг божхона қийматини аниқлаш усулларини кетма-кетликда қўллаш орқали амалга оширилади.»

9. 28-бандда:

қуйидаги мазмундаги тўртинчи ва бешинчи хатбошилар билан тўлдирилсин:

«в) дастлабки қарорни олиш юзасидан тақдим этилган аризада кўрсатилган товарлар эркин муомалага чиқариш божхона режимига расмийлаштирилган бўлса.

Мазкур банднинг «б» кичик бандида назарда тутилган ҳолларда дастлабки қарорни қабул қилишни рад этиш манфаатдор шахс томонидан божхона органининг мустақил тарзда божхона қийматини ва уни аниқлаш усулини кетма-кетликда белгилаш орқали аризани кўриб чиқиш таклифига розилик билдирмаган ёки уни рад этган ҳолларда амалга оширилади.»

тўртинчи хатбоши олтинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

10. 46-банд қуйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

«Бунда, дастлабки қарорда келтирилган божхона тўловларининг миқдори қуйидаги ҳолларда ўзгариши мумкинлиги инобатга олинади:

а) валюта курсининг ўзгариши натижасида божхона қиймати миқдорининг мос тарзда ўзгариши;

б) божхона тўловлари ставкаларининг ўзгариши;

в) божхона тўловларидан берилган имтиёзларнинг муддати тугаши ёки бекор қилиниши, божхона тўловлари бўйича имтиёз назарда тутилган қонунчилик ҳужжатига ўзгартириш киритилиши ёхуд божхона тўловларидан имтиёз назарда тутилган қонунчилик ҳужжати қабул қилиниши.».

11. 1-илова қуйидаги мазмундаги изоҳ қисми билан тўлдирилсин:

«Изоҳ: Божхона тўловлари, шу жумладан қўлланилган имтиёзлар ва божхона тўловлари ставкалари дастлабки қарор қабул қилинган кундаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг валюталар курси ҳамда қонунчилик ҳужжатлари асосида ҳисоблаб чиқарилади. Валюта курси ва (ёки) қонунчилик ҳужжатлари ўзгариши ҳисобига божхона тўловлари миқдори ўзгариши мумкин.».

12. 2-иловада:

қуйидаги мазмундаги 3.12-позиция билан тўлдирилсин:

«

3.12	Товарнинг божхона қийматини кўрсатмаган, шунингдек тегишли ҳужжатлар ва маълумотларни илова қилмаган ҳолда тақдим этиладиган ариза***	
------	---	--

»;

изоҳлар қисми қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«*** Агар ариза манфаатдор шахс томонидан товарнинг божхона қийматини кўрсатмаган, шунингдек тегишли ҳужжатлар ва маълумотларни илова қилмаган ҳолда тақдим этилса, «» белгиси қўйилади. Бунда, мазкур ариза асосида тақдим этилган дастлабки қарор божхона расмийлаштируви учун асос сифатида қабул қилинмайди ва божхона органлари учун мажбурий ҳисобланмайди.».

13. 3-иловада:

а) 1-позицияда:

1.3.-позиция қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«

1.3.	Агар маълум қилинган божхона қиймати охириги тўқсон календарь кун ичида олиб қилиб, 1-усулда қабул қилинган товарнинг божхона қийматидан паст бўлса:	
------	--	--

»;

қуйидаги мазмундаги 1.3.1 ва 1.3.2-позициялар билан тўлдирилсин:

«

1.3.1	Жўнатувчи мамлакат божхона декларацияси**	
1.3.2	Товарни етказиб берилишига алоқадор бўлган учинчи шахслар билан контрактлар ва улар учун тўлов ҳисоблари***	

»;

1.4. — 1.7-позициялар чиқариб ташлансин;

1.8-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«

1.8.	Битим тарафларининг ўзаро боғлиқлиги олиб кириладиган товарлар билан тузилган битим қийматига таъсир қилмаганлигини тасдиқлаш мақсадида ихтиёрий равишда:
------	---

»;

1.8.2-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«

1.8.2	Божхона қиймати 4 ёки 5-усуллар билан аниқланган айнан бир хил ёки ўхшаш товарларнинг божхона қийматини тасдиқловчи ҳужжатлар
-------	---

»;

б) 2-позицияда:

2.1 ва 2.2-позициялар қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«

2.1	Божхона органи томонидан қабул қилинган ва божхона қиймати Божхона кодексининг 303-моддаси бўйича аниқланган ҳолда чиқарилган айнан бир хил ва ўхшаш товарларга тегишли бўлган божхона декларацияси рўйхат рақами ва унга тегишли товар тартиб рақами
2.2	Қийматга тузатишлар киритиш амалга оширилиши лозим бўлган ҳолларда товарни Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб кириладиган жойга етказиб берилгунга қадар қилинадиган харажатларни тасдиқловчи ҳужжат ва маълумотлар****

»;

2.2.1 ва 2.2.3-позициялар чиқариб ташлансин;

в) 5.2.4-позиция чиқариб ташлансин;

г) изоҳлар қисми қуйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

«***Агар бундай ҳужжатларни тақдим этишнинг имконияти мавжуд бўлмаса, сотувчи ёки сотиб олувчининг ёзма тушунтиришлари, шу жумладан бундай ҳужжатлар тўғрисидаги маълумотлар қабул қилиниши мумкин.

**** Мазкур ҳужжатлар товарнинг етказиб бериш шарти, транспорт тури ёки географик манзилларда фарқ бўлганда, тақдим қилиниши мумкин.»

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг
вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг
норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан
ўтказиш ҳолати тўғрисида
МАЪЛУМОТИ**

1. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитасининг 2023 йил 16 июндаги 07/05-05/01-сон ва Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг 2023 йил 13 июндаги 25-сон «Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қондаларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги қарори.

2023 йил 4 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2038-7.

2. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 4-iyuldagi 9-mh-son "Yuridik xizmat xodimini lavozimga tayinlash va ozod qilish masalalarini adliya organlari bilan kelishish hamda birinchi marta yuridik xizmat xodimi lavozimiga tayinlangan shaxslarning adliya organlarida stajirovkadan o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi buyrug'i.

2023-yil 5-iyulda ro'yxatdan o'tkazildi, ro'yxat raqami 3444.

3. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2023 йил 27 июндаги 22-сон «Имтиёзли тоифага кирувчи шахсларни электрон ахборот тизими орқали ҳисобга олиш ва навбат асосида даволанишга йўллаш тизимига ўтказилган давлат тиббиёт муассасаларида Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан даволанадиган касалликлар рўйхатининг I бўлими 2-бобига ўзгартириш киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 6 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3348-2.

4. Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирининг 2023 йил 6 июндаги 486-сон «Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 6 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1869-4.

5. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 8 июндаги 29-сон «Божхона қиймати декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқноманинг 3-иловасига ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 7 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2868-3.

6. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 2 июндаги 25-сон «Ўзбекистон Республикасига олиб кириладиган товарларга тўланиши лозим бўлган божхона тўловлари миқдорини аниқлаш бўйича дастлабки қарорни қабул қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 7 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3343-1.